

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 1

Κλίμακα φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών – Μειώσεις φόρου

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2238/1994 (Α΄ 151), αντικαθίσταται ως εξής:
«Το εισόδημα, που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου, υποβάλλεται σε φόρο με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
12.000	0	0	12.000	0
4.000	18	720	16.000	720
6.000	24	1.440	22.000	2.160
4.000	26	1.040	26.000	3.200
6.000	32	1.920	32.000	5.120
8.000	36	2.880	40.000	8.000
20.000	38	7.600	60.000	15.600
40.000	40	16.000	100.000	31.600
Υπερβάλλον	45			

Το αφορολόγητο ποσό των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ ισχύει, εφόσον ο φορολογούμενος προσκομίσει αποδείξεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος, η σύζυγός του και τα τέκνα που τους βαρύνουν. Οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην

αλλοδαπή και τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του ΚΦΕ, όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, οι φυλακισμένοι και οι κάτοικοι κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους, δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας χωρίς την προσκόμιση αποδείξεων. Στις πιο πάνω δαπάνες δεν περιλαμβάνονται αυτές που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 8 και 9, οι δαπάνες για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 17, οι δαπάνες που προβλέπονται στο άρθρο 23, οι δαπάνες ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρισμού και τηλεπικοινωνιών γενικά, καθώς και οι δαπάνες εισιτηρίων κάθε είδους μεταφορικών μέσων.

Το ελάχιστο ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν, ορίζεται, με βάση το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα του φορολογούμενου, ανά κλίμακα, ως εξής: α). για ατομικό εισόδημα μέχρι δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) αυτού και β). για ατομικό εισόδημα πάνω από δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, για το τμήμα αυτού μέχρι δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) και για το τμήμα αυτού πάνω από τα δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) αυτού. Όταν το ατομικό εισόδημα είναι μέχρι έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ δεν απαιτούνται αποδείξεις δαπανών.

Αν το ποσό των προσκομιζόμενων αποδείξεων δαπανών του φορολογούμενου υπολείπεται του πιο πάνω ποσοστού, επιβάλλεται φόρος με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) επί της διαφοράς. Αν το ποσό των προσκομιζόμενων αποδείξεων δαπανών υπερβαίνει το ποσοστό αυτό εκπίπτει από το συνολικό φόρο, που προκύπτει με βάση την πιο πάνω κλίμακα, φόρος, που υπολογίζεται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) επί της διαφοράς,. Το ποσό των δαπανών για την επιβολή ή την έκπτωση φόρου σύμφωνα με τα δύο προηγούμενα εδάφια, δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να υπερβαίνει τα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ για τον υπόχρεο και τα τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για συζύγους. Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί υπολογίζονται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους μόνο εφόσον έχουν περιληφθεί στην αρχική δήλωση και επιμερίζονται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα της αρχικής δήλωσής τους, αφού προηγουμένως καλυφθεί το ποσό των αποδείξεων που απαιτείται για την κάλυψη του αφορολόγητου ποσού. Όταν ο ένας σύζυγος δηλώνει εισόδημα μέχρι έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ, οι αποδείξεις που προσκομίζονται καλύπτουν το αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου, εφόσον αυτό υπερβαίνει τα έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ» .

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας της προηγούμενης παραγράφου αυξάνεται κατά χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ εάν ο φορολογούμενος έχει ένα τέκνο που τον βαρύνει, κατά τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ εάν έχει δύο τέκνα που τον βαρύνουν, κατά έντεκα χιλιάδες πεντακόσια (11.500) ευρώ εάν έχει τρία τέκνα που τον βαρύνουν και κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για κάθε τέκνο πάνω από τα τρία που τον βαρύνουν.

3. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Κατά ποσοστό 20% του ποσού της ετήσιας δαπάνης που καταβάλλει ο φορολογούμενος για ασφάλιστρα ασφαλίσεων ζωής, θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας για την ασφάλιση του ίδιου, της συζύγου του και των τέκνων που τους βαρύνουν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Στη δαπάνη αυτή περιλαμβάνονται και τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται ετησίως για την ασφάλιση τέκνων, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 7, από γονείς που βρίσκονται σε διάζευξη και δε συνοικούν μαζί τους. Το ποσό της δαπάνης ασφαλιστρών επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί τα χίλια (1.000) ευρώ για άγαμο και τα δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για οικογένεια. Το ποσό αυτό υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους, μειώνει το φόρο μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση και επιμερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση.»

4. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται περιπτώσεις ζ', η' και θ', ως εξής:

«ζ) Κατά ποσοστό 20%:

αα) των ποσών που καταβάλλονται από το φορολογούμενο λόγω δωρεάς στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, τους Ιερούς Ναούς, τις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων.

ββ) της αξίας των ιατρικών μηχανημάτων και των ασθενοφόρων αυτοκινήτων, που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

γγ) των χρηματικών ποσών που καταβάλλονται από το φορολογούμενο λόγω δωρεάς προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από το ν.1514/1985 (Α'13) και τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

δδ) των χρηματικών ποσών που καταβάλλονται από το φορολογούμενο λόγω χορηγίας προς τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Πολιτιστικοί σκοποί είναι, ιδίως, η καλλιέργεια, προαγωγή και διάδοση των γραμμάτων, της μουσικής, του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, της ζωγραφικής, της γλυπτικής και των τεχνών γενικότερα, καθώς και η ίδρυση, επέκταση και συντήρηση των αναγνωρισμένων ιδιωτικών μουσείων, όπως τέχνης, φυσικής ιστορίας, εθνολογικών και λαογραφικών.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης **υπο**περίπτωσης καθορίζονται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού,

μετά από έλεγχο που διενεργείται από το Υπουργείο Πολιτισμού, τα νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν πολιτιστικούς σκοπούς.

Όταν τα ποσά των δωρεών και των χορηγιών αυτής της περίπτωσης, με εξαίρεση τις δωρεές που καταβάλλονται στους δωρεοδόχους οι οποίοι αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, υπερβαίνουν τα τριακόσια (300) ευρώ ετησίως, λαμβάνονται υπόψη μόνο εφόσον έχουν κατατεθεί σε ειδικό λογαριασμό του νομικού προσώπου, που πρέπει να ανοιχθεί για τον σκοπό αυτό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε τράπεζα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα.

Το γραμμάτιο είσπραξης της τράπεζας που εκδίδεται πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του δωρητή ή χορηγού και δωρεοδόχου, το ποσό της δωρεάς ή χορηγίας αριθμητικώς και ολογράφως, την ημερομηνία κατάθεσής του και την υπογραφή του δωρητή ή χορηγού, κατά περίπτωση.

Το συνολικό ποσό των δωρεών και χορηγιών της περίπτωσης αυτής επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού εισοδήματος που φορολογείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις.

Η μείωση διενεργείται εφόσον τα ποσά των δωρεών και χορηγιών υπερβαίνουν συνολικά τα εκατό (100) ευρώ.

Το συνολικό ποσό των χρηματικών δωρεών και χορηγιών αυτής της περίπτωσης στο οποίο υπολογίζεται η μείωση, δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του εισοδήματος που προκύπτει κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 19.

Τα χρηματικά ποσά αυτών των δωρεών και χορηγιών δεν πρέπει να έχουν εκπέσει με βάση άλλη διάταξη του παρόντος.

Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής εφαρμόζονται και για δωρεές υπέρ αντίστοιχων κρατικών φορέων και νομικών προσώπων, εγκατεστημένων σε άλλα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε χώρες ΕΟΧ/ΕΖΕΣ. Το ποσό των δωρεών που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο μπορεί να κατατίθεται και σε τράπεζα της χώρας στην οποία έχει την κατοικία του ο δωρεοδόχος.

η) Κατά ποσοστό 20% του ποσού της ετήσιας δαπάνης που καταβάλλει ο φορολογούμενος σε δικηγόρους λόγω παροχής νομικών υπηρεσιών στον ίδιο ή στα πρόσωπα που τον βαρύνουν, με εξαίρεση τις αμοιβές για την παράστασή τους κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικών πράξεων και για τις υποθέσεις που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 23. Το συνολικό ποσό των αμοιβών αυτών, δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του εισοδήματος που προκύπτει σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 19.

«θ) Κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της δαπάνης για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου που θα προκύψουν μετά από ενεργειακή επιθεώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3661/2008 και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του και αφορούν:

αα) Την αντικατάσταση του λέβητα πετρελαίου για την εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή για νέα εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή συστήματος που κάνει χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και για παρεμβάσεις στο υφιστάμενο σύστημα που αφορούν σε σύστημα αντιστάθμισης στον καυστήρα/λέβητα σε συνδυασμό με αυτονομία θέρμανσης και μόνωση σωληνώσεων.

ββ) Την αλλαγή εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο ή για νέα εγκατάσταση φυσικού αερίου.

γγ) Την αγορά και εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών και για την εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού με χρήση ηλιακής ενέργειας.

δδ) Την αγορά και εγκατάσταση αποκεντρωμένων συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζονται σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (φωτοβολταϊκά, μικρές ανεμογεννήτριες) και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και ψύξης – θέρμανσης με χρήση φυσικού αερίου ή ανανεώσιμων πηγών.

εε) Τη θερμομόνωση σε υφιστάμενα κτήρια με τοποθέτηση διπλών θερμομονωτικών υαλοπινάκων και θερμομονωτικών πλαισίων/κουφωμάτων (συμπεριλαμβάνονται εξωτερικά καλύμματα, παντζούρια και ρολά) και τοποθέτηση θερμομόνωσης στο κέλυφος ή/και στην οροφή (δώμα ή στέγη).

στστ) Τη δαπάνη για τη διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από αρμόδιο επιθεωρητή.

Το ποσό της δαπάνης της περίπτωσης αυτής επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ.»

5. α) Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«Για τη σύζυγο η οποία έχει εισόδημα από το οποίο προκύπτει φόρος, οι μειώσεις των περιπτώσεων α', γ', ε', ζ', η' και θ' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν την ίδια και των περιπτώσεων α' και στ' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν τα τέκνα της από προηγούμενο γάμο, τα χωρίς γάμο τέκνα της, τους γονείς της και τους ανήλικους ορφανούς από πατέρα και μητέρα συγγενείς της μέχρι το δεύτερο βαθμό, αφαιρούνται από το δικό της φόρο που προκύπτει με βάση την κλίμακα. Όταν λόγω θανάτου του ενός από τους συζύγους υποβάλλονται χωριστές δηλώσεις, αν στο εισόδημα του ενός συζύγου δεν προκύπτει φόρος ή ο φόρος που προκύπτει είναι κατώτερος από το άθροισμα των μειώσεων των περιπτώσεων α' έως και θ' της προηγούμενης παραγράφου, το άθροισμα αυτών ή η διαφορά που προκύπτει δεν μειώνει το φόρο του άλλου συζύγου.»

β) Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν με βάση τη φορολογική κλίμακα δεν προκύπτει για το φορολογούμενο ποσό φόρου ή αυτό που προκύπτει είναι μικρότερο από το άθροισμα των μειώσεων των περιπτώσεων α', β', δ' και στ' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν αυτόν προσωπικά και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, ολόκληρο το ποσό των μειώσεων των περιπτώσεων αυτών ή η διαφορά που προκύπτει, μειώνει το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον άλλο σύζυγο.»

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως και 5 του άρθρου αυτού ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 2010, για εισοδήματα που αποκτώνται ή δαπάνες που πραγματοποιούνται, κατά περίπτωση, από την ημερομηνία αυτή και μετά.
7. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του νόμου αυτού έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά περίπτωση, από 1.1.2010 και μετά. Ειδικά, η κλίμακα της παραγράφου αυτής εφαρμόζεται κατά την παρακράτηση φόρου εισοδήματος από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και μετά.
8. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 118 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται η φράση:

« χωρίς να απαιτούνται για την κάλυψη αυτής της προσαύξησης οι αποδείξεις των δαπανών της παραγράφου 1 του άρθρου 9».

9. Όπου στις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. αναγράφονται «κλίμακα (α) ή (β)», νοείται η κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 9, όπως αυτή θεσπίστηκε με το νόμο αυτό.

Άρθρο 2 **Εκπτώσεις από το εισόδημα**

1. Οι περιπτώσεις α', γ', δ', ζ', η' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.
2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«3. Για τη σύζυγο που έχει εισόδημα, οι δαπάνες των παραγράφων 1 και 2 που αφορούν στην ίδια, καθώς και οι δαπάνες της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2, που αφορούν στα τέκνα της από προηγούμενο γάμο, στα χωρίς γάμο τέκνα της, στους γονείς της και στους ανήλικους ορφανούς από πατέρα και μητέρα συγγενείς της μέχρι το δεύτερο βαθμό, αφαιρούνται από το δικό της εισόδημα.»
3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«5. Όταν ο ένας από τους συζύγους δεν έχει εισόδημα φορολογούμενο ή αυτό που έχει είναι κατώτερο από τα ποσά των δαπανών της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 που αφορούν αυτόν προσωπικά και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, ολόκληρο το ποσό των δαπανών ή η διαφορά προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου. Όταν το σύνολο των δαπανών του ενός συζύγου είναι ανώτερο από το φορολογούμενο εισόδημά του, η διαφορά που προκύπτει και μέχρι το άθροισμα των δαπανών της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου.»
4. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται, μετά το πρώτο εδάφιο, νέο εδάφιο ως εξής:
«Από τη διάταξη αυτή εξαιρούνται ο κάτοικοι των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα μεγαλύτερο του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους.»

Άρθρο 3 **Προσδιορισμός εισοδήματος με βάση αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες**

1. Ο τίτλος του άρθρου 15 του Κ.Φ.Ε. «Προσδιορισμός εισοδήματος με βάση την τεκμαρτή δαπάνη», αντικαθίσταται σε «Προσδιορισμός εισοδήματος με βάση αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες τεκμήρια».
2. Το άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 16

Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες Για τον προσδιορισμό του αντικειμενικού εισοδήματος με βάση τη συνολική ετήσια δαπάνη του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που συνοικούν και τους βαρύνουν λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

α) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τις δαπάνες συντήρησης, τις πάγιες καταναλώσεις και τις δαπάνες λειτουργίας και ορίζεται,

με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά, για τα ογδόντα (80) πρώτα τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εξήντα (60) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από ογδόντα ένα (81) μέχρι και διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με ογδόντα (80) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από διακόσια ένα (201) μέχρι και τριακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εκατόν πενήντα (150) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο και για τα πλέον των τριακοσίων (300) τετραγωνικών μέτρων κύριων χώρων αυτής, με διακόσια (200) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο. Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας ορίζεται ποσό τριάντα (30) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο. Τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, από 2.800 ευρώ έως 4.999 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) και για περιοχές με τιμή ζώνης από 5.000 ευρώ και άνω το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%). Όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για μονοκατοικίες, κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μιας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων δευτερευουσών κατοικιών, καθώς και των βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται ως το ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή ορίζεται στην α' περίπτωση.

γ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση το κόστος τελών κυκλοφορίας, ασφαλίσεων, καυσίμων και συντήρησης επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, ορίζεται ως εξής : αα) για τα αυτοκίνητα μέχρι χίλια διακόσια (1.200) κυβικά εκατοστά σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ και ββ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των χιλίων διακοσίων (1.200) κυβικών εκατοστών προστίθενται τριακόσια (300) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά μέχρι τα δύο χιλιάδες (2000) κυβικά εκατοστά και τετρακόσια (400) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά για πάνω από δύο χιλιάδες (2000) κυβικά εκατοστά.

Τα παραπάνω ποσά ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης από κάθε αυτοκίνητο μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητά του, η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα, κατά ποσοστό ως εξής:

αα) είκοσι τοις εκατό (20%) για χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) και μέχρι δέκα (10) έτη.

ββ) σαράντα τοις εκατό (40%) για χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν εφαρμόζεται για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει αρμοδιότητα να εκδίδει τέτοιο πιστοποιητικό, καθώς και για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους.

Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους.

Στις περιπτώσεις εταιριών ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμων ή αστικών, καθώς και των κοινωνιών και κοινοπραξιών

που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, οι οποίες έχουν στην κυριότητα ή στην κατοχή τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε αυτά λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των:

i) ομόρρυθμων ή απλών, εκτός των ετερόρρυθμων, εταίρων ή κοινωνών ή μελών της κοινοπραξίας φυσικών προσώπων, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία, προκειμένου περί ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή αστικών εταιριών ή στην κοινωνία ή στην κοινοπραξία,

ii) των φυσικών προσώπων, μελών της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών, κατά το ποσοστό συμμετοχής του καθενός στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης, όταν οι διαχειριστές αυτής δεν είναι εταίροι της,

iii) των διαχειριστών της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης που είναι και εταίροι της, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης και

iiii) των διευθυνόντων και εντεταλμένων συμβούλων, διοικητών ανωνύμων εταιριών και προέδρων των διοικητικών συμβουλίων τους, επιμεριζόμενη ισομερώς μεταξύ τους.

Αν στις πιο πάνω περιπτώσεις οι εταίροι των ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή αστικών εταιριών, καθώς και των κοινωνιών ή κοινοπραξιών είναι νομικά πρόσωπα, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που έχουν στην κυριότητα ή την κατοχή τους λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των φυσικών προσώπων, που μετέχουν σε αυτά τα νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο.

Για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα, αλλά υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 107, καθώς και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις, το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της περίπτωσης, ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της αλλοδαπής επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην Ελλάδα το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή την αλλοδαπή επιχείρηση ή προΐσταται του γραφείου ή υποκαταστήματος ή πρακτορείου.

Η αντικειμενική αυτή δαπάνη βαρύνει καθένα από τα φυσικά πρόσωπα που ορίζονται από τις διατάξεις αυτής της παραγράφου ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής ή κατοικίας τους και δεν μπορεί για καθένα από αυτά τα πρόσωπα και για κάθε εταιρία να είναι ανώτερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας.

Αν ο φορολογούμενος, η σύζυγός του και τα προστατευόμενα μέλη είναι κύριοι ή κάτοχοι και άλλων επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει για τα αυτοκίνητα αυτά λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης.

Η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, του οποίου κύριος ή κάτοχος είναι ανήλικο τέκνο, λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα και αν αυτός έχασε τη γονική μέριμνα, του άλλου γονέα. Αν αποκτηθεί ή μεταβιβασθεί με οποιονδήποτε τρόπο επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης κατά τη διάρκεια του έτους, η αντικειμενική δαπάνη περιορίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες κυριότητας ή κατοχής του αυτοκινήτου. Διάστημα μεγαλύτερο από δέκα πέντε (15) ημέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας. Τα ίδια εφαρμόζονται και σε

περίπτωση ακινησίας ή ολοκληρωτικής καταστροφής του αυτοκινήτου από οποιαδήποτε αιτία. Αν μεταβιβασθεί ή αποκτηθεί εικονικά αυτοκίνητο από περισσότερα πρόσωπα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του ισχύει αυτοτελώς στο σύνολό της για καθέναν από τους συμβαλλομένους. Εικονική θεωρείται η μεταβίβαση ή η κτήση που πραγματοποιείται ιδίως μεταξύ συγγενών εξ αίματος ή εξ αγχιστείας κατ' ευθείαν γραμμή ή εκ πλαγίου μέχρι και τον τρίτο βαθμό, επιτρέπεται όμως η ανταπόδειξη. Όταν η συγκυριότητα είναι πραγματική, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιμερίζεται κατά το λόγο των ιδανικών μεριδίων καθενός συγκυρίου.

Προκειμένου για εκπαιδευτές οδηγών αυτοκινήτων, καθώς και για τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, που χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη το αυτοκίνητο που δίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη. Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων επιβατικών ιδιωτικής ή μικτής χρήσης, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που αντιστοιχεί στο χρόνο χρησιμοποίησης αυτών, βαρύνει το μισθωτή τους.

Οι διατάξεις της περίπτωσης γ' εφαρμόζονται ανάλογα και για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των αυτοκινήτων μικτής χρήσης και των αυτοκινήτων τύπου JEEP.

δ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, με εξαίρεση τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια. Η δαπάνη αυτή ορίζεται, ανά μαθητή, σε δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για το νηπιαγωγείο, τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ για το δημοτικό και έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ για το γυμνάσιο-λύκειο.

ε) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, ορίζεται σε οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ ανά απασχολούμενο. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται όταν ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό ή νοσοκόμο και έχει, ο ίδιος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει, αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι ηλικίας άνω των εξήντα πέντε (65) ετών.

στ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλίστρων, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

αα) για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι 5 μέτρα, στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, ενώ για τα πάνω από 5 μέτρα ορίζεται στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ.

ββ) για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης, ολικού μήκους μέχρι 7 μέτρα, στο ποσό των επτά χιλιάδων πεντακοσίων (7.500) ευρώ και για σκάφη άνω των 7 μέτρων προστίθενται χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους.

Για σκάφη με μόνιμο πλήρωμα ναυτολογημένο για ολόκληρο ή μέρος του έτους, στην παραπάνω δαπάνη προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος. Τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης δεν λαμβάνονται υπόψη για την αντικειμενική δαπάνη. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ', εκτός αυτών που αναφέρονται στην ακινησία και την παλαιότητα των αυτοκινήτων, εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση αυτή.

ζ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση ελαφρά αεροσκάφη και ελικόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών προσγείωσης και παραμονής, ασφαλίσεων και συντήρησης και ορίζεται, ανάλογα με τα κιλά του αεροσκάφους, ως εξής:

ι. αεροσκάφη με νηολόγιο ελληνικό ή κράτους-μέλους της ΕΕ

αα) για αεροσκάφη μέχρι δύο χιλιάδες (2.000) κιλά στο ποσό των τριάντα δύο χιλιάδων (32.000) ευρώ.

ββ) για αεροσκάφη πάνω από δύο χιλιάδες (2.000) μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000) κιλά στο ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

γγ) για αεροσκάφη πάνω από τρεις χιλιάδες (3.000) κιλά στο ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

ii. αεροσκάφη με νηολόγιο κράτους μη μέλους της ΕΕ

Τα ποσά αντικειμενικής δαπάνης ορίζονται σε αντιστοίχιση με τις κατηγορίες που αναφέρονται στην προηγούμενη περίπτωση σε πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, εβδομήντα χιλιάδες (70.000) και εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ.

iii. για τα ελικόπτερα ως ελάχιστη δαπάνη ορίζεται αυτή της αντίστοιχης κατηγορίας αεροσκαφών μειωμένη κατά ποσοστό 20% .

Οι διατάξεις της περίπτωσης γ', εκτός από αυτές που αναφέρονται στην παλαιότητα, εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

η) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση το ύψος των ετήσιων εξόδων συντήρησης και χρήσης εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης και προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο αυτής, ορίζεται, ανάλογα με την επιφάνειά της, ανά κλίμακα, σε εκατό (100) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα και σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο για επιφάνεια άνω των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων.

Προκειμένου για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης τα παραπάνω ποσά διπλασιάζονται.

θ) Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.

2. Το ετήσιο συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπάνης, που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να αμφισβητηθεί από το φορολογούμενο όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογουμένου και των μελών που τον βαρύνουν, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Τέτοια περιστατικά συντρέχουν ιδίως στο πρόσωπο των υπόχρεων, οι οποίοι:

α) υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις,

β) είναι φυλακισμένοι,

γ) νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική,

δ) είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας,

ε) συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, λόγω αποδεδειγμένης συμβολής στις δαπάνες αυτές των συγγενών τους,, με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές,

στ) είναι ορφανοί ανήλικοι οι οποίοι έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους και

ζ) προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι για λόγους ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική. Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος υποχρεούται να υποβάλει μαζί με τη δήλωσή του και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογουμένου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία.

Στις πιο πάνω α` και ε` περιπτώσεις, η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής δαπάνης και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου.

Αν πρόκειται για τους γονείς, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται σε εκείνον που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.»

3. Αντικαθίσταται ο τίτλος του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. από «Τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων» σε «Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων» και ο πρώτος στίχος του άρθρου αυτού από «Ως ετήσια τεκμαρτή δαπάνη του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που τους βαρύνουν λογίζονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για:» σε «Ως ετήσια δαπάνη του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που τους βαρύνουν λογίζονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για:»
4. α. Στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. το ποσό «των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ» αντικαθίσταται με το ποσό «των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ».
β. Τα πέντε τελευταία εδάφια της περίπτωσης γ' και τα δεύτερο και τρίτο εδάφια της περίπτωσης στ' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.
γ. Η περίπτωση δ' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «δ) Χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε.»
5. Το άρθρο 18 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 18

Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων δεν εφαρμόζονται:

α) προκειμένου για αντικειμενική δαπάνη η οποία προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.

β) προκειμένου για αλλοδαπό προσωπικό που δε διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή ημεδαπό προσωπικό που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολείται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ Α132), του α.ν. 378/1968 (ΦΕΚ Α82) και του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ Α77), για το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, η οποία προκύπτει βάσει του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή της κατοικίας.

γ) προκειμένου για επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων που έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς φορολογίας του άρθρου 45 του ν.2859/2000, για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν αγορασθεί για μεταπώληση με βάση τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν.2859/2000, εφόσον η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του

μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στη ΔΟΥ στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και το αυτοκίνητο κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παράνομα. Για τις μεταπωλήσεις αυτής της περίπτωσης δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 10 μέχρι και 14 του άρθρου 81. Οι μεταπωλήτριες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να συνυποβάλουν υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πώλησαν στο οικείο έτος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή αυτής της περίπτωσης.

δ) προκειμένου για αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού.

ε) προκειμένου για αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα.

στ) προκειμένου για αγορά επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ειδικά διασκευασμένων για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%).

Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά ανάπηρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό πάνω από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους.

ζ) οι ετήσιες συνολικές δαπάνες διαβίωσης που υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 16 δεν εφαρμόζονται για συνταξιούχους γενικά.»

6. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε., η λέξη «τεκμαρτής» απαλείφεται.

7. Η περίπτωση ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

« ζ) Ανάλωση κεφαλαίου που αποδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από το φόρο.

Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου αυτού ανά έτος, από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο, τα οποία προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων αυτών, από τα χρηματικά ποσά που ορίζονται στις περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου αυτής και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 16 και 17, ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής των άρθρων αυτών. Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 16 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις τρεις (3000) χιλιάδες ευρώ προκειμένου για άγαμο και πέντε χιλιάδες ευρώ (5000) προκειμένου για συζύγους, το ποσό που πρέπει να εκπέσει προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσής τους και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριών χιλιάδων (3000) και πέντε χιλιάδων (5000) ευρώ, αντίστοιχα. ».

8. Το πρώτο εδάφιο μετά την περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
« Κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εσόδων των παραπάνω περιπτώσεων τα μειώνει και η διαφορά που προκύπτει λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, εκτός αν τα ποσά αυτά έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού.».
9. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε., η λέξη «τεκμαρτή» απαλείφεται.
10. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 61 του Κ.Φ.Ε., οι λέξεις «τεκμαρτή» και «τεκμήρια» αντικαθίστανται από τις φράσεις «αντικειμενική δαπάνη» και «άρθρα 16 και 17 του Κ.Φ.Ε.».
11. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 66 του Κ.Φ.Ε., η φράση «τεκμαρτή δαπάνη» αντικαθίσταται από τη φράση «αντικειμενική δαπάνη».
12. Στην παράγραφο 14 του άρθρου 81 του Κ.Φ.Ε., η φράση «τεκμαρτή δαπάνη» αντικαθίσταται από τη φράση «αντικειμενική δαπάνη».

Άρθρο 4 **Κατάργηση και τροποποίηση φοροαπαλλαγών**

1. Οι διατάξεις της περίπτωσης β΄ της παρ.4 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.
2. Οι διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:
«6. Ο φόρος στις αμοιβές που αποκτούν οι αξιωματικοί και το κατώτερο πλήρωμα του εμπορικού ναυτικού από την παροχή υπηρεσιών σε εμπορικά πλοία, υπολογίζεται με αναλογικό συντελεστή εννέα τοις εκατό (9%) για τους αξιωματικούς και έξι τοις εκατό (6%) για το κατώτερο πλήρωμα, στις αμοιβές που αποκτώνται από το ημερολογιακό έτος 2010 και επόμενα.
Αν ο φόρος που εξευρίσκεται με αυτόν τον τρόπο είναι ανώτερος από το φόρο που προκύπτει με βάση τις παραγράφους 1 έως και 4, το επιπλέον ποσό φόρου επιστρέφεται ύστερα από την υποβολή της σχετικής ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος στον προϊστάμενο της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας.
7. Για να εξευρεθεί ο φόρος που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα των αξιωματικών και του κατώτερου πληρώματος του εμπορικού ναυτικού, σε περίπτωση που τα πρόσωπα αυτά αποκτούν εκτός από τις αμοιβές τους για τις υπηρεσίες τους σε εμπορικά πλοία, αντίστοιχα και εισοδήματα από τις κατηγορίες Α΄ έως Ζ΄ του άρθρου 4 του παρόντος, το ποσό του φόρου που αναλογεί με βάση τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου αθροίζεται με το ποσό του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στα άλλα εισοδήματα του υπόχρεου. Για την εξεύρεση του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στα άλλα εισοδήματα του υπόχρεου επιμερίζεται ο φόρος που προκύπτει στο συνολικό εισόδημά του, με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 5 ανάλογα με τα ποσά των αμοιβών του, ως αξιωματικού ή κατώτερου πληρώματος των εμπορικών πλοίων και των εισοδημάτων του από τις κατηγορίες Α΄ έως Ζ΄.»
3. Οι διατάξεις των περιπτώσεων ε΄, στ΄ και ζ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.
4. Οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 3790/2009 (ΦΕΚ Α΄143) καταργούνται.

5. Το επίδομα ανεργίας που καταβάλλει ο ΟΑΕΔ στους δικαιούχους ανέργους απαλλάσσεται του φόρου εισοδήματος, εφόσον το άθροισμα, των λοιπών εισοδημάτων του φορολογουμένου που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις δεν υπερβαίνει τα τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ ετησίως.»

Άρθρο 5

Κατάργηση αυτοτελούς φορολόγησης – Τροποποιήσεις συντελεστών

1. Ο συντελεστής που προβλέπεται στο άρθρο 11 του Κ.Φ.Ε. αυξάνεται από είκοσι τοις εκατό (20%) σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).
2. Τα τρία τελευταία εδάφια της υποπερίπτωσης ββ΄ της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε., αντικαθίσταται ως εξής:
«Αν μεταβιβαστεί από επαχθή αιτία ατομική επιχείρηση ή μερίδιο ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας από γονέα προς τα τέκνα του ή από σύζυγο σε σύζυγο, λόγω συνταξιοδότησης του μεταβιβάζοντος, δεν υπόκειται σε φόρο υπεραξίας. Αν όμως η ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία διαθέτει ακίνητο στα πάγια περιουσιακά της στοιχεία, η αντικειμενική αξία του ακινήτου, που ισχύει κατά το έτος αποτίμησης της επιχείρησης, φορολογείται με συντελεστή 5% επί του ποσοστού του μεριδίου που μεταβιβάζεται. Αν μεταβιβαστεί από επαχθή αιτία ατομική επιχείρηση ή μερίδιο προσωπικής εταιρίας από δικαιούχο με βαθμό συγγένειας της Α΄ κατηγορίας της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν.2961/2001, η υπεραξία φορολογείται με συντελεστή 5%. Για τις ίδιες μεταβιβάσεις από δικαιούχους με βαθμό συγγένειας της Β΄ κατηγορίας της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν.2961/2001 η υπεραξία φορολογείται με συντελεστή 10% ».
3. Οι διατάξεις των παραγράφων 10 και 11 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.
4. Ο συντελεστής που προβλέπεται στην παρ.6 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. αυξάνεται από είκοσι τοις εκατό (20%) σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).
5. Οι συντελεστές που προβλέπονται στις παραγράφους 8 και 12 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. αυξάνονται από είκοσι τοις εκατό (20%) σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).
6. Το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:
« Ο φόρος υπολογίζεται, με βάση την παρακάτω κλίμακα:

Κλιμάκιο αποζημίωσης (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)
0 - 60.000	0%
60.001 - 100.000	10%
100.001 - 150.000	20%
150.001 και άνω	30%

Ο φόρος παρακρατείται κατά την πληρωμή της αποζημίωσης στο δικαιούχο. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 45, οι διατάξεις αυτής της περίπτωσης εφαρμόζονται αναλόγως και για κάθε εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται από οποιονδήποτε φορέα και για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσης εργασίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει το φορέα με το δικαιούχο της αποζημίωσης. Αν το ποσό που καταβάλλεται στο δικαιούχο της αποζημίωσης υπερβαίνει εκείνο που πρέπει

να του καταβληθεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το συνολικό ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται φορολογείται σύμφωνα με την πιο πάνω κλίμακα. Με την κλίμακα αυτή φορολογείται και κάθε αποζημίωση ή χρηματική ικανοποίηση, που συμφωνείται ή επιδικάζεται σε οποιονδήποτε για λόγους ηθικής βλάβης.»

7. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 14 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.
8. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 57 του Κ.Φ.Ε. και του άρθρου 3 του ν. 3754/2009 (Α'43) καταργούνται.»
9. Τα τρία τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 57 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.
10. Ο συντελεστής της παρ.2 του άρθρου 5 του ν. 1146/1972 μειώνεται από τριάντα τοις εκατό (30%) σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).
11. Οι διατάξεις της παραγράφου 15 του άρθρου 5 του ν. 2892/2001(Α'46) καταργούνται.
12. Οι διατάξεις της παραγράφου 1, εκτός των δύο τελευταίων εδαφίων, του άρθρου 5 του Ζ΄ Ψηφίσματος του έτους 1975 (Α'23) της Ε΄ Αναθεωρητικής Βουλής, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν με τις παραγράφους 1 έως 5 του άρθρου 10 του ν. 2459/1997, καταργούνται.

Άρθρο 6 **Φορολογία εμπορικών επιχειρήσεων**

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 10 του Κ.Φ.Ε., αντικαθίσταται ως εξής:
« 1.Το συνολικό καθαρό εισόδημα των υπόχρεων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2, όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση τις διατάξεις αυτού του Κώδικα, φορολογείται με συντελεστή 25% ,μετά την αφαίρεση:
α) των κερδών τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται αυτοτελώς,
β) των κερδών τα οποία προέρχονται από μερίσματα ημεδαπών ανώνυμων εταιριών ή συνεταιρισμών και των κερδών από μερίδια ημεδαπής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης ή από τη συμμετοχή σε υπόχρεους που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2,
γ) ειδικά, για τις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες και κοινωνίες κληρονομικού δικαίου, που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, στις οποίες μεταξύ των κοινωνιών περιλαμβάνονται και ανήλικοι, τα κέρδη που αναλογούν στους ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα και στους κοινωνούς φυσικά πρόσωπα φορολογούνται στο όνομα της εταιρίας ή κοινωνίας με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), αφού αφαιρεθεί επιχειρηματική αμοιβή για τους εταίρους αυτούς. Η επιχειρηματική αμοιβή προσδιορίζεται με την εφαρμογή του ποσοστού συμμετοχής του εταίρου ή κοινωνού στο πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών των κερδών της εταιρίας ή κοινωνίας που δηλώθηκαν με την οικεία ετήσια δήλωσή της.
Με την επιβολή αυτού του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση, επί των κερδών αυτών, των προσώπων που συμμετέχουν σε αυτούς τους υπόχρεους.»
2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την πώληση ανεγειρόμενων οικοδομών εξευρίσκονται με τη χρήση συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στα ακαθάριστα έσοδά τους.»

3. Οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται από 1.1.2010 για τα εισοδήματα που αποκτώνται από τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης επιβατικών λεωφορείων ενταγμένων σε Κ.Τ.Ε.Λ. και από 1.7.2010 και μετά για τα εισοδήματα που αποκτώνται από τις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ). Ειδικά, για το τμήμα της διαχειριστικής περιόδου από 1.1.2010 μέχρι 30.6.2010, οι εκμεταλλευτές επιβατικών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (ΤΑΧΙ) θα φορολογηθούν με τα ποσά καθαρού εισοδήματος που αναφέρονται στην περίπτωση α' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε., προσαυξημένα κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), τα οποία περιορίζονται σε δωδέκατα. Τα τεκμαρτά αυτά ποσά μειώνονται προκειμένου για επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης (ΤΑΧΙ), που έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό κάτω από διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) και κάτω από πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%). Προκειμένου για μη εργαζόμενους συνταξιούχους ιδιοκτήτες επιβατικών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (ΤΑΧΙ), τα παραπάνω ποσά τεκμαρτού εισοδήματος μειώνονται κατά ποσό πεντακοσίων (500) ευρώ.
4. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται για τα εισοδήματα που θα προκύψουν από 1.1.2010 και μετά.
5. Οι διατάξεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 6 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.7.2010 και μετά. Ειδικά, για το τμήμα της διαχειριστικής περιόδου από 1.1.2010 μέχρι 30.6.2010, τα ποσά του καταβαλλόμενου φόρου των παραπάνω περιπτώσεων μειώνονται κατά το ήμισυ και εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση για το τμήμα της παραπάνω διαχειριστικής περιόδου.
6. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2010 και μετά.
7. Οι διατάξεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την ημερομηνία ένταξής τους σε κατηγορία τήρησης βιβλίων και έκδοσης στοιχείων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και μετά. Ειδικά, για τα εισοδήματα του μέρους της διαχειριστικής χρήσης 2010 των επιχειρήσεων των αποκλειστικά πλανόδιων λιανοπωλητών, λιανοπωλητών σε κινητές λαϊκές αγορές και παραγωγών αγροτικών προϊόντων, λόγω αλλαγής μέσα στην ίδια χρήση της κατηγορίας βιβλίων και στοιχείων που τηρούνται από την επιχείρηση από την πρώτη στη δεύτερη ή τρίτη κατηγορία τα καθαρά κέρδη κατά το τμήμα της περιόδου της διαχειριστικής χρήσης στην οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας θα προσδιορισθούν λογιστικά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. και για το τμήμα της διαχειριστικής περιόδου που τηρήθηκαν βιβλία και στοιχεία Α' κατηγορίας, το ποσό του φόρου που πρέπει να καταβληθεί σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις μέχρι την αλλαγή της κατηγορίας των βιβλίων, θα περιορισθεί σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες λειτουργίας της επιχείρησης που τηρήθηκαν βιβλία Α' κατηγορίας. Ποσό φόρου που έχει καταβληθεί και αντιστοιχεί στο τμήμα της περιόδου της διαχειριστικής χρήσης στην οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας συμψηφίζεται κατά την εκκαθάριση της ετήσιας δήλωσης

φορολογίας εισοδήματος. Πιστωτικό υπόλοιπο που προέρχεται από το φόρο αυτό δεν επιστρέφεται.

8. Ειδικά για το μέρος της διαχειριστικής χρήσης 2010, για τις επιχειρήσεις που τηρούν Α κατηγορίας βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ και αλλάζουν μέσα στην ίδια χρήση την κατηγορία αυτών, από την πρώτη στη δεύτερη ή στην τρίτη κατηγορία, τα καθαρά κέρδη κατά το τμήμα της περιόδου της διαχειριστικής χρήσης, στην οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας, θα προσδιορισθούν λογιστικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε, ενώ τα καθαρά κέρδη για το τμήμα της διαχειριστικής περιόδου που δεν τηρήθηκαν ή τηρήθηκαν βιβλία και στοιχεία Α' κατηγορίας θα προσδιορισθούν εξωλογιστικά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 του Κ.Φ.Ε.

Για τις πιο πάνω επιχειρήσεις για τη διαχειριστική χρήση 2010 παρέχεται η δυνατότητα σύνταξης προαιρετικών απογραφών, έναρξης και λήξης κατά την χρονική περίοδο της αλλαγής της κατηγορίας των βιβλίων, χωρίς να ισχύει η προϋπόθεση της περιπτ. γ' της παρ.1 του άρθρου 31 για την υποχρεωτική σύνταξη απογραφών για μία τριετία από τη σύνταξη της πρώτης προαιρετικής απογραφής λήξης.

9. Τα τέσσερα πρώτα εδάφια της παραγράφου 6 του άρθρου 48 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Χρόνος κτήσης του εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθέρου επαγγέλματος θεωρείται ο χρόνος κατά τον οποίο παρασχέθηκαν οι υπηρεσίες από τον ελεύθερο επαγγελματία. Όταν πρόκειται για παροχή υπηρεσιών διαρκείας, χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που καθίσταται απαιτητό κάθε επιμέρους τμήμα της αμοιβής για το μέρος αυτό και την υπηρεσία που παρασχέθηκε. Κατ' εξαίρεση, για τους ελεύθερους επαγγελματίες που αποκτούν εισόδημα από παροχή υπηρεσιών στο Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, χρόνος κτήσης του εισοδήματος τους θεωρείται ο χρόνος είσπραξής του»

10. Τα δύο πρώτα εδάφια της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κοινωφελή ιδρύματα, οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, δημόσιες επιχειρήσεις, τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα ή πιστωτικοί οργανισμοί, συνεταιρισμοί και ενώσεις τους, σύλλογοι γενικά και ενώσεις προσώπων ανεξάρτητα από το σκοπό τους, καθώς και επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες, που τηρούν βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.), όταν για την επαγγελματική τους εξυπηρέτηση ή για την εκτέλεση του σκοπού τους καταβάλλουν σε τρίτους, εκτός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 2 του π.δ. 186/1992, αμοιβές για οποιουδήποτε είδους παρεχόμενη υπηρεσία: αα) με αποδείξεις δαπανών σύμφωνα με το άρθρο 15 του Κ.Β.Σ. παρακρατούν φόρο είκοσι τοις εκατό (20%), ββ) για όλες τις λοιπές περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών εφόσον οι συναλλαγές υπερβαίνουν τα τριακόσια (300) ευρώ, παρακρατούν από 1.7.2010 φόρο με συντελεστή οκτώ τοις εκατό (8%).

Άρθρο 7

Φορολογία Ελεύθερων Επαγγελματιών – Παρακράτηση φόρων

1. Η πρώτη περίοδος της παραγράφου 5 του άρθρου 49 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

« Το καθαρό εισόδημα αρχιτεκτόνων και μηχανικών από τη σύνταξη μελετών και σχεδίων οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων, την επίβλεψη της εκτέλεσής τους, τη διεύθυνση εκτέλεσης (διοίκηση του έργου) και την ενέργεια πραγματογνωμοσυνών και διαιτησιών σχετικών με αυτά τα έργα, εξουρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 4. Σε περίπτωση εξωλογιστικού προσδιορισμού με βάση τις διατάξεις του άρθρου 50, εφαρμόζονται οι παρακάτω συντελεστές:»
2. Τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 49 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.
3. Η παράγραφος 6 του άρθρου 49 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: « Οι διατάξεις των υποπεριπτώσεων ii και ιαia' της περίπτωσης γ' της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν και για τις αμοιβές των γεωλόγων μελετητών μόνο σε περίπτωση εξωλογιστικού προσδιορισμού του εισοδήματός τους με βάση τις διατάξεις του άρθρου 50 ».
4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2010 και μετά.
5. Η παράγραφος 3 του άρθρου 59 του Κ.Φ.Ε αντικαθίσταται ως εξής:

«Εκτός από τις προσωρινές δηλώσεις εκείνοι που έχουν υποχρέωση να παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 57 οφείλουν να επιδίδουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του Μαρτίου κάθε έτους, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας τους, οριστική δήλωση η οποία περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση κατοικίας κάθε δικαιούχου, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του, το ποσό των αμοιβών, το ποσό του φόρου που αναλογεί επ' αυτών με βάση την κλίμακα του άρθρου 9, με το ποσό του φόρου που οφείλεται μετά την έκπτωση από το φόρο που αναλογεί στο ποσοστό που ορίζεται με τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 57, το φόρο που παρακρατήθηκε για κάθε μισθωτό ή ημερομίσθιο ή συνταξιούχο κατά περίπτωση, καθώς και το υπόλοιπο για καταβολή ποσό φόρου, το οποίο καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή της δήλωσης.

Εκτός από τις προσωρινές δηλώσεις εκείνοι που έχουν υποχρέωση να παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 58 οφείλουν να επιδίδουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του Απριλίου κάθε έτους, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας τους, οριστική δήλωση η οποία περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση κατοικίας κάθε δικαιούχου, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του, το ποσό των αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα και το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε για κάθε δικαιούχο.

Εκτός από τις προσωρινές δηλώσεις εκείνοι που έχουν υποχρέωση να παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 55 οφείλουν να επιδίδουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του Μαΐου κάθε έτους, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας τους, οριστική δήλωση η οποία περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο και τη

διεύθυνση κατοικίας κάθε δικαιούχου, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του, το ποσό του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις και το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε για κάθε δικαιούχο.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο των πιο πάνω οριστικών δηλώσεων, ο τρόπος υποβολής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα».

6. Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ.2 του άρθρου 49 του Κ.Φ.Ε καταργούνται.

Άρθρο 8 **Λοιπές Διατάξεις**

1. **α)** Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε., αντικαθίσταται ως εξής:

«Όταν ο φόρος που οφείλεται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση καταβάλλεται εφάπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης, ανεξάρτητα αν βεβαιώθηκε σε μία ή περισσότερες δόσεις, παρέχεται στο συνολικό ποσό του φόρου και των λοιπών συμβεβαιούμενων με αυτόν οφειλών έκπτωση ενάμιση τοις εκατό (1,5%).

Όταν η δήλωση υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου, εκτός από την έκπτωση του προηγούμενου εδαφίου, παρέχεται έκπτωση ενάμιση τοις εκατό (1,5%) στο συνολικό ποσό της οφειλής και μέχρι του ποσού των εκατόν δεκαοκτώ (118) ευρώ, ανεξάρτητα από τον αριθμό των δόσεων.

Κατά την καταβολή του φόρου που προκύπτει με βάση τροποποιητική δήλωση παρέχεται έκπτωση ποσοστού ενάμιση τοις εκατό (1,5%) στο σύνολο της νέας οφειλής, εφόσον αυτή είναι μικρότερη από την αρχική και ο υπόχρεος κατέβαλε την αρχική οφειλή και έτυχε παρόμοιας έκπτωσης ή κατέβαλε μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης ποσό της αρχικής οφειλής που καλύπτει σε ποσοστό ενενήντα οκτώ και μισό τοις εκατό (98,5%) της νέας οφειλής, εφόσον το λάθος οφείλεται σε υπαιτιότητα της φορολογικής αρχής.»

β) Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 9 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. όπως αντικαταστάθηκαν από την περίπτωση α) της παραγράφου αυτής, ισχύουν για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων οικονομικού έτους 2010 και επομένων.

2. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του Κ.Φ.Ε αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Το εισόδημα αυτό αποκτάται από κάθε πρόσωπο στο οποίο έχει νόμιμα μεταβιβασθεί με οριστικό συμβόλαιο ή έχει αποκτηθεί με δικαστική απόφαση ή λόγω χρησικτησίας το δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή νομής ή επικαρπίας ή οίκησης, κατά περίπτωση».

3. Οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«α) Ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) για αποσβέσεις σε οικοδομές οι οποίες χρησιμοποιούνται ως κατοικίες, οικοτροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων, ξενοδοχεία, νοσοκομεία ή κλινικές και ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) για οικοδομές οι οποίες χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις.

Επίσης, εκπίπτει ποσοστό μέχρι σαράντα τοις εκατό (40%) για ασφάλιστρα κατά του κινδύνου της πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, για δικαστικές δαπάνες

και για αμοιβή δικηγόρου για δίκες μισθωτικών διαφορών ή διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' ορόφους. Όταν πρόκειται για εισόδημα που προκύπτει σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 21, όλα τα παραπάνω ποσοστά περιορίζονται σε τρία τοις εκατό (3%) συνολικώς.

Αν οι δαπάνες που αναφέρονται στα προηγούμενα εδάφια αφορούν κοινόχρηστους χώρους του ακινήτου, επιμερίζονται αναλόγως στους συνιδιοκτήτες του.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την αναγνώριση του δικαιώματος διενέργειας των εκπτώσεων επί των δαπανών που ορίζονται στην περίπτωση αυτή, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα ».

4. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 46 του Κ.Φ.Ε., προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Εξαιρητικώς, για ποδοσφαιριστές, καλαθοσφαιριστές, προπονητές, καθώς και άλλους αμειβόμενους αθλητές, το εισόδημα που αποκτούν, κατά περίπτωση, εξαιτίας της υπογραφής συμβολαίου μετεγγραφής ή της ανανέωσης συμβολαίου συνεργασίας με ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες ή αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία, κατανέμεται ισομερώς για να φορολογηθεί σε όλα τα έτη τα οποία διαρκεί το εκάστοτε συμβόλαιο. Για το φόρο που αναλογεί παρακρατείται φόρος»

5. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 61 του Κ.Φ.Ε. μετά το πρώτο εδάφιο, προστίθεται δεύτερο εδάφιο, ως εξής:

«Εξαιρείται το φυσικό πρόσωπο, που αποκτά αποκλειστικά ετήσιο εισόδημα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 16 μέχρι έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ.»

6. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«Η δήλωση υποβάλλεται σε δύο (2) αντίτυπα είτε αυτοπροσώπως από τον υπόχρεο ή από πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί από αυτόν είτε ταχυδρομείται επί αποδείξει. Με την χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών γίνεται υποχρεωτικά η υποβολή από κάθε υπόχρεο που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα, καθώς και από κάθε άλλο υπόχρεο του οποίου η δήλωση υποβάλλεται από εξουσιοδοτημένο λογιστή στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που είναι αρμόδιος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63, μέχρι την 1^η Μαρτίου του οικείου οικονομικού έτους».

7. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«Η υποβολή της δήλωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί έγκαιρα μέχρι την έναρξη του ωραρίου λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών της επόμενης ημέρας από την ημέρα λήξης της προθεσμίας τους».

8. Η παράγραφος 4 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις δεν συνυποβάλλονται κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης μέσω διαδικτύου. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος ελέγχου αυτών των δικαιολογητικών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα».

9. Η παράγραφος 6 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε φορά ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, τα

δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία τα οποία συνυποβάλλονται με τη δήλωση, καθώς και ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής της όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου».

10. Οι διατάξεις των παραγράφων 1,4, και 6 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε. όπως τροποποιούνται με τις παραγράφους 6,7,8 και 9 του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή για τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από το οικονομικό έτος 2012 και μετά.
11. α. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 64 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:
« Όταν ο φόρος που οφείλεται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση καταβάλλεται εφάπαξ μέσα στην προθεσμία υποβολής της δήλωσης, παρέχεται έκπτωση ενάμιση τοις εκατό (1,5%) στο συνολικό ποσό αυτού και των λοιπών συμβεβαιούμενων με αυτόν οφειλών.»
- β. Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 64 του Κ.Φ.Ε., όπως προστίθενται με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου αυτής, ισχύουν για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων οικονομικού έτους 2010 και επομένων.
12. Στην α' περίπτωση της παραγράφου 5 του άρθρου 85 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται δύο εδάφια, ως εξής:
« Επίσης, χορηγείται αντίγραφο της κοινής φορολογικής δήλωσης και του εκκαθαριστικού σημειώματος στους συζύγους που βρίσκονται σε διάσταση ή διάζευξη.
Ειδικά επί συνιδιοκτησίας ακινήτου, χορηγούνται από το φάκελο του συνιδιοκτήτη που το εκμίσθωσε μονομερώς, αντίγραφο μισθωτηρίου συμβολαίου και λοιπά στοιχεία που αφορούν το κοινό ακίνητο, στους λοιπούς συνιδιοκτήτες, για διεκδίκηση των νόμιμων δικαιωμάτων τους στο δικαστήριο και δήλωση των εισοδημάτων τους από το ακίνητο αυτό.»
13. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 10 του ν.2579/1998 (ΦΕΚ Α'31) ισχύουν και για μεταβιβάσεις αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης ή των αδειών κυκλοφορίας τους που πραγματοποιούνται από 1 Ιανουαρίου 2010 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2011. Για τις μεταβιβάσεις αυτές τα ποσά φόρου τα οποία ορίζονται με τις πιο πάνω διατάξεις προσαυξάνονται κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Για μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται από 1.1.2010 μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υποβάλλονται συμπληρωματικές δηλώσεις χωρίς κυρώσεις μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος.
14. Στο άρθρο 14 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:
«Παροχές σε χρήμα που καταβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα του ν. 3601/2007 καθώς και οι εταιρείες ειδικού σκοπού του ν. 3156/2003 και του ν. 3601/2007, οι εταιρείες παροχής πιστώσεων του ν. 2937/2001, οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου (ΕΕΧ) του ν. 3371/2005, οι εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ) του ν. 3283/2004 και οι ανώνυμες εταιρίες επενδυτικής διαμεσολάβησης (Α.Ε.Ε.Δ.) του ν. 2396/1996 σε στελέχη τους φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή ενενήντα τοις εκατό (90%).
Ο φόρος παρακρατείται κατά την καταβολή ή την πίστωση των ποσών αυτών στους δικαιούχους και αποδίδεται στο Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 60.
Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή και για παροχές που καταβάλλονται από τα κέρδη των ανωτέρω νομικών προσώπων.»

15. Η παράγραφος 7 του άρθρου 84 του ΚΦΕ αντικαθίσταται ως εξής:
«7. Η κατά του Δημοσίου απαίτηση προς επιστροφή φόρου παραγράφεται μετά τρία έτη από την ημερομηνία της εμπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης ή αν υποβληθεί εκπρόθεσμα η δήλωση, μετά τρία έτη από την ημερομηνία που η δήλωση αυτή όφειλε να είχε υποβληθεί. Αν υποβληθεί ανακλητική δήλωση ή δήλωση με επιφύλαξη, η αξίωση για την επιστροφή του φόρου παραγράφεται μετά τρία (3) έτη από την ημέρα της με οποιονδήποτε τρόπο αποδοχής της. Η αξίωση για επιστροφή φόρου βάσει υποβληθείσας εμπρόθεσμης δήλωσης αναβιώνει από την κοινοποίηση φύλλου ή πράξης ελέγχου.
Ως προς τα λοιπά θέματα της παραγραφής εφαρμόζονται οι διατάξεις του δημοσίου λογιστικού (Ν. 2362/1995), όπως εκάστοτε ισχύουν».
16. α. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«Για τους εγγάμους, εφόσον συντρέχει περίπτωση της παρ. 1 του άρθρου 5, η οφειλή για φόρο, τέλη και εισφορές, που αναλογούν στα εισοδήματά τους βεβαιώνεται στο όνομα του συζύγου, εκτός και αν ο ένας από τους συζύγους ζητήσει με την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος τη βεβαίωση του φόρου που του αναλογεί στο όνομα του, η ευθύνη όμως για την καταβολή της οφειλής, που αναλογεί στα εισοδήματα καθενός συζύγου, βαρύνει καθένα σύζυγο χωριστά».
- β. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε. όπως αντικαταστάθηκαν από την περίπτωση α της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή για δηλώσεις του οικονομικού έτους 2012 και μετά.
17. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:
«Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της παραγράφου».
18. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 28 του ν. 820/1978 (Φ.Ε.Κ. 194 Α΄) προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:
«Η σχετική απόφαση δημοσιεύεται με φροντίδα του Προϊσταμένου της υπηρεσίας με τοιχοκόλληση στο κατάστημα αυτής με την παρουσία ενός μάρτυρα, συντασσομένου προς τούτο σχετικού πρακτικού».
19. Στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. μετά το πρώτο εδάφιο προστίθενται δύο εδάφια, ως εξής:
«Ειδικά για την ανακατασκευή εν όλω ή εν μέρει καταστραφέντων αρχιτεκτονικών μελών κτιρίων ή κτισμάτων, που προστατεύονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν. 3028/2002, καθώς και του άρθρου 4 του ν.1577/1985, όπως ισχύουν, τα ποσοστά του προηγούμενου εδαφίου αυξάνονται, αντίστοιχα, σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%), κατά το διάστημα που διαρκούν οι εργασίες και για τέσσερα ακόμη έτη (4) μετά το πέρας των εργασιών. Η συνολική διάρκεια της απαλλαγής με την εφαρμογή των συντελεστών αυτών δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από οκτώ (8) έτη. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζεται η διαδικασία διαπίστωσης, έναρξης και πέρατος των εργασιών, ο προσδιορισμός του είδους των εργασιών και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.»
20. Στο άρθρο 85 παρ. 3 του Κ.Φ.Ε μετά το τέταρτο εδάφιο προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Ο κατάλογος είναι διαθέσιμος στον διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων. Η πρόσβαση στον κατάλογο γίνεται κατόπιν ταυτοποίησης του χρήστη και περιορίζεται με βάση συγκεκριμένα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την πρόσβαση στον κατάλογο αυτό.»

Άρθρο 9

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και ακίνητα

1. Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται δεύτερο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Όταν υπεκμισθώνεται ακίνητο για το οποίο έχει συναφθεί σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης, αναγνωρίζεται προς έκπτωση μόνο το μέρος του μισθώματος που καταβάλλεται προς την εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης και αντιστοιχεί στο κτίριο. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται για μισθώματα που καταβάλλονται από την 1^η Ιανουαρίου 2009 και μετά»
2. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται περίπτωση στ', ως εξής:

«στ) το κόστος κυκλοφορίας, επισκευής, συντήρησης και τα μισθώματα, με τα οποία επιβαρύνεται η επιχείρηση, για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με εργοστασιακή τιμολογιακή αξία του έτους πρώτης κυκλοφορίας τους δεκαεπτά χιλιάδες ευρώ (17.000) και άνω, ανεξάρτητα αν ανήκουν στην επιχείρηση ή είναι μισθωμένα με οποιοδήποτε τρόπο, για τον πρόεδρο ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου, διευθύνοντα ή εντεταλμένο σύμβουλο, διαχειριστή, διευθυντή που κατά κύριο λόγο χρησιμοποιεί το αυτοκίνητο. Ως κόστος λαμβάνονται οι πιο πάνω δαπάνες και τα μισθώματα, όταν το αυτοκίνητο είναι μισθωμένο, όπως προκύπτουν από τα βιβλία που τηρεί η επιχείρηση. Το κόστος του καθενός αυτοκινήτου δεν επιμερίζεται σε περισσότερα του ενός πρόσωπα. Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής έχουν εφαρμογή και για τους εκπροσώπους ή διαχειριστές στην Ελλάδα αλλοδαπών ή ημεδαπών επιχειρήσεων που υπάγονται στις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ Α'132) ή του ν. 27/1975 (ΦΕΚ Α'77), όταν τα πρόσωπα αυτά είναι Έλληνες υπήκοοι ή έχουν ελληνικό διαβατήριο. Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής εφαρμόζονται για δαπάνες αυτοκινήτων που πραγματοποιούνται από την 1 Ιανουαρίου 2010 και μετά.»
3. Το πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τον υπολογισμό της ωφέλειας, η τιμή διάθεσης του δικαιώματος στον δικαιούχο, σύμφωνα με το πρόγραμμα, αφαιρείται από τη χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος που έχει η μετοχή κατά το χρόνο άσκησης του δικαιώματος αυτού. Αν το δικαίωμα ασκείται σε χρόνο κατά τον οποίο ο δικαιούχος έχει αποχωρήσει από την εταιρεία, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 48.»
4. Στο άρθρο 48 του ΚΦΕ η παράγραφος 6 αναριθμείται σε 7 και προστίθεται νέα παράγραφος 6 που έχει ως εξής:

«6. Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα θεωρείται και η ωφέλεια που αποκτά ο δικαιούχος κατά την άσκηση δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 13 του κ.ν. 2190/1920 (ΦΕΚ Α' 37), σε τιμή κατώτερη από την

χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος των μετοχών της συγκεκριμένης εταιρείας, όταν ο δικαιούχος έχει αποχωρήσει από αυτή. Για το εισόδημα αυτό εφαρμόζονται οι διατάξεις του πέμπτου και επομένων εδαφίων της παραγράφου 1 του άρθρου 45.»

5. Οι διατάξεις του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε. και της παραγράφου 6 του άρθρου 48 του Κ.Φ.Ε. όπως αντικαταστάθηκαν και προστέθηκαν αντίστοιχα, από τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου αυτού, έχουν εφαρμογή για δικαιώματα που ασκούνται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και μετά.

Άρθρο 10

Τόκοι ομολογιακών δανείων και τόκοι που καταβάλλουν φυσικά πρόσωπα στην αλλοδαπή

1. Στο τέλος της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

«Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής εφαρμόζονται και για τους δεδουλευμένους τόκους κατά το χρόνο μεταβίβασης του ομολόγου αλλοδαπής προέλευσης ή τοκομεριδίου».
2. α. Στην παράγραφο 8 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε. και μετά το έβδομο εδάφιο προστίθενται δύο νέα εδάφια που έχουν ως εξής:

«Σε περίπτωση μεταβίβασης του ομολόγου ή τοκομεριδίου του πριν από τη λήξη του, η μεσολαβούσα τράπεζα προβαίνει σε παρακράτηση φόρου για τους δεδουλευμένους μέχρι το χρόνο μεταβίβασης τόκους και για την απόδοση του φόρου αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 60. Αν το ομολόγο ή τοκομερίδιο που μεταβιβάζεται ανήκει στην τράπεζα, υποχρεούται η ίδια να καταβάλει το φόρο που αναλογεί στους πιο πάνω δεδουλευμένους τόκους».

β. Οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε. όπως συμπληρώθηκαν με την περίπτωση α της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή για μεταβιβάσεις τίτλων που πραγματοποιούνται μετά την παρέλευση ενός μηνός από τη δημοσίευση του νόμου αυτού.
3. Το πιστωτικό υπόλοιπο που προκύπτει από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2010 των τραπεζών, ανεξάρτητα με τη νομική μορφή που λειτουργούν στην Ελλάδα, δεν επιστρέφεται κατά το μέρος που οφείλεται σε φόρο που έχει παρακρατηθεί επί τόκων ομολόγων πάσης φύσεως.
4. α. Στο άρθρο 12 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται παράγραφος 13 που έχει ως εξής:

«13. Στους τόκους που καταβάλλονται από φυσικά πρόσωπα στην αλλοδαπή, ανεξάρτητα αν δικαιούχος είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ενεργείται παρακράτηση φόρου με το συντελεστή της παραγράφου 1 του άρθρου 109. Ο φόρος παρακρατείται από το φυσικό πρόσωπο που τους καταβάλλει και αποστέλλεται στην αλλοδαπή το υπόλοιπο ποσό που απομένει. Για την τράπεζα που μεσολαβεί έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 13. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του αλλοδαπού δικαιούχου για τα πιο πάνω εισοδήματα. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 25 έχουν εφαρμογή και για τα δάνεια που συνάπτονται μεταξύ κατοίκου Ελλάδας και αλλοδαπού πιστωτή.».

β. Οι διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε, όπως προστέθηκαν με την περίπτωση α της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή για τόκους που καταβάλλονται από την επομένη της δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 11

Προσδιορισμός ακαθάριστου και καθαρού εισοδήματος των επιχειρήσεων

1. Στο άρθρο 30 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται παράγραφος 5 που έχει ως εξής:

«5. Όταν αγαθά που έχει πωλήσει ελληνική επιχείρηση σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή σε αντιπρόσωπο ή υπεργολάβο αυτών, που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος που περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 51Α ή σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς όπως ορίζεται στην παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου, χωρίς τα προϊόντα να έχουν μεταφερθεί εκτός Ελλάδος, στη συνέχεια μεταπωλούνται σε άλλη ελληνική επιχείρηση σε τιμή μεγαλύτερη από αυτή της πρώτης συναλλαγής, η επιπλέον διαφορά του τιμήματος που προκύπτει θεωρείται ακαθάριστο έσοδο της ελληνικής πωλήτριας επιχείρησης. Επίσης, αν ελληνική επιχείρηση πωλεί σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή σε αντιπρόσωπο ή υπεργολάβο αυτών, που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος που περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 51Α ή σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς όπως ορίζεται στην παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου αγαθά σε τιμή μικρότερη από αυτή στην οποία πωλεί τα ίδια εμπορεύματα σε ημεδαπή ή αλλοδαπή επιχείρηση, η χαμηλή τιμή δεν αναγνωρίζεται και η επιπλέον διαφορά που προκύπτει προστίθεται στα ακαθάριστα έσοδα της ελληνικής επιχείρησης.» Μετά το πρώτο εδάφιο της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται τρία νέα εδάφια που έχουν ως εξής:

«Η υπηρεσία που διενεργεί τον φορολογικό έλεγχο, τακτικό ή προσωρινό, υποχρεούται, αμέσως μετά την ολοκλήρωσή του, να ενημερώσει τον αρμόδιο ασφαλιστικό οργανισμό σχετικά με την απόδοση ή μη των ασφαλιστικών εισφορών. Η παραβίαση της υποχρέωσης αυτής συνιστά πειθαρχικό αδίκημα. Οι δαπάνες μισθοδοσίας δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση αν δεν έχουν εξοφληθεί μέσω επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών ή επιταγών που εξοφλούνται μέσω των ίδιων λογαριασμών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος, η διαδικασία της εξόφλησης των δαπανών μισθοδοσίας και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου.»

2. Μετά το πρώτο εδάφιο της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται τρία εδάφια που έχουν ως εξής:

«Η υπηρεσία που διενεργεί τον φορολογικό έλεγχο, τακτικό ή προσωρινό, υποχρεούται, αμέσως μετά την ολοκλήρωσή του, να ενημερώσει τον αρμόδιο ασφαλιστικό οργανισμό σχετικά με την απόδοση ή μη των ασφαλιστικών εισφορών. Η παραβίαση της υποχρέωσης του προηγούμενου εδαφίου συνιστά πειθαρχικό αδίκημα που τιμωρείται κατά τις οικείες διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου. Οι δαπάνες μισθοδοσίας δεν αναγνωρίζονται προς

έκπτωση αν δεν έχουν εξοφληθεί μέσω επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών ή επιταγών που εξοφλούνται μέσω των ίδιων λογαριασμών.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος, η διαδικασία της εξόφλησης των δαπανών μισθοδοσίας, και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του τελευταίου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου.».

3. α. Το εικοστό, εικοστό πρώτο και τελευταίο εδάφιο της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.
β. Το δέκατο πέμπτο εδάφιο της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται μέχρι ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή των κερδών που προκύπτουν από ισολογισμούς, λόγω δωρεάς προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, τους ιερούς ναούς, τις ιερές μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που συστάθηκαν και διέπονται από τις διατάξεις του ν. 1514/1985 (Α'13) και του ν. 3653/2008 (Α'49), καθώς και τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και έχουν συσταθεί νόμιμα.».
4. Οι διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 3525/2007 (Α'16) καταργούνται από την έναρξη της ισχύος τους. Ειδικά τα ποσά των χορηγιών σε χρήμα που μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος έχουν εισπραχθεί μέσω ειδικού κωδικού εσόδου του Κρατικού Προϋπολογισμού, αναγνωρίζονται για έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα του φορολογούμενου ή τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης που προσέφεραν τη χορηγία.
5. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:
«Ειδικά για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με κυλινδρισμό μέχρι χίλια εξακόσια (1.600) κυβικά εκατοστά, εκπίπτουν οι δαπάνες συντήρησης, επισκευής, κυκλοφορίας και αποσβέσεων και τα μισθώματα που καταβάλλονται σε εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης ή οποιονδήποτε τρίτο, σε ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) του ύψους αυτών, εφόσον τα αυτοκίνητα αυτά χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης. Για αυτοκίνητα μεγαλύτερου κυβισμού εκπίπτει, με τις ίδιες προϋποθέσεις, ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιο πάνω δαπανών.».
6. Στο τέλος της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται πέντε εδάφια που έχουν ως εξής:
«Όταν αγαθά που έχει πωλήσει ελληνική επιχείρηση σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή σε αντιπρόσωπο ή υπεργολάβο αυτών, που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς όπως ορίζεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 51 Α, χωρίς τα προϊόντα να έχουν μεταφερθεί εκτός Ελλάδος, στη συνέχεια μεταπωλούνται σε άλλη ελληνική επιχείρηση σε τιμή μεγαλύτερη, η επιπλέον διαφορά του τιμήματος που προκύπτει με τον τρόπο αυτό δεν αναγνωρίζεται ως κόστος αγοράς ή

δαπάνη, κατά περίπτωση, της δεύτερης ελληνικής επιχείρησης. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και για την επιπλέον δαπάνη ή κόστος αγοράς με την οποία επιβαρύνεται ελληνική επιχείρηση όταν προμηθεύεται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή αντιπρόσωπο ή υπεργολάβο αυτών, που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς όπως ορίζεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 51 Α αγαθά, τα οποία η τελευταία έχει αγοράσει αποδεδειγμένα από άλλη αλλοδαπή επιχείρηση σε κατώτερη τιμή. Στην περίπτωση αυτή εξετάζεται αν το τίμημα που καταβάλλει η ελληνική επιχείρηση είναι αδικαιολόγητα ανώτερο από εκείνο που θα είχε καταβάλλει αν η συναλλαγή γινόταν χωρίς τη μεσολάβηση της δεύτερης αλλοδαπής επιχείρησης.»

7. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Των δεδουλευμένων κάθε είδους τόκων δανείων ή πιστώσεων, γενικά, της επιχείρησης. Εξαιρούνται:

αα) οι τόκοι υπερημερίας λόγω οφειλής φόρων, τελών, εισφορών και προστίμων προς το Δημόσιο ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου,

ββ) οι τόκοι δανείου που λαμβάνεται για την αγορά μετοχών ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιρειών, εταιρικών μερίδων και γενικά επιχειρήσεων, όταν οι πιο πάνω συμμετοχές μεταβιβάζονται εντός δύο (2) ετών από το χρόνο απόκτησής τους,

γγ) οι τόκοι δανείου που λαμβάνεται για την αγορά μετοχών ή μερίδων σε οποιαδήποτε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος που περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 51Α ή σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς όπως ορίζεται στην παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου, καθώς και οι τόκοι που καταβάλλονται στις εταιρείες αυτές,

δδ) οι δεδουλευμένοι τόκοι δανείου που καταβάλλονται ή πιστώνονται σε συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 39 κατά το μέρος που το συνολικό ύψος δανείων από τις εν λόγω επιχειρήσεις υπερβαίνει κατά μέσο όρο και κατά διαχειριστική περίοδο το τριπλάσιο των ιδίων κεφαλαίων της. Στην έννοια των τόκων του προηγούμενου εδαφίου εμπίπτουν και οι τόκοι ομολογιακών δανείων που καταβάλλονται σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Στο συνολικό ύψος δανείων από συνδεδεμένες επιχειρήσεις προστίθενται και τα ομολογιακά δάνεια που εκδίδονται προς αυτές, καθώς και τα δάνεια που έχουν ληφθεί από τρίτες επιχειρήσεις για τα οποία έχει χορηγηθεί οποιασδήποτε μορφής εγγύηση από τις πιο πάνω συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται για τις ανώνυμες εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 1665/1986 (Α'183), τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων του ν. 1905/1990 (Α'147), τις εταιρείες ειδικού σκοπού του ν. 3156/2003 (Α'157) και του ν. 3601/2007 (Α'178) με έδρα στην Ελλάδα, τις εταιρείες παροχής πιστώσεων του ν. 2937/2001 (Α'169), καθώς και για τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα.»

8. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις της περίπτωσης α' δεν εφαρμόζονται για τραπεζικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή που λειτουργούν. Επίσης,

ειδικά για τις πιο πάνω τράπεζες, οι διατάξεις της περίπτωσης β' ισχύουν μόνο για έσοδα από μερίσματα και κέρδη από συμμετοχή σε άλλες ημεδαπές επιχειρήσεις.»

9. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«Αποζημιώσεις, καθώς και πάσης φύσεως αμοιβές, που οφείλονται από επιχειρήσεις ή επιτηδευματίες σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με βάση δικαστική ή διαιτητική απόφαση ή οποιαδήποτε αναγνώριση ή συμβιβασμό, δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη για τον προσδιορισμό των καθαρών κερδών, που υπάγονται στη φορολογία εισοδήματος του οφειλέτη, εάν μέσα σε ένα μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου εντός της οποίας πραγματοποιείται η καταβολή ή η πίστωση αυτών, δεν υποβληθεί στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία φορολογίας του δικαιούχου αντίγραφο της απόφασης ή του εγγράφου και θεωρηθεί από αυτή η απόφαση ή το έγγραφο, βάσει του οποίου καταβάλλεται ή πιστώνεται η αποζημίωση ή η αμοιβή στο δικαιούχο.»
10. Η κατάργηση που ορίζεται από την παράγραφο 2 του άρθρου δεύτερου του ν. 3814/2010 (ΦΕΚ Α'3) καταλαμβάνει αποσβέσεις επισφαλών απαιτήσεων που διενεργούνται από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1^η Ιανουαρίου 2009 και μετά.
11. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.
12. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 13 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Ειδικά για τον προσδιορισμό του εισοδήματος από εκμίσθωση ακινήτων εκπίπτουν οι δαπάνες επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης, οι πάγιες και λειτουργικές δαπάνες και κάθε είδους άλλη δαπάνη των νομικών προσώπων και ιδρυμάτων αυτών, μέχρι πενήντα τοις εκατό (50%) επί των ακαθαρίστων εσόδων, εφόσον καλύπτεται από νόμιμα παραστατικά.»
13. Οι παράγραφοι 1, 3, 5, 6, 7 και 8 έχουν εφαρμογή για κέρδη ισολογισμών που κλείνουν με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2009 και μετά και η παράγραφος 12 για εισοδήματα που αποκτώνται από την 1^η Ιανουαρίου 2010 και μετά

Άρθρο 12

Κατάργηση φορολογικών απαλλαγών νομικών προσώπων κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι απαλλαγές από το φόρο εισοδήματος που προβλέπονται με γενικές ή ειδικές διατάξεις όλων των νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που προβλέπονται στο άρθρο 101 του Κ.Φ.Ε., με εξαίρεση:
  - α) τις απαλλαγές που προβλέπονται στο άρθρο 103 του Κ.Φ.Ε.,
  - β) τις απαλλαγές που προβλέπονται για τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, την Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως και τους αλλοδαπούς οργανισμούς, από διεθνή σύμβαση η οποία έχει κυρωθεί με νόμο,
  - γ) τις απαλλαγές που προβλέπονται από διμερείς συμφωνίες για την αποφυγή διπλής φορολογίας οι οποίες έχουν κυρωθεί με νόμο,
  - δ) τις απαλλαγές που προβλέπονται από αναπτυξιακούς νόμους για την πραγματοποίηση επενδύσεων ή το μετασχηματισμό επιχειρήσεων,
  - ε) τις απαλλαγές που ορίζονται:

αα) με τα άρθρα 7, 19 και 33 του ν. 3283/2004 (Α' 210) για τα αμοιβαία κεφάλαια,
ββ) με το άρθρο 39 του ν. 3371/2005 (Α' 178) για τις εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου,
γγ) με τα άρθρα 20 και 31 του ν. 2778/1999 (Α' 295) για τα αμοιβαία κεφάλαια ακινήτων και τις εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία,
δδ) με το άρθρο 7 του ν. 2992/2002 (Α' 54) για τα αμοιβαία κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών,
εε) με το άρθρο 8 του ν. 2367/1995 (Α' 261) για τις εταιρείες κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών,
στστ) με το άρθρο 14 του ν. 3156/2003 (Α' 157),
ζζ) με το άρθρο 5 του ν. 3220/2004 (Α' 15) για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν ως «Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης»,
ηη) με το άρθρο 28 του ν. 2843/2000 (Α' 219) για το Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας,
θθ) με το άρθρο 10 του ν. 2628/1998 (Α' 151) για τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους,
ιι) με το άρθρο 7 του ν. 2364/1995 (Α' 252) για τις εταιρείες διανομής φυσικού αερίου και τις εταιρείες παροχής αερίου,
κκ) με το άρθρο 14 του ν. 1545/1985 (Α' 191) για τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, και
λλ) με το άρθρο 9 του ν. 2343/1995 (Α' 211) για τη Σχολή Επιμόρφωσης Υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών.
μμ) με το άρθρο 73 του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδας, το οποίο κυρώθηκε με το ν. 3424/1927 (Α' 298), και
νν) με το άρθρο 9 του ν. 4171/1961 (ΦΕΚ Α' 93) για τεχνικές επιχειρήσεις.

2. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Το Ελληνικό Δημόσιο, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες λειτουργούν ως ειδικά ταμεία, οι δήμοι και οι κοινότητες, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι σύνδεσμοι δήμων και κοινοτήτων, οι δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης, αποχέτευσης, διαχείρισης απορριμμάτων και τηλεθέρμανσης, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας, οι τοπικές ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, η Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας, καθώς και τα νοσοκομεία, βρεφοκομεία, κέντρα παιδικής μέριμνας και γηροκομεία που συνιστώνται από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, καθώς και τα Ανώτατα και Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα που λειτουργούν με τη μορφή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, με εξαίρεση τα εισοδήματά τους από κινητές αξίες. Τα εισοδήματα από κινητές αξίες φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις εκτός από αυτά που προέρχονται από τόκους καταθέσεων και δάνεια του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και από μερίσματα ανωνύμων εταιρειών, για τα οποία επέρχεται εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης με την παρακράτηση που ενεργείται σε αυτά σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Ειδικά για το Ελληνικό Δημόσιο, η απαλλαγή ισχύει και για τα εισοδήματα που προέρχονται από κινητές αξίες, επί των οποίων δεν ενεργείται ούτε παρακράτηση φόρου.»

3. Οι περιπτώσεις β' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.
4. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 109 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«Επίσης, τα εισοδήματα που αποκτούν από την εκμίσθωση οικοδομών και γαιών οι Ιεροί Ναοί, οι Ιερές Μητροπόλεις, οι Ιερές Μονές, οι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, η Ιερά Μονή Πάτμου, η Ιερά Μονή Σινά, η Αποστολική Διακονία, ο Πανάγιος Τάφος, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Ιεροσολύμων και Αλεξανδρείας, η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου και οι Ιερές Σταυροπηγιακές Μονές Κύπρου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν αποδεδειγμένα κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα ημεδαπά κοινωφελή ιδρύματα, φορολογούνται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%). Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή και για τα εισοδήματα που αποκτούν στην Ελλάδα αντίστοιχα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα, καθώς και φορείς ξένων θρησκευμάτων ή δογμάτων.»
5. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου αυτού ισχύουν για εισοδήματα που αποκτώνται από την 1^η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

Άρθρο 13

Φορολογία μερισμάτων και των κερδών που διανέμουν τα λοιπά νομικά πρόσωπα

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«1. Στα διανεμόμενα κέρδη των ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών με τη μορφή μερισμάτων, προμερισμάτων, αμοιβών και ποσοστών, εκτός μισθού, των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των διευθυντών, καθώς και των αμοιβών εργατοϋπαλληλικού προσωπικού, ουδεμία παρακράτηση φόρου ενεργείται, ως φορολογούμενα τα εισοδήματα αυτά στο όνομα του νομικού προσώπου.»
2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. καταργείται. Οι τράπεζες που μεσολαβούν υποχρεούνται να γνωστοποιούν στις φορολογικές αρχές το ποσό των μερισμάτων που εισπράττουν φυσικά πρόσωπα κάτοικοι Ελλάδος από ανώνυμες εταιρείες της αλλοδαπής. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος, ο χρόνος, η διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.
3. Η περίπτωση ζ' της παραγράφου 6 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.
4. Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 7 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:
«α) Για τα εισοδήματα των περιπτώσεων α', β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου, η ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία που τα καταβάλλει.
β) Για τα εισοδήματα της περίπτωσης δ' της προηγούμενης παραγράφου, αυτός που ενεργεί στην Ελλάδα την εξαργύρωση ή την καταβολή τους.»
5. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Στα εισοδήματα που αναφέρονται στην περίπτωση στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 με συντελεστή τριάντα πέντε τοις εκατό (35%).»

6. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή για τους μισθούς ή απολαβές που καταβάλλουν οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης στους εταίρους τους από τη δημοσίευση του παρόντος και μετά.

7. Τα τρία πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 109 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«1. α) Για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) επί των αδιανεμήτων κερδών που προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1^η Ιανουαρίου 2014 και μετά. Ειδικά, για τα κέρδη τα οποία προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1.1.2010 έως την 31.12.2010, ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%), για τα κέρδη τα οποία προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1.1.2011 έως την 31.12.2011, ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε είκοσι τρία τοις εκατό (23%), για τα κέρδη τα οποία προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1.1.2012 έως την 31.12.2012, ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε είκοσι δύο τοις εκατό (22%), και για τα κέρδη τα οποία προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1.1.2013 έως την 31.12.2013, ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε είκοσι ένα τοις εκατό (21%).

β) Για τα κέρδη που διανέμουν οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες με τη μορφή αμοιβών και ποσοστών στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και στους διευθυντές, αμοιβών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό, εκτός μισθού, καθώς και μερισμάτων ή προμερισμάτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, ανεξάρτητα αν η καταβολή τους γίνεται σε μετρητά ή μετοχές, η ανώνυμη εταιρεία καταβάλλει φόρο με συντελεστή σαράντα τοις εκατό (40%). Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και για τα κέρδη που κεφαλαιοποιούν ή διανέμουν οι ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και οι συνεταιρισμοί σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, καθώς και για τα κέρδη που εξάγει ή πιστώνει υποκατάστημα εγκατεστημένο στην Ελλάδα στο κεντρικό του στην αλλοδαπή.

γ) Για το φόρο της προηγούμενης περίπτωσης εκδίδεται στο όνομα του φυσικού προσώπου βεβαίωση, η οποία περιέχει, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα στοιχεία: το ονοματεπώνυμο, τον Α.Φ.Μ και τη διεύθυνση του δικαιούχου φυσικού προσώπου, το ποσό που διανεμήθηκε σε αυτόν, την ημερομηνία της έγκρισης και καταβολής, καθώς και το ποσό του φόρου της περίπτωσης β' που αντιστοιχεί στο ποσό του εισοδήματός του από τα μερίσματα αυτά.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της βεβαίωσης την οποία οφείλει να χορηγεί η διανέμουσα ανώνυμη εταιρεία, εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή συνεταιρισμός, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της περίπτωσης αυτής.

δ) Όταν δικαιούχος του εισοδήματος από μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχές είναι φυσικό πρόσωπο, το εισόδημα αυτό φορολογείται με τις

γενικές διατάξεις, και από τον αναλογούντα φόρο εκπίπτει ο φόρος που καταβλήθηκε σύμφωνα με την περίπτωση β'.

ε) Αν στα καθαρά κέρδη ημεδαπής ανώνυμης εταιρείας ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης περιλαμβάνονται και μερίσματα ή κέρδη από τη συμμετοχή της σε άλλη ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, για τα οποία έχει καταβληθεί φόρος στα διανεμόμενα κέρδη, σε περίπτωση διανομής κερδών, από το φόρο που υποχρεούται να καταβάλλει με βάση τις διατάξεις της περίπτωσης β', αφαιρείται το μέρος του φόρου που έχει ήδη καταβληθεί και αναλογεί στα διανεμόμενα κέρδη τα οποία προέρχονται από τις πιο πάνω συμμετοχές.

Οι διατάξεις των περιπτώσεων β' έως και ε' έχουν εφαρμογή και για κέρδη παρελθουσών χρήσεων που διανέμονται ή κεφαλαιοποιούνται. Από το φόρο που οφείλεται με βάση την περίπτωση β', αφαιρείται ο φόρος που καταβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' ή του άρθρου 109, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του με τον παρόντα, και αντιστοιχεί στα εισοδήματα αυτά.»

8. Η παράγραφος 1 του άρθρου 114 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες και συνεταιρισμοί που διανέμουν κέρδη με τη μορφή μερισμάτων, προμερισμάτων, αμοιβών και ποσοστών, εκτός μισθού, στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και στους διευθυντές, καθώς και αμοιβών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό, δεν προβαίνουν σε παρακράτηση φόρου, ως φορολογούμενα τα εισοδήματα αυτά στο όνομα του νομικού προσώπου. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στα διανεμόμενα, από εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, κέρδη, καθώς και στα κέρδη που εξάγονται ή πιστώνονται από υποκατάστημα εγκατεστημένο στην Ελλάδα στο κεντρικό του στην αλλοδαπή.»

9. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4, 7 και 8 του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή για κέρδη που προκύπτουν από ισολογισμούς που συντάσσονται με 31 Δεκεμβρίου 2010 και μετά.

Άρθρο 14

Έκπτωση σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής του φόρου

1. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 110 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής: «Αν καταβληθεί εφάπαξ το συνολικό ποσό της οφειλής, που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο με την εμπρόθεσμη δήλωση, παρέχεται έκπτωση ενάμισι τοις εκατό (1,5%) επί του καταβαλλόμενου ποσού.»

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2010 και επομένων.

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 111 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Από το ποσό που βεβαιώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού εκπίπτει ο φόρος που παρακρατείται στην πηγή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, καθώς και ο φόρος που καταβάλλεται με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 13.»

Άρθρο 15 **Μερίσματα εισηγμένων εταιρειών**

1. Στο άρθρο 82 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται παράγραφος 9 η οποία έχει ως εξής:
«9. Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ Α.Ε.» υποχρεούται να γνωστοποιεί στο Υπουργείο Οικονομικών μέχρι το τέλος του μηνός Φεβρουαρίου κάθε έτους τα φυσικά και νομικά πρόσωπα προς τα οποία διανεμήθηκαν μερίσματα κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος από εταιρείες με μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου τους, τον αριθμό μερίδας στο Σύστημα Άυλων Τίτλων, τη Δ.Ο.Υ. στην οποία υπάγονται, καθώς και τα στοιχεία της εταιρείας που διένειμε το μέρισμα, το ύψος αυτού και το ποσό του φόρου που αναλογεί.»
2. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του ν. 2396/1996 (ΦΕΚ Α'73) καταργείται.

Άρθρο 16 **Κέρδη από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών**

1. α. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 38 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Τα κέρδη τα οποία αποκτούν φυσικά πρόσωπα από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.), σε τιμή ανώτερη της τιμής απόκτησής τους, όταν οι μετοχές αυτές αποκτώνται με οποιονδήποτε τρόπο από 1^η Ιανουαρίου 2011 και μετά απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος, με την προϋπόθεση ότι η πώληση λαμβάνει χώρα μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από το χρόνο απόκτησής τους. Για τον υπολογισμό του χρονικού αυτού διαστήματος λαμβάνεται υπόψη και η ημέρα απόκτησης των μετοχών. Αν οι πιο πάνω μετοχές πωληθούν εντός του χρονικού αυτού διαστήματος, τα κέρδη φορολογούνται. Για τον υπολογισμό του κέρδους που υπόκειται σε φορολογία λαμβάνεται η τιμή πώλησης των μετοχών στο Χ.Α., όπως αυτή αναγράφεται στο πινακίδιο που εκδίδει η Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ή το πιστωτικό ίδρυμα που μεσολαβεί. Όταν η πώληση των μετοχών πραγματοποιείται εξωχρηματιστηριακά ή μέσω πολυμερούς μηχανισμού διαπραγματεύσεων, ως τιμή πώλησης λαμβάνεται η μεγαλύτερη μεταξύ αυτής που δηλώνεται στην «Ελληνικά Χρηματιστήρια Ανώνυμη Εταιρεία» (Ε.Χ.Α.Ε.) για το διακανονισμό της συναλλαγής, και της τιμής κλεισίματος της μετοχής κατά την ημέρα της συναλλαγής.

Για τον υπολογισμό του κόστους απόκτησης των μετοχών ισχύουν τα ακόλουθα:

- α) Όταν η απόκτηση των μετοχών έχει γίνει σταδιακά για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης των πωλούμενων μετοχών λαμβάνεται η μέση τιμή απόκτησης αυτών.
- β) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί λόγω κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής, για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται η αξία που

οριστικοποιήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο κατά την εφαρμογή των διατάξεων φορολογίας κεφαλαίου ή σε περίπτωση μη οριστικοποίησης η δηλωθείσα αξία.

γ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί δωρεάν μετά από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών δεν επηρεάζεται το κόστος κτήσης του συνόλου των μετοχών. Τα ίδια ισχύουν κατά τη μεταβολή του αριθμού των μετοχών με αύξηση ή μείωση της ονομαστικής τους αξίας (split - reverse split).

δ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί πριν από την έγκριση εισαγωγής τους στο Χ.Α., για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται υπόψη η τιμή εισαγωγής τους.

ε) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο προγράμματος χορήγησης μετοχών (stock option plan), ως τιμή κτήσης λαμβάνεται η χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών κατά το χρόνο άσκησης του δικαιώματος.

στ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί ως μέρισμα (αντί μετρητών), ως κόστος κτήσης αυτών λαμβάνεται το ποσό του μερίσματος που θα λάμβανε ο κάθε μέτοχος αν η διανομή γινόταν σε χρήμα.

ζ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο επίτευξης της αναγκαίας διασποράς ενόψει της εισαγωγής τους στο Χρηματιστήριο, για τον υπολογισμό του κόστους απόκτησης λαμβάνεται υπόψη η τιμή με την οποία αποκτήθηκαν.

η) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί κατά την εκκαθάριση εισηγμένου στο Χ.Α. παραγώγου προϊόντος επί μετοχών με παράδοση της υποκείμενης αξίας έναντι τιμήματος, για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται υπόψη η τελική τιμή εκκαθάρισης για τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και η τιμή κλεισίματος της υποκείμενης μετοχής στο Χ.Α. κατά την ημέρα άσκησης του δικαιώματος για τα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών.

θ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί από εξαγορά μεριδίων Διαπραγματεύσιμων Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Δ.Α.Κ.) του άρθρου 24 Α του ν. 3283/2004 (ΦΕΚ Α' 210), για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται υπόψη η τιμή κλεισίματος των υποκείμενων μετοχών στο Χ.Α. κατά την ημέρα της εξαγοράς.

Για τον προσδιορισμό του κέρδους που υπόκειται σε φορολογία, λαμβάνεται υπόψη η ζημία που προκύπτει εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος από την ίδια αιτία.

Έναντι του φόρου που αναλογεί οι Ανώνυμες Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ή τα πιστωτικά ιδρύματα παρακρατούν φόρο με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί του κέρδους με βάση τα στοιχεία του Συστήματος Άυλων Τίτλων και τον αποδίδουν εφάπαξ με δήλωση που υποβάλλουν στη Δ.Ο.Υ. που ανήκουν, εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου των μηνών Απριλίου, Ιουλίου, Οκτωβρίου και Ιανουαρίου, για τις πωλήσεις μετοχών που ενεργήθηκαν μέσα στο προηγούμενο τρίμηνο.

Χρόνος που προκύπτει το εισόδημα είναι ο χρόνος διακανονισμού της πώλησης των μετοχών, χωρίς να επηρεάζει την τιμή στην οποία έχει λάβει χώρα η πώληση. Όταν πραγματοποιείται ανοιχτή πώληση, το εισόδημα προκύπτει κατά το χρόνο διακανονισμού της αγοράς των απαιτούμενων μετοχών ή της μεταφοράς μετοχών στο λογαριασμό του επενδυτή.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και όταν διαπιστώνεται ότι τα κέρδη από την πώληση μετοχών αποκτώνται από αλλοδαπές εταιρείες που τελούν υπό τον άμεσο έλεγχο ή λειτουργούν για λογαριασμό φυσικού προσώπου κατοίκου Ελλάδας. Επίσης, εφαρμόζονται και για κατοίκους αλλοδαπής, με την επιφύλαξη των οριζόμενων από τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας. Όμως στην περίπτωση αυτή με την παρακράτηση

επέρχεται εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης του αλλοδαπού δικαιούχου.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος των δικαιούχων, η διαδικασία παρακράτησης και απόδοσης του φόρου, ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

4. Τα κέρδη που αποκτούν επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής, ανεξάρτητα από την κατηγορία βιβλίων που τηρούν, από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α. σε τιμή ανώτερη της τιμής απόκτησής τους, όταν οι μετοχές αυτές αποκτώνται με οποιονδήποτε τρόπο από 1^η Ιανουαρίου 2011 και μετά απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος, με την προϋπόθεση ότι η πώληση λαμβάνει χώρα μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από το χρόνο απόκτησής τους και ότι εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1. Για τον υπολογισμό του χρονικού αυτού διαστήματος λαμβάνεται υπόψη και η ημέρα απόκτησης των μετοχών. Αν οι πιο πάνω μετοχές πωληθούν εντός του χρονικού αυτού διαστήματος, τα κέρδη φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

Για τον υπολογισμό του κέρδους έχουν εφαρμογή τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο. Ο φόρος παρακρατείται και αποδίδεται από την Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Α.Ε.Π.Ε.Υ.) ή το πιστωτικό ίδρυμα με βάση τα στοιχεία του Συστήματος Άυλων Τίτλων, εφάπαξ με δήλωση που υποβάλλει στη Δ.Ο.Υ. που ανήκει, εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου των μηνών Απριλίου, Ιουλίου, Οκτωβρίου και Ιανουαρίου, για τις πωλήσεις μετοχών που ενεργήθηκαν μέσα στο προηγούμενο τρίμηνο. Η υποκείμενη σε φορολογία επιχείρηση υποχρεούται εντός της προθεσμίας κλεισίματος του ισολογισμού να υποβάλλει στη Δ.Ο.Υ. που ανήκει δήλωση με την οποία δηλώνει το αποτέλεσμα που προέκυψε από την πώληση των πιο πάνω μετοχών με τα ποσά φόρου που παρακρατήθηκαν και σε περίπτωση που προκύπτει πιστωτικό υπόλοιπο, αυτό επιστρέφεται. Με τη δήλωση αυτή συνυποβάλλονται οι βεβαιώσεις των Α.Ε.Π.Ε.Υ. ή των πιστωτικών ιδρυμάτων που μεσολάβησαν στην πώληση των μετοχών. Οι διατάξεις του άρθρου 113, του ν. 4125/1960 (ΦΕΚ Α' 205) και του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ Α' 179) εφαρμόζονται και για το φόρο που οφείλεται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής. Όταν η επιχείρηση τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., το κέρδος από την πώληση των πιο πάνω μετοχών, όπως διαμορφώνεται μετά την αφαίρεση ζημιών από την ίδια αιτία, εμφανίζεται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού το οποίο σε περίπτωση μεταγενέστερης διανομής ή κεφαλαιοποίησής του, φορολογείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και από τον οφειλόμενο φόρο εκπίπτει το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε, εφαρμοζομένων στην περίπτωση αυτή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 106, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή με την οποία λειτουργεί η επιχείρηση.

Αν στη λήξη της διαχειριστικής περιόδου προκύπτει ζημία, ανεξάρτητα αν προέρχεται από την πώληση μετοχών εισηγμένων ή μη, αυτή μειώνει το πιο πάνω αποθεματικό και αν δεν επαρκεί ή δεν υπάρχει τέτοιο αποθεματικό, το υπόλοιπο της ζημίας ή ολόκληρο το ποσό αυτής, κατά περίπτωση, δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα, αλλά μεταφέρεται σε ειδικό λογαριασμό

προκειμένου να συμψηφιστεί με κέρδη που θα προκύψουν στο μέλλον από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και όταν δικαιούχος του κέρδους είναι αλλοδαπό νομικό πρόσωπο, με την επιφύλαξη των οριζομένων από τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.

β. Η παράγραφος 6 του άρθρου 38 του Κ.Φ.Ε., αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 5 εφαρμόζονται και για πωλήσεις μετοχών εισηγμένων σε αλλοδαπό χρηματιστήριο αξιών ή σε άλλο διεθνώς αναγνωρισμένο χρηματιστηριακό θεσμό. Στην περίπτωση αυτή οι Α.Ε.Π.Ε.Υ. και τα πιστωτικά ιδρύματα που τηρούν τους λογαριασμούς μετοχών χορηγούν στους δικαιούχους πελάτες τους τη βεβαίωση που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 3. Όταν δικαιούχος του κέρδους είναι επιχείρηση οποιασδήποτε μορφής έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 4.»

2. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 38 του Κ.Φ.Ε., μετά τις λέξεις «με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 1» τίθενται οι λέξεις «και της παραγράφου 4».

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 38 του Κ.Φ.Ε. εξακολουθούν να εφαρμόζονται για μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών ή σε αλλοδαπό χρηματιστήριο και οι οποίες έχουν αποκτηθεί μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2010.

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998 (ΦΕΚ Α' 31) και της παραγράφου 2 του άρθρου 27 του ν. 2703/1999 (ΦΕΚ Α' 72) εξακολουθούν να εφαρμόζονται για εισηγμένες μετοχές που αποκτώνται μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2010.

5. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 12 του άρθρου 106 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Τα κέρδη των τραπεζικών ανωνύμων εταιρειών, καθώς και των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του ν. 1667/1986 (ΦΕΚ Α' 196) κάθε διαχειριστικής χρήσης που προέρχονται από την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1, 4, 6 και 7 του άρθρου 38 και του άρθρου 99 και τα οποία μετά την έγκριση του ισολογισμού και τη διάθεση των κερδών της οικείας διαχειριστικής περιόδου από τη γενική συνέλευση των μετόχων, δεν έχουν φορολογηθεί στο όνομα του νομικού προσώπου και εμφανίζονται σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού ή συγκεντρωτικά στον ισολογισμό και αναλύονται στο προσάρτημα (σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων) από τις εταιρείες που τηρούν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.), υπόκεινται σε φορολογία στο όνομα του νομικού προσώπου με το συντελεστή φορολογίας που ορίζεται στο άρθρο 109.»

6. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998 εφαρμόζονται ανάλογα και κατά τη μεταφορά μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών προς άλλο διεθνώς αναγνωρισμένο χρηματιστηριακό θεσμό στον οποίο είναι εισηγμένες μετοχές της ίδιας εταιρείας. Ο φόρος υπολογίζεται επί της τιμής κλεισίματος της μετοχής κατά την ημέρα της μεταφοράς. Ο φόρος που προβλέπεται στην παρούσα παράγραφο δεν επιβάλλεται όταν η μεταφορά πραγματοποιείται προς αλλοδαπό χρηματιστήριο με το οποίο το Χρηματιστήριο Αθηνών έχει δημιουργήσει κοινό ηλεκτρονικό σύστημα διαπραγμάτευσης και με την προϋπόθεση ότι προβλέπεται η καταβολή ανάλογου φόρου στην αλλοδαπή.

Άρθρο 17

Υποχρεώσεις υπηρεσιών, νομικών προσώπων και οργανώσεων γενικά για ηλεκτρονική υποβολή πληροφοριών και στοιχείων, θέματα λογιστών – φοροτεχνικών και πιστοποιητικό νόμιμων ελεγκτών

1. Ο τίτλος του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«Υποχρεώσεις υπηρεσιών, νομικών προσώπων και οργανώσεων γενικά»
2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«2. Τα Υπουργεία, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι δικαστικές αρχές, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οι δημόσιες υπηρεσίες ή αρχές, οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί και λοιποί φορείς του Δημοσίου, οι οργανισμοί κοινής ωφέλειας, οι τράπεζες και τα λοιπά πιστωτικά ιδρύματα, οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις αυτών, οι ενώσεις προσώπων, καθώς και κάθε άλλος φορέας ή επαγγελματική οργάνωση, υποχρεούνται να υποβάλλουν ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών κάθε στοιχείο και πληροφορία οικονομικού και φορολογικού ενδιαφέροντος, όπως αμοιβές, αποζημιώσεις, οικονομικές ενισχύσεις, επιδοτήσεις, απαιτήσεις από δικαστικές διεκδικήσεις, στοιχεία για την παροχή αδειών άσκησης επαγγέλματος, πληροφορίες για κατοχή ακινήτων, αυτοκινήτων, αεροσκαφών, πλοίων ή σκαφών αναψυχής και λοιπών περιουσιακών στοιχείων.»
3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«5. Νόμιμοι ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία, που είναι εγγεγραμμένοι στο δημόσιο μητρώο του ν. 3693/2008 (ΦΕΚ Α'174) και διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, υποχρεούνται στην έκδοση ετήσιου πιστοποιητικού. Το πιστοποιητικό αυτό εκδίδεται μετά από έλεγχο που διενεργείται, παράλληλα με τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης, σε όλα τα φορολογικά αντικείμενα. Ο έλεγχος αυτός καθορίζεται κάθε χρόνο από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών σε συνεργασία με την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ). Το πιο πάνω πιστοποιητικό, που περιέχει παρατηρήσεις και διαπιστώσεις παραβάσεων της φορολογικής νομοθεσίας, κοινοποιείται με ευθύνη του νόμιμου ελεγκτή ή ελεγκτικού γραφείου στη Διεύθυνση Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την έκδοσή του. Τα πιο πάνω πρόσωπα διώκονται και τιμωρούνται για κάθε παράλειψη των υποχρεώσεών τους σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3693/2008.»
4. Η παράγραφος 7 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. καταργείται.
5. Στο άρθρο 82 του Κ.Φ.Ε. η παράγραφος 8 αναριθμείται σε 7 και προστίθεται νέα παράγραφος 8 ως εξής:
«8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ή κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού καθορίζεται το είδος των υποβαλλόμενων στοιχείων και πληροφοριών, ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής αυτών και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων.»
6. Το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 83 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:
«Αν πρόκειται για εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα, ο υπόχρεος χορηγεί μία μόνο βεβαίωση σε κάθε δικαιούχο στην οποία αναγράφει το σύνολο των αμοιβών. Αν πρόκειται για εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, ο υπόχρεος χορηγεί μία μόνο βεβαίωση σε κάθε δικαιούχο, στην οποία αναγράφει το σύνολο του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις. Τα πλήρη στοιχεία που

περιλαμβάνονται στις βεβαιώσεις αποδοχών, υποβάλλονται στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, μαζί με την ετήσια οριστική δήλωση μισθωτών υπηρεσιών, οριστική δήλωση ελευθέρων επαγγελματιών καθώς και οριστική δήλωση από εμπορικές επιχειρήσεις κατά περίπτωση. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται κατηγορίες υπόχρεων, για τους οποίους οι πιο πάνω πληροφορίες υποβάλλονται στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών ή σε μαγνητικά μέσα κατά περίπτωση.»

7. Ο λογιστής φοροτεχνικός, κάτοχος ειδικής άδειας ασκήσεως επαγγέλματος του ν. 2515/1997 (Α'154) υποχρεούται στην απόκτηση πιστοποιητικού από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται το περιεχόμενο, οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια με βάση τα οποία χορηγείται το πιστοποιητικό αυτό, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.
8. Ο λογιστής φοροτεχνικός υποχρεούται στην απόκτηση ψηφιακής υπογραφής για την επικοινωνία του με τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε θέμα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.
9. Η παράγραφος 3 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο λογιστής φοροτεχνικός είναι υπεύθυνος για την ορθή μεταφορά των οικονομικών δεδομένων από τα στοιχεία στα βιβλία, για την ακρίβεια των δηλώσεων ως προς τη συμφωνία αυτών με τα φορολογικά και οικονομικά δεδομένα που προκύπτουν από τα τηρούμενα βιβλία. Επίσης, είναι υπεύθυνος για την ορθή φορολογική αναμόρφωση των αποτελεσμάτων με τις δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται και τις οποίες παραθέτει αναλυτικά σε κατάσταση που συνυποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Το περιεχόμενο της κατάστασης αυτής υπόκειται σε έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 66 του Κ.Φ.Ε. Τέλος, με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος δηλώνεται ότι κατά τη διαρρεύσασα διαχειριστική περίοδο έχουν υποβληθεί ορθά όλες οι δηλώσεις παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος και απόδοσης των έμμεσων φόρων.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, ο λογιστής φοροτεχνικός υπογράφει τις δηλώσεις της παραγράφου 2, καθώς και τα συνυποβαλλόμενα έντυπα ή καταστάσεις, όπως αυτά καθορίζονται κάθε φορά με τις οικείες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών. Επίσης, κατά την υποβολή των δηλώσεων οι λογιστές φοροτεχνικοί αναγράφουν υποχρεωτικά το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση κατοικίας τους ή της έδρας του επαγγέλματός τους, κατά περίπτωση, τον Α.Φ.Μ., την αρμόδια Δ.Ο.Υ για τη φορολογία τους, τον αριθμό μητρώου της άδειας άσκησης επαγγέλματός τους και την κατηγορία της άδειας τους.»
10. Το άρθρο 49 του ν. 2065/1992 (Α'113) καταργείται.

Άρθρο 18

Κίνητρα για τον επαναπατρισμό κεφαλαίων

1. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα μπορούν να μεταφέρουν, μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταθέσεις από την αλλοδαπή σε προθεσμιακό λογαριασμό κατάθεσης στην Ελλάδα, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους, εφόσον

καταβάλουν φόρο με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%) επί της αξίας των καταθέσεων που μεταφέρουν, κατά το χρόνο της μεταφοράς. Αν τα κεφάλαια παραμείνουν κατατεθειμένα στην αλλοδαπή, οφείλεται φόρος με συντελεστή οκτώ τοις εκατό (8%) πάνω σε αυτά.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, τα εισαγόμενα κεφάλαια πρέπει να υπάρχουν κατατεθειμένα στην αλλοδαπή κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος.

2. Η εισαγωγή των κεφαλαίων γίνεται αποκλειστικά μέσω τράπεζας ή άλλου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, εγκατεστημένου στην Ελλάδα με «δήλωση-εξουσιοδότηση» του φυσικού ή νομικού προσώπου που προβαίνει στη μεταφορά της κατάθεσης. Κατά την εισαγωγή των κεφαλαίων, η ημεδαπή τράπεζα ή το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, κατά περίπτωση, προβαίνει σε παρακράτηση του φόρου που οφείλεται και τον αποδίδει με ειδική δήλωση στη Δ.Ο.Υ. που ανήκει, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου από την παρακράτηση μήνα. Ειδικά για τα κεφάλαια που παραμένουν κατατεθειμένα σε τράπεζες της αλλοδαπής, ο φόρος που οφείλεται αποδίδεται από τον ίδιο τον υπόχρεο με ειδική δήλωση στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός του επόμενου μήνα από τη λήξη του εξαμήνου που προβλέπεται από την παράγραφο 1. Οι διατάξεις των άρθρων 66 μέχρι και 71, 74, 75 και 84 του Κ.Φ.Ε. καθώς και του ν. 2523/1997 (Α'179) εφαρμόζονται ανάλογα και στο φόρο που οφείλεται με βάση το άρθρο αυτό.
3. Οι τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να τηρούν τις διατάξεις σχετικά με το τραπεζικό και φορολογικό απόρρητο για τα πρόσωπα που κάνουν χρήση των διατάξεων του άρθρου αυτού ή ζητούν πληροφορίες για την εφαρμογή του.
4. Με την καταβολή του φόρου επί της αξίας των κεφαλαίων που εισάγονται εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του υπόχρεου φυσικού ή νομικού προσώπου για τα κεφάλαια που εισάγει. Για τα κεφάλαια αυτά δεν ερευνάται, προκειμένου για την εφαρμογή των ισχυουσών φορολογικών διατάξεων, ο τρόπος απόκτησής τους και λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της διαφοράς μεταξύ της συνολικής δαπάνης που προκύπτει, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κ.Φ.Ε. και του εισοδήματος που δηλώνεται ή προσδιορίζεται από την Φορολογούσα Αρχή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ίδιου Κώδικα.
5. Αν τα κεφάλαια που εισάγονται τοποθετηθούν σε τίτλους δανείων του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίοι διακρατούνται τουλάχιστον για δύο έτη από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εισήγαγε τα κεφάλαια ή τοποθετηθούν σε αμοιβαία κεφάλαια ή διατεθούν τα κεφάλαια αυτά μέσα σε δύο χρόνια από το χρόνο εισαγωγής τους για την αγορά ακινήτου, για την ανέγερση οποιουδήποτε είδους οικοδομής στην Ελλάδα ή για οποιαδήποτε άλλη επένδυση επιχειρηματικής δραστηριότητας, επιστρέφεται άτοκα το πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που έχει καταβληθεί. Αν επενδυθεί μέρος του κεφαλαίου που εισήχθη, επιστρέφεται το μέρος του επιστρεπτέου σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο φόρου που αναλογεί στην αξία της επένδυσης.
6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται: α) ο τύπος και το περιεχόμενο της «δήλωσης-εξουσιοδότησης» του προσώπου που προβαίνει στη μεταφορά της κατάθεσης, β) ο τρόπος και η διαδικασία μεταφοράς των κεφαλαίων στην Ελλάδα, γ) ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης με την οποία οι τράπεζες ή τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αποδίδουν τον παρακρατηθέντα φόρο στο Δημόσιο, δ) ο τύπος και το περιεχόμενο της

δήλωσης με την οποία οι ίδιοι οι υπόχρεοι αποδίδουν τον οφειλόμενο σε ποσοστό 8% φόρο στο Δημόσιο, ε) η διαδικασία επιστροφής του φόρου που παρακρατήθηκε και αποδόθηκε στο Δημόσιο, όταν τα εισαχθέντα κεφάλαια επενδύθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 5 και στ) κάθε άλλο σχετικό θέμα.

7. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας των έξι μηνών που ορίζεται στην παράγραφο 1, οι ελληνικές αρχές ενεργοποιούν κάθε διεθνή ή ευρωπαϊκή συμφωνία προκειμένου να διαπιστώσουν τις καταθέσεις, που έχουν τα πρόσωπα που αναφέρονται στην ίδια παράγραφο σε τράπεζες της αλλοδαπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΚΩΔΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 19 Τροποποιήσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων

1. Τα τέσσερα τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ. - Π.Δ. 186/1992 – Α΄84) αντικαθίστανται ως εξής:
«Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται επί ελευθέρων επαγγελματιών, επί επιτηδευματιών που πραγματοποιούν ακαθάριστα έσοδα από χονδρικές πωλήσεις κατά ποσοστό τουλάχιστον εξήντα τοις εκατό (60%) ή εξαγωγές ανεξάρτητα από ποσοστό, επί επιτηδευματιών που υποχρεούνται στην τήρηση πρόσθετων βιβλίων της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του παρόντος Κώδικα, ως και επί επιτηδευματιών που παρέχουν υπηρεσίες από επαγγελματική εγκατάσταση ή παρέχουν υπηρεσίες επισκευής ή συντήρησης τεχνικών έργων ή εγκαταστάσεων επιτηδευματιών ή μη.
Ειδικά και ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων απαλλάσσεται από την τήρηση βιβλίων, ο πλανόδιος λαχειοπώλης, μόνο για τη δραστηριότητα αυτή».
2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης γ΄ στις παραγράφου 3 του άρθρου 4 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«γ) Ο πρατηριούχος υγρών καυσίμων για την εμπορία βενζίνης και πετρελαίου, ο εκμεταλλευτής περιπτέρου, ο πωλητής οπωρολαχανικών νωπών αλιευμάτων και λοιπών αγροτικών προϊόντων αποκλειστικά στις κινητές λαϊκές αγορές ή πλανοδίως, ο επιτηδευματίας του μητρώου ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ. για την εμπορία πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) θέρμανσης και ο εκμεταλλευτής κινητής καντίνας.»
3. Οι παράγραφοι 4 και 6 του άρθρου 4 του Κ.Β.Σ. καταργούνται.
4. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 4 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«7. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων 3 και 5 τα όρια για την κατηγορία τήρησης βιβλίων, ορίζονται με βάση το ύψος των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου, ως ακολούθως:

Κατηγορίες βιβλίων	Όρια ακαθάριστων εσόδων
Δεύτερη	μέχρι και 1.500.000 ευρώ
Τρίτη	άνω των 1.500.000 ευρώ

5. Στην παράγραφο 8 του άρθρου 4 του Κ.Β.Σ. προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:
«Ειδικά ο επιτηδευματίας της Α' κατηγορίας μπορεί να τηρήσει βιβλία ανώτερης κατηγορίας και από την αρχή κάθε μήνα, με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής».
6. Το άρθρο 5 του Κ.Β.Σ. με τον τίτλο «Βιβλίο Αγορών» καταργείται.
7. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«Τα ποσά των εξόδων μέχρι εκατόν πενήντα (150) ευρώ έκαστο και ο Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί σε αυτά μπορεί να καταχωρούνται καθημερινά στις στήλες που αφορούν συγκεντρωτικά με ένα ποσό, με αναγραφή και του πλήθους των αντίστοιχων δικαιολογητικών.».
8. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«6. Ο επιτηδευματίας της δεύτερης κατηγορίας τηρεί και βιβλίο απογραφών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 27 και 28 του παρόντος Κώδικα, εφόσον τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του από πώληση αγαθών υπερβαίνουν το 10% του γενικού ορίου τήρησης βιβλίων Γ' κατηγορίας όπως αυτό ορίζεται από το άρθρο 4 του Κώδικα αυτού.».
9. Η παράγραφος 4 του άρθρου 7 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«4. Το πρώτο, το δεύτερο και το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 6 έχουν ανάλογη εφαρμογή και για την τήρηση βιβλίων Γ' κατηγορίας.»
10. Η παράγραφος 2 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«2. Ο επιτηδευματίας που ενεργεί επεξεργασία για ίδιο λογαριασμό ή για ίδιο λογαριασμό και για λογαριασμό τρίτων, εφόσον κατά τις δύο προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του υπερέβησαν το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ ή το ποσό των έξι εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (6.500.000) ευρώ προκειμένου για επιτηδευματία που πωλεί τα προϊόντα του εκτός της χώρας ή ενεργεί επεξεργασία και για λογαριασμό κατοίκου άλλης χώρας κατά ποσοστό άνω του ογδόντα τοις εκατό (80%) του συνόλου των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του κλάδου επεξεργασίας, τηρεί βιβλίο αποθήκης πρώτων υλών, έτοιμων προϊόντων και υποπροϊόντων. Στο βιβλίο αποθήκης καταχωρούνται, για κάθε αγαθό, οι αγορές και πωλήσεις κατ' είδος, ποσότητα και αξία και η εντός και εκτός της επιχείρησης ποσοτική διακίνηση κατ' είδος και ποσότητα. Όταν ο επιτηδευματίας ενεργεί επεξεργασία και για λογαριασμό τρίτων, στο βιβλίο αποθήκης παρακολουθούνται οι πρώτες ύλες και τα έτοιμα προϊόντα των τρίτων ξεχωριστά τουλάχιστον κατ' είδος και ποσότητα.
Η αξία κτήσης των πρώτων υλών, που διατέθηκαν για την επεξεργασία, καθώς και το κόστος των έτοιμων προϊόντων και υποπροϊόντων που παράχθηκαν, αναγράφεται στο βιβλίο αποθήκης στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου και μέχρι την προθεσμία σύνταξης του ισολογισμού.
Βοηθητικές ύλες και υλικά συσκευασίας παρακολουθούνται στο βιβλίο αποθήκης συνολικά μόνο κατ' αξία σε αντίστοιχο λογαριασμό.
Ο παραπάνω επιτηδευματίας ο υπόχρεος σε τήρηση βιβλίου αποθήκης εκδίδει δελτίο εσωτερικής διακίνησης για την εντός της ημέρας εξαγωγή από την αποθήκη προς την παραγωγική διαδικασία πρώτων υλών, ιδίων ή τρίτων ή την επαναφορά τους στην αποθήκη, καθώς και για τα εντός της ημέρας παραχθέντα έτοιμα προϊόντα και υποπροϊόντα που εισάγονται στην αποθήκη

ετοιμών. Στο δελτίο εσωτερικής διακίνησης αναγράφεται το είδος και η ποσότητα των αγαθών που διακινούνται, καθώς και ο χώρος προέλευσης και προορισμού των αγαθών».

11. Το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίστανται ως εξής:
«Στο υποκατάστημα από τα βιβλία του οποίου δεν εξάγεται αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα, ή στον αποθηκευτικό χώρο μπορεί να μην τηρείται ίδιο βιβλίο αποθήκης, με την προϋπόθεση ότι θα δίνονται στον έλεγχο άμεσα τα ποσοτικά υπόλοιπα των μερίδων του βιβλίου αποθήκης του υποκαταστήματος ή του αποθηκευτικού χώρου, μέχρι την ημέρα που σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 17 και της παραγράφου 2 του άρθρου 24 έπρεπε να έχει γίνει ενημέρωσή του.».
12. Τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίστανται ως εξής:
«Όταν οι εγκαταστάσεις του επιτηδευματία στεγάζονται στον ίδιο ή σε συνεχόμενο κτιριακό χώρο, μπορεί να τηρείται για κάθε αγαθό μία ενιαία μερίδα για όλες τις εγκαταστάσεις.
Όταν επαγγελματικές εγκαταστάσεις του επιτηδευματία απαλλάσσονται από την έκδοση δελτίων αποστολής, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του Κώδικα αυτού, μπορεί να τηρείται για όλες τις απαλλασσόμενες εγκαταστάσεις από την έκδοση δελτίων αποστολής μία ενιαία μερίδα για κάθε αγαθό».
13. Η περίπτωση Α' της παραγράφου 7 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«Α) Στην έδρα ή στο υποκατάστημα με αυτοτελή λογιστική μερίδα «Κεντρικής Αποθήκης» για όλες τις εγκαταστάσεις, στην οποία καταχωρούνται για κάθε αγαθό: α) κατά ποσότητα και αξία οι αγορές και οι πωλήσεις, β) η ποσότητα των πρώτων υλών, που διατέθηκαν για επεξεργασία και γ) η ποσότητα των έτοιμων προϊόντων και υποπροϊόντων που παράχθηκαν.
Η αξία κτήσης των πρώτων υλών, που διατέθηκαν στην παραγωγή, καθώς και το κόστος των έτοιμων προϊόντων και υποπροϊόντων που παράχθηκαν τίθεται στο τέλος της χρήσης με την κοστολόγηση.»
14. Η περίπτωση «Β» της παραγράφου 7 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«Β) Στην έδρα βιβλίο αποθήκης σε ιδιαίτερες μερίδες ανά επαγγελματική εγκατάσταση και ανά τρίτο κατ' είδος και ποσότητα κατά την εισαγωγή και εξαγωγή».
15. Η υποπερίπτωση α' της περίπτωσης Α' της παραγράφου 8 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«α) Εντός δέκα ημερών από την ολοκλήρωση της πρώτης παραγωγής κάθε προϊόντος οι τεχνικές προδιαγραφές αυτού. Οι τεχνικές προδιαγραφές περιλαμβάνουν πλην των άλλων τεχνικών δεδομένων τη για κάθε μονάδα παραγόμενου έτοιμου προϊόντος απαιτούμενη ποσότητα πρώτων υλών, καθώς και την προϋπολογιζόμενη φύρα παραγωγής. Για τα εξατομικευμένα αγαθά που κατασκευάζονται κατόπιν παραγγελίας του πελάτη αντί της αναγραφής τεχνικών προδιαγραφών καταχωρείται πριν από την έναρξη της παραγωγής στο βιβλίο τεχνικών προδιαγραφών ή στο βιβλίο αποθήκης πλήρης περιγραφή των προϊόντων που παραγγέλλονται.».

16. Η υποπερίπτωση α΄ της περίπτωσης Β΄ της παραγράφου 8 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«α) Συγκεντρώνονται το βραδύτερο εντός της προθεσμίας σύνταξης του ισολογισμού οι εντός της διαχειριστικής περιόδου που έληξε ποσότητες πρώτων υλών που αναλώθηκαν για την παραγωγή έτοιμου προϊόντος και υποπροϊόντος, καθώς και οι ποσότητες έτοιμου προϊόντος και υποπροϊόντων που παρήχθησαν μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο.»
17. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Κ.Β.Σ. προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Παρέχεται η δυνατότητα μη τήρησης των πιο πάνω βιβλίων, εφόσον οι συναλλαγές του υποκαταστήματος καταχωρούνται στα βιβλία της έδρας και ειδικά οι αγορές και οι πωλήσεις κάθε υποκαταστήματος παρακολουθούνται χωριστά από τα αντίστοιχα δεδομένα της έδρας ή άλλου υποκαταστήματος.»
18. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 του Κ.Β.Σ. προστίθεται προτελευταίο εδάφιο ως εξής:
«Παρέχεται η δυνατότητα μη τήρησης των πιο πάνω ημερολογίων και καταστάσεων εφόσον οι συναλλαγές του υποκαταστήματος καταχωρούνται στα βιβλία της έδρας και ειδικά οι αγορές οι πωλήσεις και το ταμείο κάθε υποκαταστήματος παρακολουθούνται χωριστά από τα αντίστοιχα δεδομένα της έδρας ή άλλου υποκαταστήματος και εφόσον δίνεται άμεσα στον έλεγχο το υπόλοιπο ταμείου κάθε υποκαταστήματος για το οποίο δεν τηρούνται βιβλία μέχρι την ημέρα που σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 17 ή της παραγράφου 4 του άρθρου 24, έπρεπε να έχει γίνει η ενημέρωση των βιβλίων.»
19. Καταργείται η περίπτωση γ΄ του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του Κ.Β.Σ.
20. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«Όταν για τη διακίνηση αγαθών, εκδίδεται δελτίο αποστολής δεν επιτρέπεται στη συνέχεια για την ίδια συναλλαγή η έκδοση συνενωμένου δελτίου αποστολής με φορολογικό στοιχείο αξίας και αντίστροφα με εξαίρεση την περίπτωση αγοράς από επιτηδευματία αγροτικών προϊόντων, από πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2, όπου εκδίδεται σε κάθε περίπτωση διακίνησης με σκοπό την αγορά τους ή άμεσα με την αγορά τους δελτίο αποστολής – τιμολόγιο.»
21. Η παράγραφος 6 του άρθρου 12 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«Ο επιτηδευματίας όταν αγοράζει αγροτικά προϊόντα από πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 εκδίδει δελτίο αποστολής – τιμολόγιο. Αν για τη διακίνηση των προϊόντων αυτών έχει εκδοθεί δελτίο αποστολής από τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2, ο αριθμός και η ημερομηνία έκδοσης αυτού αναγράφεται στο δελτίο αποστολής – τιμολόγιο. Όταν αγοραστής των αγροτικών προϊόντων είναι πρόσωπο της παραγράφου 3 του άρθρου 2 εκδίδεται τιμολόγιο στο χρόνο που ορίζεται με τις διατάξεις της παραγράφου 15».
22. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«Σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών η απόδειξη εκδίδεται στο χρόνο που ορίζεται από τις διατάξεις των παραγράφων 14 και 15 του άρθρου 12 για το τιμολόγιο, με εξαίρεση την περίπτωση παροχής υπηρεσιών από τους ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα προς το Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα

Δημοσίου Δικαίου, όπου η απόδειξη εκδίδεται με κάθε επαγγελματική τους είσπραξη, καθώς και την περίπτωση παροχής υπηρεσιών θεάματος ή μεταφοράς προσώπων όπου τα εισιτήρια εκδίδονται το αργότερο κατά το χρόνο έναρξης του θεάματος ή της μεταφοράς.»

- 23.** Η φράση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 17 του Κ.Β.Σ. «Τα δεδομένα των βιβλίων του υποκαταστήματος μεταφέρονται στα βιβλία της έδρας:» αντικαθίσταται ως εξής:
«Όταν στο υποκατάστημα τηρούνται ιδιαίτερα βιβλία, τα δεδομένα τους μεταφέρονται στα βιβλία της έδρας:».
- 24.** Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 6 του άρθρου 17 του Κ.Β.Σ. αντικαθίστανται ως εξής:
«6. Με γνωστοποίηση στον προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. της έδρας παρατείνεται για μία φορά εντός της διαχειριστικής περιόδου η προθεσμία ενημέρωσης των βιβλίων που ορίζεται από τις παραγράφους 1, 2 περιπτώσεις α', β', και γ' και 5 του άρθρου αυτού μέχρι πενήντα ημέρες και όχι πέραν από την προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ή το χρόνο κλεισίματος του ισολογισμού όταν τηρούνται βιβλία Γ' κατηγορίας. Με έγκριση του προϊσταμένου Δ.Ο.Υ και με τις ίδιες προϋποθέσεις η ανωτέρω προθεσμία ενημέρωσης των βιβλίων μπορεί να παραταθεί και πέραν των πενήντα ημερών ή και για κάθε επόμενη, πέραν της πρώτης φοράς, εντός της ίδιας διαχειριστικής περιόδου.»
- 25. α.** Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του Κ.Β.Σ. αντικαθίστανται ως εξής:
«Ειδικά για την απόδειξη της συναλλαγής από το λήπτη φορολογικού στοιχείου που αφορά αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και άνω απαιτείται η τμηματική ή ολική εξόφληση να γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγή έκδοσης του λήπτη του στοιχείου. Σε περίπτωση εκχώρησης επιταγών τρίτων εκδίδεται άμεσα λογιστική απόδειξη εκχώρησης αξιογράφων στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία των εκχωρούμενων επιταγών.»
β. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«Με επιταγή του αγοραστή ή με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό αποκλειστικά και μόνο εξοφλούνται επίσης μερικά ή ολικά και τα φορολογικά στοιχεία αξίας χιλίων (1.000) ευρώ και άνω, που αφορούν αγορές αγροτικών προϊόντων από πρόσωπο που παράγει τα προϊόντα αυτά, καθώς επίσης και το ποσό που αποδίδεται από τον αντιπρόσωπο στον εντολέα, επίσης πρόσωπο που παράγει τα ως άνω αγροτικά προϊόντα, για τις διενεργηθείσες πωλήσεις των προϊόντων αυτών για λογαριασμό του, με βάση την εκκαθάριση της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του Κώδικα αυτού μετά την αφαίρεση της δικαιούμενης προμήθειας.»
- 26.** Στην παράγραφο 1 του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ. η φράση «Μέχρι την τριακοστή (30^η) Σεπτεμβρίου» αντικαθίσταται σε «Μέχρι την εικοστή πέμπτη (25^η) Μαΐου» και στην περίπτωση α' της ίδιας παραγράφου προστίθεται νέο εδάφιο ως ακολούθως:
«Εξαιρετικά, δεν συμπεριλαμβάνονται στις καταστάσεις αυτές συναλλαγές, εφόσον η αξία ενός εκάστου στοιχείου που έχει εκδοθεί γι' αυτές δεν υπερβαίνει τα τριακόσια (300) ευρώ».
- 27.** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Επιτρέπεται στους επιτηδευματίες του Κώδικα αυτού, να διαφυλάττουν τα φορολογικά στοιχεία εκδόσεώς τους, πλην των συνοδευτικών, σε μικροφίλμς ή σε ηλεκτρονική μορφή (οπτικοί δίσκοι CD-ROM τεχνολογίας WORM) με φωτογράφιση ή ψηφιοποίηση από τα αντίστοιχα στελέχη, μετά την υποβολή των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας, για όσο χρόνο ορίζεται στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, εφόσον υπάρχει και σύστημα αναζήτησης, εμφάνισης και εκτύπωσης (αναπαραγωγής) των φορολογικών στοιχείων».

- 28.** Η παράγραφος 3 του άρθρου 25 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:
«Εφόσον η επαγγελματική εγκατάσταση διαθέτει απευθείας σύνδεση με την έδρα και δεν τηρούνται βιβλία στην εγκατάσταση αυτή, πρέπει να είναι δυνατή άμεσα η ανάγνωση και η εκτύπωση σε κάθε επαγγελματική εγκατάσταση, των ποσοτικών υπολοίπων των μερίδων του βιβλίου αποθήκης και επιπλέον για τα υποκαταστήματα του υπολοίπου του λογαριασμού ταμείου επί τήρησης βιβλίων τρίτης κατηγορίας, μέχρι την ημέρα που σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 24 έπρεπε να έχει γίνει ενημέρωση του βιβλίου αποθήκης ή των ημερολογίων.»
- 29.** Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του Κ.Β.Σ. αντικαθίστανται ως εξής:
«α) να απαλλάσσει μετά σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Επιθεωρητή, από την έναρξη της διαχειριστικής του περιόδου ή κατά την ένταξή του στη δεύτερη κατηγορία βιβλίων αα) τον υπόχρεο από την τήρηση βιβλίων δεύτερης κατηγορίας και από την έκδοση των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών ή πώλησης αγαθών και αβ) τον πωλητή αποκλειστικά σε υπαίθρια σταθερά σημεία πώλησης αγαθών όπως, κουλουριών, ψημένων καλαμποκιών και κάστανων,
β) να εντάσσει τον επιτηδευματία, που απαλλάσσεται από την τήρηση βιβλίων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Κώδικα αυτού, στη δεύτερη κατηγορία».
- 30.** Η παράγραφος 3 του άρθρου 36 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«3. Αν κατά τη διάρκεια φορολογικού ελέγχου διαπιστωθεί η ύπαρξη βιβλίων, στοιχείων ή εγγράφων, επίσημων ή ανεπίσημων, από τα οποία είναι ενδεχόμενο να προκύπτει απόκρυψη φορολογητέας ύλης, κατάσχονται από τον υπάλληλο που ενεργεί τον φορολογικό έλεγχο και παραδίδονται στον αρμόδιο προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., ο οποίος εφόσον με βάση αυτά ενεργεί φορολογική εγγραφή, τα διαφυλάσσει μέχρι την τελεσιδικία αυτής. Για τις κατασχέσεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των πέντε τελευταίων εδαφίων της επόμενης παραγράφου».
- 31.** Η παράγραφος 5 του άρθρου 36 του Κ.Β.Σ. καταργείται.
- 32.** Εντάσσονται την 1^η Ιουλίου 2010 στη Β' κατηγορία βιβλίων οι επιτηδευματίες που τηρούν βιβλίο αγορών σύμφωνα με την απόφαση 1042718/295/0015/ΠΟΛ.1112/12.3.1993 του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 237 Β'/7.4.1993) και τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του Κ.Β.Σ., που καταργούνται με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, καθώς και οι επιτηδευματίες που απαλλάσσονταν σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ. από την τήρηση βιβλίων και υποχρεούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου να τηρούν βιβλία.

Άρθρο 20

Διασφάλιση και Έλεγχος Συναλλαγών

1. Για συναλλαγές επιτηδευματιών με άλλους επιτηδευματίες και πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ. τα δεδομένα των φορολογικών στοιχείων, που εκδίδονται, διαβιβάζονται ηλεκτρονικά σε βάση δεδομένων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται ο χρόνος και η διαδικασία σταδιακής εφαρμογής των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου με βάση την αξία της συναλλαγής ή τον κύκλο εργασιών και οι τεχνικές προδιαγραφές διαβίβασης των δεδομένων.
2. Φορολογικά στοιχεία αξίας ή λοιπά έγγραφα που εκδίδονται ή συντάσσονται αντί φορολογικών στοιχείων, συνολικής αξίας άνω των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, τα οποία εκδίδονται για συναλλαγές μεταξύ επιτηδευματιών εξοφλούνται μέσω επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών του εκδότη – πωλητή αγαθών ή υπηρεσιών και του λήπτη των αντίστοιχων στοιχείων ή επιταγών που εξοφλούνται μέσω των ίδιων λογαριασμών, οι κινήσεις των οποίων διαβιβάζονται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, χωρίς να ισχύει ως προς τούτο το τραπεζικό απόρρητο. Οι Τράπεζες δεν επιτρέπεται να χρεώνουν αμοιβές για την λειτουργία των επαγγελματικών λογαριασμών.
3. Τα φορολογικά στοιχεία συνολικής αξίας χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ και άνω, που εκδίδονται για πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες, εξοφλούνται από τους λήπτες τους, αγοραστές των αγαθών ή των υπηρεσιών, μέσω τράπεζας, με χρεωστικές ή πιστωτικές κάρτες ή μέσω τραπεζικού λογαριασμού και με επιταγές. Δεν επιτρέπεται εξόφληση των στοιχείων αυτών με μετρητά.
4. Το βάρος της απόδειξης της συναλλαγής φέρει και ο λήπτης του φορολογικού στοιχείου κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 9 του άρθρου 18 του ΚΒΣ, και οφείλει, εκτός των οριζόμενων στην παράγραφο αυτή, να επιβεβαιώνει από ηλεκτρονική βάση δεδομένων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών την ακρίβεια των στοιχείων, καθώς και τη φορολογική συνέπεια του αντισυμβαλλόμενου εκδότη, για φορολογικά στοιχεία συνολικής αξίας άνω των 3.000 ευρώ.
5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται ο χρόνος διαβίβασης των δεδομένων των στοιχείων που αναφέρονται στη παράγραφο 1 του παρόντος, ο τρόπος, η διαδικασία, η έκταση εφαρμογής, το όριο της αξίας των στοιχείων, ο τρόπος επιβεβαίωσης και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την εφαρμογή των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου αυτού και των διατάξεων του άρθρου 18 παράγραφος 2 του Κ.Β.Σ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ- ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ-ΔΩΡΕΕΣ-ΓΟΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ-ΚΕΡΔΗ
ΑΠΟ ΛΑΧΕΙΑ

Άρθρο 21
Απαλλαγή πρώτης κατοικίας

1. Οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 (Α΄238) αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Συμβάσεις αγοράς εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα κατοικίας ή οικοπέδου από έγγαμο ή ενήλικο άγαμο απαλλάσσονται από το φόρο μεταβίβασης, εφόσον ο αγοραστής ή ο σύζυγος ή οποιοδήποτε από τα ανήλικα τέκνα αυτού δεν έχει δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε κατοικία ή σε ιδανικό μερίδιο αυτής που πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς του ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας σε οικόπεδο οικοδομήσιμο ή σε ιδανικό μερίδιο οικοπέδου στο οποίο αντιστοιχεί εμβαδόν κτίσματος που πληροί τις στεγαστικές του ανάγκες και βρίσκονται σε δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων. Για την έννοια του οικοπέδου έχουν εφαρμογή οι σχετικές πολεοδομικές διατάξεις.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και όταν ο αγοραστής είναι κύριος εξ αδιαιρέτου ποσοστού ή ψιλός κύριος ή επικαρπωτής κατοικίας ή οικοπέδου και αγοράζει το υπόλοιπο ποσοστό ή το εμπράγματο δικαίωμα της ψιλής κυριότητας ή της επικαρπίας, ώστε να γίνει κύριος ολόκληρου του ακινήτου, καθώς και στην περίπτωση αγοράς μη οικοδομήσιμου οικοπέδου, το οποίο με προσκύρωση ή αγορά τμήματος ομόρου οικοπέδου καθίσταται οικοδομήσιμο. Η ανωτέρω απαλλαγή παρέχεται και κατά την αγορά κατά πλήρη κυριότητα ολόκληρου του ακινήτου και από τους δύο συζύγους.

Με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο, η απαλλαγή του εγγάμου παρέχεται και:

α) στο χήρο ή διαζευγμένο που έχει την επιμέλεια των ανηλικών τέκνων της οικογένειας,

β) στην άγαμη μητέρα ανηλικών τέκνων ή στον εξ αναγνωρίσεως πατέρα, εφόσον του έχει ανατεθεί η επιμέλεια των τέκνων,

γ) στον άγαμο ενήλικο, ο οποίος παρουσιάζει αναπηρία τουλάχιστον 67% από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή σε έγγαμο που έχει προστατευόμενα τέκνα, ανεξάρτητα από την ηλικία τους, που παρουσιάζουν την ίδια αναπηρία, και

δ) στον επιζώντα σύζυγο και τα ανήλικα τέκνα του αποβιώσαντος, στο όνομα του οποίου είχε εγκριθεί δάνειο από τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας για αγορά κατοικίας, που χορηγείται στους ως άνω κληρονόμους, ανεξάρτητα από το αν η αγορά γίνεται από τον έναν ή από όλους τους κληρονόμους μαζί εξ αδιαιρέτου.

Με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο την απαλλαγή του άγαμου δικαιούνται και τα ανήλικα τέκνα, τα οποία στερούνται και τους δύο γονείς τους και τελούν υπό επιτροπεία ή υπό την επιμέλεια τρίτου προσώπου, που ορίστηκε με δικαστική απόφαση, είτε αγοράζουν ακίνητο εξ αδιαιρέτου, είτε αγοράζουν αυτοτελώς χωριστό ακίνητο το καθένα. Την απαλλαγή του

άγαμου δικαιούται και ο σύζυγος που βρίσκεται σε διάσταση και έχει καταθέσει αίτηση ή αγωγή διαζυγίου τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από το χρόνο της αγοράς. Αν έχει την επιμέλεια των ανήλικων τέκνων της οικογένειας, δικαιούται απαλλαγή ως έγγαμος. Αν δε λυθεί ο γάμος με διαζύγιο μέσα σε πέντε (5) έτη από την αγορά, αίρεται η χορηγηθείσα απαλλαγή και καταβάλλεται ο οικείος φόρος σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού.

Εάν ο αγοραστής ή ο σύζυγος ή τα ανήλικα τέκνα αυτού, που είναι κύριοι κατοικίας ή οικοπέδου ή ιδανικού μεριδίου αυτών, μεταβιβάσουν με επαχθή ή χαριστική αιτία την επικαρπία ή το δικαίωμα οίκησης ή ιδανικό μερίδιο επί της κατοικίας ή του οικοπέδου, το εμβαδόν των οποίων πληροί κατά το χρόνο της μεταβίβασης τις στεγαστικές τους ανάγκες, δεν παρέχεται απαλλαγή πριν από την παρέλευση χρονικού διαστήματος πέντε (5) ετών από τη μεταβίβαση της επικαρπίας ή της οίκησης ή του ιδανικού μεριδίου. Το ανωτέρω χρονικό διάστημα απαιτείται και όταν μεταβιβάζεται η ψιλή κυριότητα οικοπέδου ή ιδανικού μεριδίου αυτού.

2. Η απαλλαγή που προβλέπεται από την προηγούμενη παράγραφο παρέχεται:

α) για αγορά κατοικίας από άγαμο μέχρι ποσού αξίας διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, από έγγαμο μέχρι ποσού αξίας διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ ενώ, από έγγαμο ο οποίος παρουσιάζει αναπηρία τουλάχιστον 67% από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία μέχρι ποσού αξίας διακοσίων εβδομήντα πέντε χιλιάδων (275.000) ευρώ. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά είκοσι πέντε χιλιάδες (25.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτού και κατά τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα του.

β) για αγορά οικοπέδου από άγαμο μέχρι ποσού αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, ενώ από έγγαμο μέχρι ποσού αξίας εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτού και κατά δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα του.

Σε περίπτωση αγοράς κατοικίας, στο ποσό της απαλλαγής περιλαμβάνεται και η αξία μίας θέσης στάθμευσης αυτοκινήτου και ενός αποθηκευτικού χώρου, για επιφάνεια εκάστου έως είκοσι (20) τ.μ., εφόσον βρίσκονται στο ίδιο ακίνητο και αποκτώνται ταυτόχρονα με το ίδιο συμβόλαιο αγοράς.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε συμβάσεις αγοράς ακινήτων, εφόσον ο αγοραστής κατοικεί μόνιμα στην Ελλάδα και εντάσσεται στις ακόλουθες κατηγορίες δικαιούχων:

α) Έλληνες,

β) ομογενείς από Αλβανία, Τουρκία και χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης,

γ) πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

δ) αναγνωρισμένοι πρόσφυγες, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 96/2008 (ΦΕΚ 152 Α'), και

ε) πολίτες τρίτων χωρών που απολαύουν του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 150/2006 (ΦΕΚ 160 Α').

4. Το αγοραζόμενο οικόπεδο ή το οικόπεδο, στο οποίο έχει ανεγερθεί η αγοραζόμενη κατοικία, πρέπει να είναι οικοδομήσιμο κατά το χρόνο της αγοράς. Η συνδρομή αυτής της προϋπόθεσης βεβαιώνεται από τις αρμόδιες Δημόσιες Υπηρεσίες ή από αντίστοιχη δήλωση μηχανικού κατά τις διατάξεις

του ν. 651/1977 και του ν. 1337/1983 πάνω στο τοπογραφικό διάγραμμα του μεταβιβαζόμενου ακινήτου.».

2. Στο τέλος της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 προστίθεται η φράση «καθώς και μεταξύ συζύγων».
3. Οι παράγραφοι 10 και 14 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 καταργούνται και οι παράγραφοι 11, 12, 13 και 15 του ίδιου άρθρου αναριθμούνται σε 10, 11, 12 και 13 αντίστοιχα.
4. Στο άρθρο 1 του ν. 1078/1980 προστίθεται νέα παράγραφος 14 ως εξής:
«Τα πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3719/2008 (ΦΕΚ 241 Α΄) θεωρούνται σύζυγοι για την εφαρμογή του παρόντος, εφόσον το σύμφωνο έχει καταρτισθεί τουλάχιστον δύο (2) έτη πριν από την αγορά.»

Άρθρο 22

Συντελεστές του φόρου μεταβίβασης ακινήτων

1. Η περίπτωση Γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 1587/1950 (ΦΕΚ 294 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:
«Γ) Σε κάθε άλλη περίπτωση σε 8% για το μέχρι είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ τμήμα της αξίας και σε 10% για το πέραν του ποσού αυτού τμήμα της.»
2. Το ν.δ. 3563/1956 (ΦΕΚ 221 Α΄) περί των πόρων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας καταργείται. (Να τεθεί στις καταργούμενες διατάξεις)
3. Στην παράγραφο 1 του άρθρου μόνου του ν.δ. 317/1969 (ΦΕΚ 211 Α΄) διαγράφεται η φράση «και της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας».
4. Η περίπτωση β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου μόνου του ν.δ. 317/1969 καταργείται και οι περιπτώσεις γ΄ και δ΄ αναριθμούνται σε β΄ και γ΄ αντίστοιχα.

Άρθρο 23

Κατάργηση φόρου αυτομάτου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής ακινήτων

Οι διατάξεις των άρθρων 2-19 του ν. 3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α΄) καταργούνται.

Άρθρο 24

Επαναφορά Διατάξεων

Επαναφέρονται σε ισχύ οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 13 του ν. 634/1977 (Α΄186), όπως τροποποιήθηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν. 2520/1997 (Α΄173), καθώς και οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 13 του ν. 634/1977, όπως τροποποιήθηκαν με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν. 2520/1997, την παράγραφο 12 του άρθρου 70 του ν. 2538/1997 (Α΄242) και την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του ν. 3220/2004 (Α΄15).

Άρθρο 25

Φορολογία κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών

- A.** Οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προϊκών και Κερδών από Λαχεία, ο οποίος κυρώθηκε με το ν.2961/2001 (ΦΕΚ 266 Α'), αντικαθίστανται, τροποποιούνται και συμπληρώνονται ως εξής:
1. **α)** Η περίπτωση ι' του άρθρου 7 και η περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 40 καταργούνται.
β) Μέσα σε προθεσμία ενός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, οι φορολογούμενοι υποχρεούνται να υποβάλουν δηλώσεις φόρου κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών στις οποίες, κατά την ημερομηνία αυτή, είχαν εφαρμογή οι καταργούμενες διατάξεις. Για τον υπολογισμό του φόρου στις υποθέσεις αυτές ως χρόνος φορολογίας λαμβάνεται η ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
γ) Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών καταργείται.
  2. Στο άρθρο 12 προστίθεται παράγραφος 5 που έχει ως εξής:
«5. Για την επιβολή του αναλογούντος φόρου επί μετοχών, μερίδων ή μεριδίων, ποσοστών συμμετοχής ή λοιπών τίτλων εταιρειών ή λοιπών νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων που έχουν υποχρέωση καταβολής του ειδικού φόρου επί των ακινήτων, ο οποίος προβλέπεται στο άρθρο 15 του ν. 3091/2002 (ΦΕΚ Α' 330), όπως ισχύει, εφόσον η δήλωση φόρου κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η αξία των ακινήτων επί των οποίων έχουν εμπράγματο δικαίωμα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας.».
  3. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 15 αντικαθίσταται ως εξής:
«Σε μεταβίβαση για αόριστο χρόνο με χαριστική αιτία ή αιτία θανάτου του δικαιώματος ενάσκησης της επικαρπίας σε άλλο πρόσωπο εκτός του ψιλού κυρίου, η αξία αυτής προσδιορίζεται σε ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης με βάση την ηλικία του μεγαλύτερου μεταξύ του επικαρπωτή και του προσώπου που αποκτά το δικαίωμα ενάσκησης.».
  4. Οι περιπτώσεις δ και ε της παραγράφου 5 του άρθρου 16 αντικαθίστανται ως εξής:
δ) Όταν ο ψιλός κύριος αποκτήσει την ενάσκηση του δικαιώματος της επικαρπίας.
ε) Όταν ο ψιλός κύριος, με δήλωση που θα υποβάλει στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας οποτεδήποτε, ζητήσει την άμεση φορολόγηση της ψιλής κυριότητας. Στην περίπτωση αυτή χρόνος φορολόγησης είναι ο χρόνος υποβολής της δήλωσης. Αν το αίτημα για την άμεση φορολόγηση της ψιλής κυριότητας υποβάλλεται με την εμπρόθεσμη δήλωση, χρόνος φορολογίας είναι ο οριζόμενος στα άρθρα 6, 7 και 8.».
  5. Στο άρθρο 16 προστίθεται παράγραφος 7 που έχει ως εξής:
«7. Σε περίπτωση παρακράτησης ή μεταβίβασης με χαριστική αιτία ή αιτία θανάτου του δικαιώματος οίκησης, ο κύριος του ακινήτου εξομοιούται με ψιλό κύριο.».

6. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 17, το οποίο είχε τροποποιηθεί με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του ν.3634/2008 (Α' 9), επαναφέρεται σε ισχύ ως είχε πριν την τροποποίησή του.
7. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 24 καταργείται.
8. **α).** Καταργούνται οι περιπτώσεις β, γ, ε, στ και ζ της παραγράφου 1 και οι περιπτώσεις β, δ και ε της παραγράφου 2 του άρθρου 25.
β). Η περίπτωση α της παραγράφου 1 του άρθρου 25 αντικαθίσταται ως εξής: «α) το Δημόσιο, οι λογαριασμοί που δημιουργούνται υπέρ του Δημοσίου και».
9. Στο άρθρο 25 του Κώδικα προστίθεται παράγραφος 3 που έχει ως εξής:
«3. Υπόκεινται σε αυτοτελή φορολόγηση, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 29, οι κτήσεις, εφόσον δικαιούχοι είναι:
α) τα ν.π.δ.δ., οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, οι δήμοι, οι κοινότητες, οι ιεροί ναοί, οι ιερές μονές, το Ιερό Κοινό του Πανάγιου Τάφου, η Ιερή Μονή του όρους Σινά, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, η Εκκλησία της Κύπρου, η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας και
β) τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, τα οποία υπάρχουν ή συνιστώνται νόμιμα στην Ελλάδα, καθώς και τα αντίστοιχα αλλοδαπά με τον όρο της αμοιβαιότητας και οι περιουσίες του άρθρου 96 του α.ν.2039/1939 (Α'455), εφόσον επιδιώκουν αποδεδειγμένα σκοπούς εθνωφελείς ή θρησκευτικούς ή σε ευρύτερο κύκλο φιλανθρωπικούς ή εκπαιδευτικούς ή καλλιτεχνικούς ή κοινωφελείς κατά την έννοια του άρθρου 1 του α.ν.2039/1939.».
10. Οι παράγραφοι 1 και 2 της ενότητας Α του άρθρου 26 αντικαθίστανται ως εξής:
«1. Κατοικία ή οικόπεδο, που αποκτάται αιτία θανάτου από σύζυγο ή τέκνο του κληρονομούμενου κατά πλήρη κυριότητα, εξ ολοκλήρου ή κατά ποσοστό εξ αδιαιρέτου, απαλλάσσεται από το φόρο, εφόσον ο κληρονόμος ή κληροδόχος ή ο σύζυγος αυτού ή οποιοδήποτε από τα ανήλικα τέκνα αυτού δεν έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε κατοικία ή ιδανικό μερίδιο κατοικίας που πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς του ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας σε οικόπεδο οικοδομήσιμο ή σε ιδανικό μερίδιο οικοπέδου, στα οποία αντιστοιχεί εμβαδόν κτίσματος που πληροί τις στεγαστικές τους ανάγκες και βρίσκονται σε δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων. Οι στεγαστικές ανάγκες θεωρείται ότι καλύπτονται, αν το συνολικό εμβαδόν των ανωτέρω ακινήτων και των λοιπών αντίστοιχων κληρονομιαίων ακινήτων είναι εβδομήντα (70) τ.μ., προσαυξανόμενα κατά είκοσι (20) τ.μ. για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα και κατά είκοσι πέντε (25) τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα, των οποίων την επιμέλεια έχει ο δικαιούχος. Δικαιούχοι της απαλλαγής είναι οι Έλληνες και οι πολίτες κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι δικαιούχοι πρέπει να είναι μόνιμοι κάτοικοι Ελλάδας.
Η απαλλαγή παρέχεται για ποσό αξίας:
α) κατοικίας μέχρι διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ για κάθε ανήλικο ή άγαμο κληρονόμο ή κληροδόχο και μέχρι διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ για κάθε έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά είκοσι πέντε χιλιάδες (25.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους, εφόσον στο δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται μία μόνο κατοικία εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα και όχι

ποσοστό εξ αδιαιρέτου. Στο ποσό της απαλλαγής περιλαμβάνεται και η αξία μιας θέσης στάθμευσης αυτοκινήτου και ενός αποθηκευτικού χώρου, για επιφάνεια εκάστου έως είκοσι (20) τ.μ., εφόσον βρίσκονται στο ίδιο ακίνητο και αποκτώνται ταυτόχρονα.

β) οικοπέδου μέχρι πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ για κάθε ανήλικο ή άγαμο κληρονόμο ή κληροδόχο και μέχρι εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ για κάθε έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους, εφόσον στο δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται ένα μόνο οικόπεδο εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα και όχι ποσοστό εξ αδιαιρέτου.

Η απαλλαγή χορηγείται με τις ίδιες προϋποθέσεις και στην περίπτωση που ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος είναι κύριος ποσοστού εξ αδιαιρέτου κατοικίας ή οικοπέδου και κληρονομεί και το υπόλοιπο ποσοστό, ώστε να γίνεται κύριος ολόκληρου του ακινήτου, καθώς και στην περίπτωση συνένωσης ψιλής κυριότητας και επικαρπίας.

Την απαλλαγή του άγαμου δικαιούται και ο σύζυγος που βρίσκεται σε διάσταση και έχει καταθέσει αίτηση ή αγωγή διαζυγίου τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από το χρόνο της αιτία θανάτου κτήσης. Αν έχει την επιμέλεια των ανήλικων τέκνων της οικογένειας, δικαιούται την απαλλαγή του εγγάμου. Αν δεν λυθεί ο γάμος με διαζύγιο μέσα σε πέντε (5) έτη από την αιτία θανάτου κτήσης, αίρεται η χορηγηθείσα απαλλαγή και καταβάλλεται ο οικείος φόρος σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού.

Κατά τη χορήγηση της απαλλαγής, τα πρόσωπα τα οποία έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης κατά τις διατάξεις του ν.3719/2008 (Α' 241), αντιμετωπίζονται ως σύζυγοι, εφόσον το σύμφωνο συμβίωσης είχε καταρτισθεί τουλάχιστον δύο έτη πριν από την αιτία θανάτου κτήσης.

2. Το αιτία θανάτου αποκτώμενο οικόπεδο ή το οικόπεδο, στο οποίο έχει ανεγερθεί η αιτία θανάτου αποκτώμενη κατοικία, πρέπει απαραίτητα να είναι οικοδομήσιμο και να βεβαιώνεται τούτο από τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες ή από αντίστοιχη δήλωση μηχανικού, κατά τις διατάξεις του ν.651/1977 και του ν.1337/1983, πάνω στο τοπογραφικό διάγραμμα του μεταβιβαζόμενου ακινήτου. Για την έννοια του οικοπέδου έχουν εφαρμογή οι σχετικές πολεοδομικές διατάξεις.».

11. Στο τέλος της παραγράφου 3 της ενότητας Α του άρθρου 26 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, που έχει ως εξής:
«Με τις ίδιες προϋποθέσεις παρέχεται απαλλαγή και στην περίπτωση που ο σύζυγος ή οποιοδήποτε από τα ανήλικα τέκνα του κληρονόμου ή κληροδόχου έχουν ήδη τύχει της απαλλαγής σε άλλο ακίνητο.».
12. Πριν από το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 της ενότητας Α του άρθρου 26 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:
«Δεν υφίσταται η ανωτέρω υποχρέωση κατά τη μεταβίβαση, από τον κληρονόμο ή κληροδόχο σε εργολάβο, των συμφωνηθέντων σε εκτέλεση των όρων εργολαβικού προσυμφώνου χιλιοστών οικοπέδου.».
13. Οι ενότητες Β, Γ, Δ και Ε του άρθρου 26 καταργούνται.
14. Το άρθρο 29 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 29

Κατάταξη φορολογουμένων - Φορολογικές κλίμακες

1. Οι δικαιούχοι της κτήσης, ανάλογα με τη συγγενική τους σχέση προς τον κληρονομούμενο, κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες Α΄, Β΄ και Γ΄. Στην Α΄ κατηγορία υπάγονται: α) ο σύζυγος του κληρονομούμενου, β) το πρόσωπο το οποίο είχε συνάψει σύμφωνο συμβίωσης με τον κληρονομούμενο κατά τις διατάξεις του ν.3719/2008 και το οποίο λύθηκε με το θάνατο αυτού, εφόσον η συμβίωση είχε διάρκεια τουλάχιστον δύο ετών, γ) οι κατιόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα εκούσια ή δικαστικά έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα με επιγενόμενο γάμο ή δικαστικά έναντι και των δύο γονέων), δ) οι κατιόντες εξ αίματος δεύτερου βαθμού και ε) οι ανιόντες εξ αίματος πρώτου βαθμού. Στη Β΄ κατηγορία υπάγονται: α) οι κατιόντες εξ αίματος τρίτου και επόμενων βαθμών, β) οι ανιόντες εξ αίματος δεύτερου και επόμενων βαθμών, γ) τα εκούσια ή δικαστικά αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, δ) οι κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρίσαντος και των ανιόντων αυτού, ε) οι αδελφοί (αμφιθαλείς ή ετεροθαλείς), στ) οι συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου, ζ) οι πατριοί και οι μητρίες, η) τα τέκνα από προηγούμενο γάμο του συζύγου, θ) τα τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπροί - νύφες) και ι) οι ανιόντες εξ αγχιστείας (πεθεροί - πεθερές). Στη Γ΄ κατηγορία υπάγεται οποιοσδήποτε άλλος εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενής του κληρονομούμενου ή εξωτικός.

Σε περίπτωση υιοθεσίας, η κατάταξη στην οικεία κατηγορία του υιοθετηθέντος ή των συγγενών αυτού έναντι του υιοθετήσαντος ή των συγγενών αυτού γίνεται με βάση τη συγγενική σχέση που προκύπτει κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Κατ' εξαίρεση, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί, για τον υπολογισμό του φόρου, να μην λάβει υπόψη το βαθμό συγγένειας που προκύπτει από την υιοθεσία, αν διαπιστώσει ότι αυτή έγινε με πρόθεση καταστρατήγησης των διατάξεων του παρόντος.

Σε περιπτώσεις σχολάζουσας κληρονομίας, ο φόρος υπολογίζεται στο σύνολο της αξίας της, με βάση τους συντελεστές της Γ΄ κατηγορίας του άρθρου αυτού, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 101 για νέα εκκαθάριση του φόρου.

2. Η αιτία θανάτου κτήση των κάθε φύσεως περιουσιακών στοιχείων υπόκειται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με βάση τις εξής ανά κατηγορία φορολογικές κλίμακες:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α΄

Κλιμάκια (σε ευρώ)	Συντελεστής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου (σε ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία (σε ευρώ)	Φόρος που αναλογεί (σε ευρώ)
150.000	---	---	150.000	---
150.000	1	1.500	300.000	1.500
300.000	5	15.000	600.000	16.500
Υπερβάλλον	10			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β΄

Κλιμάκια (σε ευρώ)	Συντελεστής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου (σε ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία (σε ευρώ)	Φόρος που αναλογεί (σε ευρώ)
30.000	---	---	30.000	---

70.000	5	3.500	100.000	3.500
200.000	10	20.000	300.000	23.500
Υπερβάλλον	20			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ'

Κλιμάκια (σε ευρώ)	Συντελεστής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου (σε ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία (σε ευρώ)	Φόρος που αναλογεί (σε ευρώ)
6.000	---	---	6.000	---
66.000	20	13.200	72.000	13.200
195.000	30	58.500	267.000	71.700
Υπερβάλλον	40			

3. Όταν ο κληρονόμος ή κληροδόχος έχει αναπηρία κατά ποσοστό 67% και άνω, ο φόρος που αναλογεί σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους μειώνεται κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

4. Αν στο ίδιο πρόσωπο συντρέχουν οι προϋποθέσεις μείωσης του φόρου, έκπτωσης και απαλλαγής, που προβλέπονται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου και της ενότητας Α του άρθρου 26, οφείλεται ο μικρότερος φόρος που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.

5. Η αιτία θανάτου κτήση χρηματικών ποσών από τα πρόσωπα που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 25 υπόκειται σε φόρο ο οποίος υπολογίζεται αυτοτελώς με συντελεστή πέντε δέκατα τοις εκατό (0,5%). Η αιτία θανάτου κτήση των λοιπών περιουσιακών στοιχείων από τα πρόσωπα αυτά υπόκειται σε φόρο ο οποίος υπολογίζεται αυτοτελώς με συντελεστή πέντε δέκατα τοις εκατό (0,5%).

6. Για την απόκτηση δικαιωμάτων μεταλλειοκτησίας και δικαιωμάτων που απορρέουν από άδεια μεταλλευτικών ερευνών, ο φόρος υπολογίζεται σε πεντακόσια (500) ευρώ ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή κλάσμα αυτού επί της εκτάσεως του μεταλλείου ή του χώρου της άδειας μεταλλευτικών ερευνών.

7. Για τα περιουσιακά στοιχεία, για τα οποία ο φόρος υπολογίζεται αυτοτελώς, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 4 και 36 του παρόντος.

8. Στο ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τις προηγούμενες παραγράφους περιλαμβάνονται και: α) ποσοστό 3% υπέρ των δήμων και κοινοτήτων, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 50 του β.δ. 24/9-20.10.1958 (ΦΕΚ 171 Α') και β) ποσοστό 7% που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.3155/1955 (ΦΕΚ 63 Α'). Η απόδοση των ποσοστών αυτών γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 81 του παρόντος .».

15. Η ενότητα Α του άρθρου 43 αντικαθίσταται ως εξής:

«Α. Απαλλαγή πρώτης κατοικίας

1. Σε περίπτωση απόκτησης με γονική παροχή εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα, με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς της ενότητας Α' του άρθρου 26:

α) κατοικίας, δεν υπόκειται σε φόρο ποσό μέχρι διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ για κάθε ενήλικο άγαμο δικαιούχο. Το ποσό αυτό ανέρχεται σε διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ, προκειμένου για έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους, και προσαυξάνεται κατά είκοσι πέντε χιλιάδες (25.000) ευρώ για καθένα από τα

δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους,

β) οικοπέδου, δεν υπόκειται σε φόρο ποσό μέχρι πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ για κάθε άγαμο δικαιούχο. Το ποσό αυτό ανέρχεται σε εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, προκειμένου για έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους, και προσαυξάνεται κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους. Στο ποσό της απαλλαγής περιλαμβάνεται και η αξία μιας θέσης στάθμευσης αυτοκινήτου και ενός αποθηκευτικού χώρου, για επιφάνεια εκάστου έως είκοσι (20) τ.μ., εφόσον βρίσκονται στην ίδια οικοδομή και αποκτώνται ταυτόχρονα.

Αν η κατοικία ή το οικόπεδο ανήκει από κοινού στους δύο γονείς, παρέχεται απαλλαγή, εφόσον η απόκτηση γίνεται ταυτόχρονα και με το ίδιο συμβολαιογραφικό έγγραφο.

2. Εάν ο δικαιούχος της απαλλαγής ή ο σύζυγος ή τα ανήλικα τέκνα αυτού είναι κύριοι κατοικίας ή οικοπέδου ή ιδανικού μεριδίου αυτών και μεταβιβάσουν με επαχθή ή χαριστική αιτία την επικαρπία ή το δικαίωμα της οίκησης ή ιδανικό μερίδιο επί της κατοικίας ή του οικοπέδου, το εμβαδόν των οποίων πληρούσε κατά το χρόνο της μεταβίβασης τις στεγαστικές τους ανάγκες, δεν παρέχεται απαλλαγή πριν την παρέλευση χρονικού διαστήματος πέντε (5) ετών από τη μεταβίβαση της επικαρπίας, της οίκησης ή του ιδανικού μεριδίου. Το ίδιο χρονικό διάστημα απαιτείται και όταν μεταβιβάζεται η ψιλή κυριότητα οικοπέδου ή ιδανικού μεριδίου αυτού.»

16. Η ενότητα Β του άρθρου 43 αντικαθίσταται ως εξής:

«Β. Ειδικές περιπτώσεις δωρεών

α) Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 25 εφαρμόζονται ανάλογα και στις κτήσεις αιτία δωρεάς. Οι χρηματικές δωρεές προς τα νομικά πρόσωπα των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 3 του άρθρου 25 υπόκεινται στο φόρο που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 29 μετά την αφαίρεση αφορολόγητου ποσού χιλίων (€1.000) ευρώ κατ' έτος.

β) Απαλλάσσονται από το φόρο δωρεάς και από την υποχρέωση υποβολής των οικείων δηλώσεων φόρου:

βα) οι δωρεές χρηματικών ποσών ή άλλων κινητών περιουσιακών στοιχείων από ανώνυμους και μη δωρητές, εφόσον οι δωρεές αυτές διοργανώνονται σε πανελλαδικό επίπεδο με την πρωτοβουλία φορέων για σκοπούς αποδεδειγμένα φιλανθρωπικούς και

ββ) οι δωρεές των κάθε φύσεως περιουσιακών στοιχείων που καταρτίζονται μεταξύ των εκκλησιαστικών προσώπων της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 25».

17. Η περίπτωση δ της ενότητας Γ του άρθρου 43 καταργείται.

18. Το άρθρο 44 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 44

Υπολογισμός του φόρου

1. Το υπόλοιπο της περιουσίας, πλην των χρηματικών ποσών, που αποκτάται αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής, το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων και απαλλαγών που προβλέπονται στα άρθρα 41 και 43, υποβάλλεται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29, οι οποίες εφαρμόζονται ανάλογα.

Από το φόρο που προκύπτει εκπίπτει: α) ο φόρος που αναλογεί στις προγενέστερες δωρεές, γονικές παροχές ή προίκες, που συνυπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 36, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31 και β) ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε ή οριστικά και τελεσίδικα βεβαιώθηκε στην αλλοδαπή για τις δωρεές και γονικές παροχές κινητών που έγιναν εκεί, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 32.

2. Η αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής κτήση χρηματικών ποσών υπόκειται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται αυτοτελώς με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στην Α' κατηγορία, με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στη Β' κατηγορία και με συντελεστή σαράντα τοις εκατό (40%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στη Γ' κατηγορία.

3. Ο φόρος που προκύπτει για γονική παροχή ακινήτων που βρίσκονται σε νησιά με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, μειώνεται κατά σαράντα τοις εκατό (40%), εφόσον το τέκνο είναι μόνιμος κάτοικος των νησιών αυτών. Η φορολογική αυτή μείωση παρέχεται για γονικές παροχές που συνιστώνται μέχρι τις 18.2.2017.

4. Για την αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής μεταβίβαση εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών, ομολογιών, ιδρυτικών και λοιπών γενικά τίτλων των εμπορικών εταιρειών, δημοσίων χρεογράφων ή άλλων τέτοιας φύσης αξιών, καθώς και μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών και λοιπών τίτλων κινητών αξιών, εταιρικών μερίδων ή μεριδίων, ποσοστών συμμετοχής σε κοινωνία αστικού δικαίου, που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα, και συνεταιριστικών μερίδων απαιτείται η σύνταξη ιδιωτικού εγγράφου, το οποίο συνυποβάλλεται με την οικεία δήλωση, ή συμβολαιογραφικού εγγράφου.».

19. Η παράγραφος 3 του άρθρου 73 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Κατ' εξαίρεση, αν μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων που δηλώθηκαν εμπρόθεσμα περιλαμβάνονται και ακίνητα, ο προσδιορισμός της αγοραίας αξίας τους μπορεί να γίνεται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και προσωρινά, μέσα σε προθεσμία δώδεκα (12) μηνών από την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης, με βάση τα συγκριτικά στοιχεία που έχει, τα βιβλία τιμών που τηρεί ή και άλλα τυχόν στοιχεία που θα αποκτήσει, ύστερα από αίτημα του υπόχρεου που πρέπει να διατυπώνεται ρητά στη δήλωση.

Αν η αξία για τα ακίνητα που δηλώθηκε συμπίπτει με την αγοραία αξία τους, η υπόθεση περαιώνεται ως ειλικρινής. Αν δεν συμπίπτει, ο φορολογούμενος, μέσα σε ένα (1) μήνα από τον προσδιορισμό της προσωρινής αξίας, καλείται με απόδειξη από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας να προσέλθει σε ανατρεπτική προθεσμία ενός (1) μηνός από την πρόσκλησή του, να υποβάλει συμπληρωματική δήλωση σύμφωνη με την προσωρινή αξία που προσδιορίστηκε. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον όλα τα υπόλοιπα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση είναι ακριβή, η συμπληρωματική δήλωση θεωρείται ειλικρινής και δεν επιβάλλεται πρόσθετος φόρος και πρόστιμο.

Αν δεν υποβληθεί συμπληρωματική δήλωση μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο ή αν τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση είναι ανακριβή, ο προσδιορισμός της αγοραίας αξίας των ακινήτων γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2, χωρίς να δεσμεύεται ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας από την προσωρινή αξία που ο ίδιος προσδιόρισε.

Αν ο προϊστάμενος δεν προσδιορίσει προσωρινή αξία, δεν επιβάλλεται για τα ακίνητα αυτά πρόσθετος φόρος στη διαφορά του φόρου που προκύπτει με βάση την αξία που δηλώθηκε και αυτή που οριστικά προσδιορίστηκε ή πρόστιμο εφόσον δεν προκύπτει γι' αυτά διαφορά φόρου για καταβολή.

Η διαδικασία της υποβολής συμπληρωματικής δήλωσης μπορεί να αφορά ορισμένο ή ορισμένα μόνο από τα ακίνητα που έχουν δηλωθεί.».

20. Η παράγραφος 5 του άρθρου 102 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή και είσπραξη των φόρων, που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, σε υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 1994, έχει παραγραφεί. Στις υποθέσεις αυτές δεν απαιτείται το πιστοποιητικό του προϊστάμενου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που προβλέπεται από τα άρθρα 105 έως και 112. Αντί γι' αυτό, μπορεί να προσκομίζεται:

α) για τις κτήσεις αιτία θανάτου, ληξιαρχική πράξη θανάτου, από την οποία να προκύπτει ότι ο θάνατος του κληρονομούμενου ή δωρητή αιτία θανάτου επήλθε μέχρι και την 31.12.1994, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του υποχρέου ότι δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης,

β) για τις δωρεές εν ζωή, γονικές παροχές και προίκες, αντίγραφο του οικείου συμβολαίου που συντάχθηκε μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 1994 ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου, που συνέταξε το συμβόλαιο, ότι τούτο συντάχθηκε μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 1994 και δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.».

B. Από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δεν έχουν ισχύ απαλλαγές και μειώσεις από το φόρο κληρονομιών και δωρεών που δεν περιλαμβάνονται στα άρθρα 25 και 43 του Κώδικα, όπως τροποποιούνται με τον παρόντα νόμο.

Γ. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται στις υποθέσεις στις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 26

Φορολογία κερδών από λαχεία, παιχνίδια, τηλεοπτικά έπαθλα κ.λπ.

A. Οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προϊκών και Κερδών από Λαχεία, που αφορούν τη φορολογία κερδών από λαχεία, αντικαθίστανται, τροποποιούνται και συμπληρώνονται ως εξής:

1. **α.** Η παράγραφος 1 του άρθρου 58 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Σε φόρο υποβάλλονται: α) τα κέρδη από τα λαχεία που κυκλοφορούν στην Ελλάδα, καθώς και τα κέρδη από τα παιχνίδια και από τα κάθε είδους στοιχήματα προκαθορισμένης ή μη απόδοσης που διενεργούνται από τις εταιρίες ΟΠΑΠ ΑΕ και ΟΔΙΕ ΑΕ και β) τα κέρδη από τις λαχειοφόρες ομολογίες και τις λαχειοφόρες αγορές, τα οποία προκύπτουν από κληρώσεις που γίνονται στην Ελλάδα, καθώς και οι κάθε είδους παροχές που προσφέρονται σε όσους συμμετέχουν σε παιχνίδια ή διαγωνισμούς ραδιοφωνικούς, τηλεοπτικούς και λοιπούς παρεμφερείς οποιασδήποτε μορφής που διενεργούνται στην Ελλάδα».

β. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 58 αντικαθίστανται ως εξής :

«3. Η φορολογική υποχρέωση γεννάται κατά το χρόνο καταβολής του κέρδους ή της παροχής.

4. Αν αντικείμενο του φόρου είναι κινητό ή ακίνητο ή άλλο περιουσιακό στοιχείο, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία του, που εξευρίσκεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 9 έως και 16 και 18.».

2. Το άρθρο 60 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα κέρδη που ορίζονται στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 58 υποβάλλονται σε φόρο ανά γραμμάτιο λαχείου ή ανά στήλη παιχνιδιού ή στοιχήματος, μετά την αφαίρεση αφορολόγητου ποσού εκατό (100) ευρώ, με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) για κέρδη μέχρι χίλια (1.000) ευρώ και με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για κέρδη από χίλια ένα (1.001) ευρώ και πάνω. Τα κέρδη και οι παροχές που ορίζονται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 58 υποβάλλονται σε φόρο με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) μετά την αφαίρεση αφορολόγητου ποσού χιλίων (1.000) ευρώ ανά αντικείμενο.».

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 91 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αυτός που ενεργεί την πληρωμή των κερδών ή που καταβάλλει τις παροχές που υπόκεινται σε φορολογία κατά το άρθρο 58 υποχρεώνεται σε υποβολή δήλωσης για λογαριασμό του υπόχρεου σε φόρο.».

4. Το άρθρο 93 αντικαθίσταται ως εξής:

«Για το φόρο στα κέρδη του άρθρου 58 αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της αρμόδιας για τη φορολογία κεφαλαίου δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας του ενεργούντος την κλήρωση, το παιχνίδι, το στοίχημα ή το διαγωνισμό.».

5. Το άρθρο 98 αντικαθίσταται ως εξής:

«Το συνολικό ποσό που προέρχεται, μετά τη λήξη κάθε οικονομικού έτους, από τα αδιάθετα ποσά από τη στρογγυλοποίηση των μεριδίων, καθώς και από την παραγραφή των κερδών των παιχνιδιών και στοιχημάτων που διενεργούνται από τις εταιρίες ΟΠΑΠ ΑΕ και ΟΔΙΕ ΑΕ υπόκειται σε φόρο με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%). Οι διατάξεις των άρθρων 91 έως και 97 εφαρμόζονται ανάλογα.».

Β. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται στις κληρώσεις, στα παιχνίδια, στα στοίχηματα και στους διαγωνισμούς που διενεργούνται από την 1η Μαΐου 2010 και μετά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Άρθρο 27 Αντικείμενο του φόρου

1. Από το έτος 2010 και για κάθε επόμενο, επιβάλλεται φόρος στην ακίνητη περιουσία που βρίσκεται στην Ελλάδα και ανήκει σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους.
2. Στην έννοια του όρου ακίνητη περιουσία, για την εφαρμογή του νόμου αυτού, περιλαμβάνονται:
  - α) Το δικαίωμα της πλήρους και της ψιλής κυριότητας, της επικαρπίας και της οίκησης επί ακινήτων.

β) Το δικαίωμα της αποκλειστικής χρήσης θέσεων στάθμευσης, βοηθητικών χώρων και κολυμβητικών δεξαμενών που βρίσκονται σε κοινόκτητο τμήμα υπογείου, πυλωτής, δώματος ή ακαλύπτου χώρου οικοδομής .

3. Για την επιβολή του φόρου η έννοια των ακινήτων και των εμπραγμάτων δικαιωμάτων λαμβάνεται κατά τον Αστικό Κώδικα.

Άρθρο 28 **Υποκείμενο του φόρου**

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια, κατοικία ή έδρα του, φορολογείται για την ακίνητη περιουσία του που βρίσκεται στην Ελλάδα την 1η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας, ανεξάρτητα από τις μεταβολές που τυχόν επέρχονται κατά τη διάρκεια του έτους αυτού.

Υπόχρεοι σε φόρο είναι:

1. Όσοι έχουν αποκτήσει ακίνητο με αγορά ή με οποιαδήποτε άλλη αιτία, ανεξάρτητα από τη μεταγραφή του τίτλου κτήσης τους, ήτοι:
  - α) Ο αποκτών το ακίνητο, από την ημερομηνία σύνταξης του οριστικού συμβολαίου κτήσης.
  - β) Ο κύριος του ακινήτου, από την ημερομηνία τελεσιδικίας της δικαστικής απόφασης καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως ή της δικαστικής απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται δικαίωμα κυριότητας ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο από οποιαδήποτε αιτία.
  - γ) Ο υπερθεματιστής, από την ημερομηνία σύνταξης της κατακυρωτικής έκθεσης, σε περιπτώσεις πλειστηριασμού.
  - δ) Οι κληρονόμοι ακίνητης περιουσίας και συγκεκριμένα:
    - δα) Οι εκ διαθήκης κληρονόμοι κατά το ποσοστό τους, εφόσον έχει δημοσιευθεί διαθήκη μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της φορολογίας έτους.
    - δβ) Οι εξ αδιαθέτου κληρονόμοι κατά το ποσοστό τους, εφόσον δεν έχει δημοσιευθεί διαθήκη μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της φορολογίας έτους.
  - ε) Όσοι έχουν αποκτήσει ακίνητο με οριστικό συμβόλαιο δωρεάς αιτία θανάτου, εφόσον ο θάνατος επήλθε μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της φορολογίας έτους.
2. Επίσης, υπόχρεοι σε φόρο είναι:
  - α) Ο εκ προσυμφώνου αγοραστής ακινήτου, στις περιπτώσεις σύνταξης προσυμφώνου με αυτοσύμβαση, με εξαίρεση τα εργολαβικά προσύμφωνα.
  - β) Οι δικαιούχοι διαμερισμάτων – κατοικιών του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, οι οποίοι έχουν παραλάβει αυτά χωρίς οριστικά παραχωρητήρια.
  - γ) Ο υπόχρεος γονέας για την ακίνητη περιουσία των προστατευόμενων τέκνων του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α'), όπως ισχύει.
  - δ) Ο κηδεμόνας για την ακίνητη περιουσία σχολάζουσας κληρονομιάς.
  - ε) Ο εκτελεστής διαθήκης για την κληρονομιά ακίνητη περιουσία για το χρονικό διάστημα που τη διαχειρίζεται και τη διοικεί.
  - στ) Ο μεσεγγυούχος ακίνητης περιουσίας.
  - η) Ο νομέας των επίδικων ακινήτων. Αν ακίνητο εκνικηθεί με τελεσίδικη απόφαση, ο νομέας του δεν έχει δικαίωμα επιστροφής του φόρου που κατέβαλε.

θ) Από το έτος 2011 και για κάθε επόμενο, για την εφαρμογή του παρόντος, υπόχρεος σε φόρο είναι ο εργολάβος, για ακίνητα τα οποία συμφωνήθηκε να μεταβιβασθούν και δεν έχουν μεταβιβαστεί από τον οικοπεδούχο στον εργολάβο ή σε τρίτα πρόσωπα που αυτός θα υποδείξει, εφόσον έχουν παρέλθει τρία έτη από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας ή έχουν εκμισθωθεί ή χρησιμοποιηθεί με οποιοδήποτε τρόπο εντός των τριών αυτών ετών από τον εργολάβο.

Άρθρο 29 **Απαλλαγές από το φόρο**

1. Απαλλάσσονται από τον φόρο:
  - α) Τα γήπεδα εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού που ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα.
  - β) Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις.
  - γ) Τα ακίνητα που ανήκουν σε ξένα κράτη και τα οποία χρησιμοποιούνται για την εγκατάσταση των πρεσβειών και προξενείων αυτών, καθώς και σε ξένους πρεσβευτές και λοιπούς διπλωματικούς αντιπροσώπους και πράκτορες, με τον όρο της αμοιβαιότητας. Τα ακίνητα που ανήκουν σε προξένους και προξενικούς πράκτορες, καθώς και στο κατώτερο προσωπικό των ξένων πρεσβειών και προξενείων, με τον όρο της αμοιβαιότητας και εφόσον τα πρόσωπα αυτά έχουν την ιθαγένεια του κράτους που αντιπροσωπεύουν και δεν ασκούν εμπόριο ή βιομηχανία ή δεν είναι διευθυντές επιχειρήσεων στην Ελλάδα, με την επιφύλαξη των όρων των διεθνών συμβάσεων.
  - δ) Τα ακίνητα που έχουν δεσμευθεί από την αρχαιολογική υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, λόγω αρχαιολογικής έρευνας.
  - ε) Τα κτίσματα για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια ή πρωτόκολλο κατεδάφισης.
  - στ) Τα επιταγμένα από το στρατό ακίνητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4442/1929 (Α' 339).
  - ζ) Τα ακίνητα του Ελληνικού Δημόσιου, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες που λειτουργούν ως ειδικά ταμεία.
  - η) Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα των Ο.Τ.Α, καθώς και τα κοινής χρήσεως πράγματα που ανήκουν σε Δήμο ή Κοινότητα.
  - θ) Τα ακίνητα που παραχωρούνται κατά χρήση χωρίς αντάλλαγμα στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εφόσον προορίζονται για την εξυπηρέτηση αναγκών κάθε αναγνωρισμένης βαθμίδας δημόσιας εκπαίδευσης, δημόσιων ή δημοτικών νοσοκομειακών συγκροτημάτων προς όφελος της δημόσιας υγείας, δημόσιων ή δημοτικών μονάδων κοινωνικής φροντίδας, δημόσιων ή δημοτικών παιδικών σταθμών ή βρεφοκομείων ή ορφανοτροφείων, δημόσιων ή δημοτικών γηροκομείων, Κ.Α.Π.Η., καθώς και αθλητικών εγκαταστάσεων, οι υπηρεσίες των οποίων διατίθενται δωρεάν.
  - ι) Οι λωρίδες γης, στις οποίες βρίσκονται σιδηροτροχιές που κινούνται μέσα μαζικής μεταφοράς και λειτουργούν χάριν κοινής ωφελείας, καθώς και τα εδαφοτεμάχια έδρασης πύργων και γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
  - ια) Τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούνται από τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα κάθε είδους ταμεία ή οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, την Αρχαιολογική Εταιρεία και την Τράπεζα της Ελλάδος.

ιβ) Τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούνται από τα Μουσεία, όπως ορίζονται με τις διατάξεις του ν. 3059/2002 (Α'153), το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών και τις Ξένες Αρχαιολογικές Σχολές.

ιγ) Τα ακίνητα που χρησιμοποιούν για να επιτελούν το λατρευτικό, εκπαιδευτικό, θρησκευτικό και κοινωφελές έργο οι κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 13 του Συντάγματος γνωστές θρησκείες και δόγματα, το Ιερό Κοινό του Πανάγιου Τάφου, η Ιερά Μονή του όρους Σινά, το Άγιο Όρος, το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων και η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας.

ιδ) Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα των νομικών προσώπων που υπάγονται της διατάξεις του ν. 3647/2008 (Α' 37).

ιε) Οι ιδιωτικοί ναοί γνωστών θρησκειών και δογμάτων που έχουν τεθεί σε κοινή λατρεία.

ιστ) Τα δικαιώματα μεταλλιοκτησίας και η εξόρυξη ορυκτών ή λίθων.

ιζ) Τα κτίσματα που ανεγείρονται για τρία (3) έτη από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας, εκτός αν στο διάστημα αυτό έχουν εκμισθωθεί ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο χρησιμοποιηθεί.

ιη) Τα διατηρητέα κτίσματα για όσο χρόνο διαρκεί η ανακατασκευή τους ή η επισκευή τμημάτων τους ή η επισκευή καταστραφέντων αρχιτεκτονικών μελών τους. Η απαλλαγή αυτή χορηγείται και για το γήπεδό τους και δε μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη από την ημερομηνία χορήγησης της οικείας άδειας. Η απαλλαγή αίρεται αναδρομικά αν δεν πραγματοποιηθούν οι προβλεπόμενες από την άδεια εργασίες ανακατασκευής ή επισκευής.

ιθ) Το δικαίωμα υψούν οικοπέδου επί του οποίου υπάρχουν κτίσματα κατοικιών ή επαγγελματικών στεγών, εφόσον βρίσκονται σε πυκνοδομημένες περιοχές όπου ο συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου είναι ανώτερος του 2.5. Οι απαλλαγές των περιπτώσεων ιζ', ιη' και ιθ' ισχύουν από το έτος 2011 και επόμενα.

2. Κάθε άλλη διάταξη, γενική ή ειδική, που αφορά απαλλαγές από φόρους ή τέλη, πλην των ανωτέρω, δεν εφαρμόζεται για το φόρο ακίνητης περιουσίας.

Άρθρο 30 **Προσδιορισμός αξίας ακινήτων** **Γενικά**

1. Για τον υπολογισμό του φόρου ακινήτων λαμβάνεται υπόψη η αξία που έχουν τα ακίνητα ή τα εμπράγματα σε αυτά δικαιώματα, κατά την 1^η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας.
2. Η αξία της επικαρπίας, όταν ο επικαρπωτής είναι φυσικό πρόσωπο, ορίζεται ως ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας ανάλογα με την ηλικία αυτού ως εξής:
Στα 8/10, αν ο επικαρπωτής δεν έχει υπερβεί το 20^ο έτος της ηλικίας του.
Στα 7/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 20^ο έτος της ηλικίας του.
Στα 6/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 30^ο έτος της ηλικίας του.
Στα 5/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 40^ο έτος της ηλικίας του.
Στα 4/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 50^ο έτος της ηλικίας του.
Στα 3/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 60^ο έτος της ηλικίας του.
Στα 2/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 70^ο έτος της ηλικίας του.
Στο 1/10, αν ο επικαρπωτής έχει υπερβεί το 80^ο έτος της ηλικίας του.

3. Η αξία της επικαρπίας, όταν ο επικαρπωτής είναι νομικό πρόσωπο, ορίζεται στα 8/10 της αξίας της πλήρους κυριότητας.
4. Η αξία της ψιλής κυριότητας προκύπτει αν από την αξία της πλήρους κυριότητας αφαιρεθεί η αξία της επικαρπίας, όπως προσδιορίζεται στις παραγράφους 2 ή 3 του άρθρου αυτού.
5. Η οίκηση εξομοιώνεται με την επικαρπία. Στην περίπτωση αυτή ο πλήρης κύριος του ακινήτου φορολογείται ως ψιλός κύριος.

Άρθρο 31

Προσδιορισμός αξίας ακινήτων νομικών προσώπων

Ως φορολογητέα αξία του ακινήτου ή του εμπράγματος σε αυτό δικαιώματος για τα νομικά πρόσωπα λαμβάνεται η αξία η οποία προσδιορίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 41 και 41Α του ν. 1249/1982 (Α'43), όπως ισχύει, όπου εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού, και από την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του α.ν. 1521/1950 (Α'245), όπως ισχύει, στις λοιπές περιπτώσεις.

Άρθρο 32

Προσδιορισμός αξίας ακινήτων φυσικών προσώπων

1. Ως φορολογητέα αξία των ακινήτων ή των εμπράγματων σε αυτά δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων ορίζεται το γινόμενο που προκύπτει από τις τιμές εκκίνησης ή αφετηρίας, που καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 41 και 41Α του ν. 1249/1982, όπως ισχύει, όπου εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού αξίας ακινήτων, επί τους συντελεστές αυξομείωσης, όπως καθορίζονται κατωτέρω ανά είδος ακινήτου ή κτηρίου. Για τις περιοχές δήμων ή κοινοτήτων όπου δεν εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα, η αξία των οικοπέδων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με βάση την κατώτερη τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο οικοπέδου του δήμου ή της κοινότητας, όπως προκύπτει σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του α.ν. 1521/1950, όπως ισχύει.
2. Ο εντοπισμός, η κατάταξη ακινήτου σε κατηγορία καθώς και οι ορισμοί των συντελεστών αυξομείωσης λαμβάνονται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 41 και 41Α του ν. 1249/1982, όπως ισχύουν, και από τις Υπουργικές Αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των εν λόγω άρθρων, εκτός αν από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ορίζεται άλλως.
3. Για τα ακίνητα εντός συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν. 1249/1982, όπως ισχύει, η φορολογητέα αξία προσδιορίζεται ανά κατηγορία ως εξής:
  - 3.1 Η φορολογητέα αξία κατοικίας ή μονοκατοικίας ή διαμερίσματος είναι ίση με το γινόμενο της τιμής της αντίστοιχης ζώνης επί την επιφάνεια της κατοικίας ή μονοκατοικίας ή διαμερίσματος, το συντελεστή πρόσοψης, το συντελεστή ορόφου, το συντελεστή επιφάνειας, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών, το συντελεστή συνιδιοκτησίας και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους του εμπράγματος δικαιώματος. Σε περίπτωση που στην κατοικία ή μονοκατοικία ή διαμέρισμα δηλώνεται και οικόπεδο, η αξία του ακινήτου προσαυξάνεται και με την αξία του υπολοίπου οικοπέδου, όπως αυτή προσδιορίζεται από την παράγραφο 3.3 του παρόντος άρθρου.

3.1.1 Ανάλογα με την πρόσοψη εφαρμόζεται συντελεστής πρόσοψης ως εξής: 1,00 για πρόσοψη σε ένα μόνο δρόμο, 1,05 για προσόψεις σε δύο ή περισσότερους δρόμους ή σε δρόμο και πλατεία και 0,80 αν δεν έχει πρόσοψη σε δρόμο.

3.1.2 Ανάλογα με τον όροφο που βρίσκεται το κτίσμα και το συντελεστή εμπορικότητας του οικοπέδου εφαρμόζεται συντελεστής ορόφου ο οποίος καθορίζεται ως ακολούθως:

α) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μικρότερος του 1,5 εφαρμόζεται συντελεστής ορόφου 0,60 για το υπόγειο, 0,90 για το ισόγειο, 1,00 για τον 1^ο όροφο, 1,05 για τον 2^ο όροφο, 1,10 για τον 3^ο όροφο, 1,15 για τον 4^ο όροφο, 1,20 για τον 5^ο όροφο, 1,25 για τον 6^ο ή υψηλότερο όροφο.

β) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 1,5 και μικρότερος του 3 εφαρμόζεται συντελεστής ορόφου 0,60 για το υπόγειο, 1,20 για το ισόγειο, 1,10 για τον 1^ο όροφο, 1,05 για τον 2^ο όροφο, 1,10 για τον 3^ο όροφο, 1,15 για τον 4^ο όροφο, 1,20 για τον 5^ο όροφο, 1,25 για τον 6^ο ή υψηλότερο όροφο.

γ) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 3 και μικρότερος του 5 εφαρμόζεται συντελεστής ορόφου 0,60 για το υπόγειο, 1,25 για το ισόγειο, 1,15 για τον 1^ο όροφο, 1,10 για τον 2^ο όροφο, 1,10 για τον 3^ο όροφο, 1,15 για τον 4^ο όροφο, 1,20 για τον 5^ο όροφο, 1,25 για τον 6^ο ή υψηλότερο όροφο.

δ) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 5 εφαρμόζεται συντελεστής ορόφου 0,60 για το υπόγειο, 1,30 για το ισόγειο, 1,20 για τον 1^ο όροφο, 1,15 για τον 2^ο όροφο, 1,15 για τον 3^ο όροφο, 1,15 για τον 4^ο όροφο, 1,20 για τον 5^ο όροφο, 1,25 για τον 6^ο ή υψηλότερο όροφο.

3.1.3 Ανάλογα του εμβαδού εφαρμόζεται συντελεστής επιφάνειας κυρίων χώρων ως εξής: 1,05 για επιφάνεια μικρότερη ή ίση των 25 τ.μ., 1,00 για επιφάνεια μεγαλύτερη των 25 τ.μ. και μικρότερη ή ίση των 100 τ.μ., 1,05 για επιφάνεια μεγαλύτερη των 100 τ.μ. και μικρότερη ή ίση των 200 τ.μ., 1,10 για επιφάνεια μεγαλύτερη των 200 τ.μ. και μικρότερη ή ίση των 300 τ.μ., 1,20 για επιφάνεια μεγαλύτερη των 300 τ.μ. και μικρότερη ή ίση των 500 τ.μ., 1,30 για επιφάνεια μεγαλύτερη των 500 τ.μ..

3.1.4 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,90 από 1 έως 5 έτη, 0,80 από 6 έως 10 έτη, 0,75 από 11 έως 15 έτη, 0,70 από 16 έως 20 έτη, 0,65 από 21 έως 25 έτη, 0,60 από 26 και άνω έτη.

3.1.5 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,80 για διατηρητέο κτίσμα, 0,75 για απαλλοτριωτέο ακίνητο και 0,40 για ημιτελές κτίσμα.

3.1.6 Η αξία των βοηθητικών χώρων που είναι παρακολουθήματα της κατοικίας, μονοκατοικίας ή διαμερίσματος υπολογίζεται βάσει των ανωτέρω, λαμβάνοντας ως επιφάνεια ποσοστό ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) του εμβαδού των βοηθητικών χώρων.

3.2 Η φορολογητέα αξία επαγγελματικής στέγης είναι ίση με το γινόμενο της τιμής της αντίστοιχης ζώνης επί τη συνολική επιφάνεια της επαγγελματικής στέγης, το συντελεστή πρόσοψης, το συντελεστή ορόφου, το συντελεστή επιφάνειας, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών, το συντελεστή συνιδιοκτησίας και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπράγματου δικαιώματος. Σε περίπτωση που στην επαγγελματική στέγη δηλώνεται και οικόπεδο η αξία της προσαυξάνεται με την αξία του

υπολοίπου οικοπέδου, όπως αυτή προσδιορίζεται από την παράγραφο 3.3 του παρόντος άρθρου.

3.2.1 Ανάλογα με την πρόσοψη εφαρμόζεται συντελεστής πρόσοψης ως εξής: 1,00 για πρόσοψη σε ένα μόνο δρόμο, 1,08 για προσόψεις σε δύο ή περισσότερους δρόμους ή σε δρόμο και πλατεία και 0,60 αν δεν έχει πρόσοψη σε δρόμο.

3.2.2 Ανάλογα με τον όροφο στον οποίο βρίσκεται η επαγγελματική στέγη και το συντελεστή εμπορικότητας του δρόμου ή των δρόμων στον οποίο έχει πρόσοψη ή προσόψεις η επαγγελματική στέγη εφαρμόζεται συντελεστής ορόφου ως εξής:

α) Αν η επαγγελματική στέγη βρίσκεται στο ισόγειο ως Συντελεστής Ορόφου λαμβάνεται ο Συντελεστής Εμπορικότητας. Αν η επαγγελματική στέγη βρίσκεται στο ισόγειο και δεν έχει πρόσοψη σε δρόμο ως Συντελεστής Ορόφου λαμβάνεται το γινόμενο του Συντελεστή Εμπορικότητας επί 0,80.

β) Αν η επαγγελματική στέγη βρίσκεται στο υπόγειο ως Συντελεστής Ορόφου λαμβάνεται το γινόμενο του Συντελεστή Εμπορικότητας επί 0,50.

γ) Αν η επαγγελματική στέγη βρίσκεται σε όροφο τότε ο συντελεστής ορόφου καθορίζεται ως ακολούθως:

γα) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μικρότερος του 1,5 εφαρμόζεται συντελεστής 1,20 για τον 1^ο όροφο, 1,25 για τον 2^ο όροφο, 1,30 για τον 3^ο όροφο, 1,30 για τον 4^ο όροφο, 1,35 για τον 5^ο ή υψηλότερο όροφο.

γβ) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 1,5 και μικρότερος του 3 εφαρμόζεται συντελεστής 1,35 για τον 1^ο όροφο, 1,30 για τον 2^ο όροφο, 1,30 για τον 3^ο όροφο, 1,30 για τον 4^ο όροφο, 1,35 για τον 5^ο ή υψηλότερο όροφο.

γγ) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 3 και μικρότερος του 5 εφαρμόζεται συντελεστής 1,40 για τον 1^ο όροφο, 1,35 για τον 2^ο όροφο, 1,30 για τον 3^ο όροφο, 1,30 για τον 4^ο όροφο, 1,35 για τον 5^ο ή υψηλότερο όροφο.

γδ) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 5 εφαρμόζεται συντελεστής 1,45 για τον 1^ο όροφο, 1,40 για τον 2^ο όροφο, 1,35 για τον 3^ο όροφο, 1,35 για τον 4^ο όροφο, 1,35 για τον 5^ο ή υψηλότερο όροφο.

Όταν η επαγγελματική στέγη δεν έχει πρόσοψη τότε ως συντελεστής εμπορικότητας λαμβάνεται αυτός της διεύθυνσης του ακινήτου.

3.2.3 Ανάλογα του εμβαδού εφαρμόζεται συντελεστής επιφάνειας ως εξής: 1,10 για επιφάνεια μικρότερη ή ίση των 25 τ.μ., 1,05 για επιφάνεια μεγαλύτερη των 25 τ.μ. και μικρότερη ή ίση των 50 τ.μ., 1,00 για επιφάνεια μεγαλύτερη των 50 τ.μ. και μικρότερη ή ίση των 100 τ.μ., 0,90 για επιφάνεια μεγαλύτερη των 100 τ.μ. και μικρότερη ή ίση των 200 τ.μ., 0,85 για επιφάνεια μεγαλύτερη των 200 τ.μ. και μικρότερη ή ίση των 300 τ.μ., 0,80 για επιφάνεια μεγαλύτερη των 300 τ.μ.. Για τον υπολογισμό του συντελεστή επιφάνειας ως εμβαδόν λαμβάνεται το άθροισμα των τετραγωνικών μέτρων των κυρίων χώρων και ποσοστό είκοσι τοις εκατό της επιφάνειας των βοηθητικών χώρων.

3.2.4 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας και τον όροφο στον οποίο βρίσκεται η επαγγελματική στέγη εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής:

α) Όταν η επαγγελματική στέγη βρίσκεται σε Ισόγειο 0,95 για έτη από 1 έως 5, 0,90 για έτη από 6 έως 10, 0,85 για έτη από 11 έως 15, 0,80 για έτη από 16 και άνω.

β) Όταν η επαγγελματική στέγη βρίσκεται σε άλλον εκτός του Ισογείου όροφο 0,90 για έτη από 1 έως 5, 0,80 για έτη από 6 έως 10, 0,75 για έτη από 11 έως 15, 0,70 για έτη από 16 έως 20, 0,65 για έτη από 21 έως 25, 0,60 για έτη από 26 και άνω.

3.2.5 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,80 για διατηρητέο κτίσμα, 0,75 για απαλλοτριωτέο ακίνητο και 0,50 για ημιτελές κτίσμα.

3.2.6 Η αξία των βοηθητικών χώρων που είναι παρακολουθήματα της κατοικίας, μονοκατοικίας ή διαμερίσματος υπολογίζεται βάσει των ανωτέρω, λαμβάνοντας ως επιφάνεια ποσοστό ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) του εμβαδού των βοηθητικών χώρων.

3.3 Η φορολογητέα αξία οικοπέδου είναι ίση με το γινόμενο του συντελεστή οικοπέδου επί τη συνολική τιμή εκκίνησης οικοπέδου, το συντελεστή πρόσοψης, την επιφάνεια του οικοπέδου, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών, το συντελεστή ποσοστού αξίας οικοπέδου, το συντελεστή συνιδιοκτησίας και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπράγματος δικαιώματος.

3.3.1 Ανάλογα με την πρόσοψη εφαρμόζεται συντελεστής πρόσοψης ως εξής: 1,00 για πρόσοψη σε ένα μόνο δρόμο, 1,08 για προσόψεις σε δύο ή περισσότερους δρόμους ή σε δρόμο και πλατεία και 0,80 αν δεν έχει πρόσοψη σε δρόμο.

3.3.2 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,60 για οικοπέδο που δεν είναι οικοδομήσιμο και δεν μπορεί να τακτοποιηθεί καθώς και για ποσοστά ιδιοκτησίας οικοπέδου που αναφέρονται στη δυνατότητα μελλοντικής δόμησης αλλά αβέβαιης λόγω εξάντλησης του, κατά το χρόνο φορολογίας, συντελεστή δόμησης, 0,80 για οικοπέδο που δεν είναι οικοδομήσιμο αλλά μπορεί να τακτοποιηθεί, 0,80 για απαλλοτριωτέο ακίνητο, 0,90 για οικοπέδο που τελεί υπό αναστολή οικοδομικών αδειών, η οποία δεν έχει αρθεί.

3.3.3 Για την περίπτωση υπολογισμού αξίας οικοπέδου που αντιστοιχεί στο σύνολο της υπολειπόμενης, μέχρι εξαντλήσεως του συντελεστή αξιοποίησης οικοπέδου, δομήσιμης επιφάνειας που δεν έχει οικοδομηθεί, εφαρμόζεται συντελεστής ποσοστού αξίας οικοπέδου που προκύπτει από τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

Επιφάνεια υφισταμένων στο οικοπέδο κτισμάτων

$$1 - \frac{\text{Επιφάνεια οικοπέδου σε τετραγωνικά μέτρα επί Συντελεστή Αξιοποίησης Οικοπέδου}}{\text{Οικοπέδου}}$$

Σε περίπτωση που προκύπτει αρνητικό αποτέλεσμα τότε δεν υπολογίζεται αξία οικοπέδου.

3.4 Η φορολογητέα αξία των αποθηκών καθώς και των γεωργικών κτισμάτων είναι ίση με το γινόμενο της τιμής της αντίστοιχης ζώνης επί τη συνολική επιφάνεια της αποθήκης – γεωργικού κτίσματος, το συντελεστή θέσης, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών, το συντελεστή συνιδιοκτησίας και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπράγματος δικαιώματος. Σε περίπτωση που στην αποθήκη – γεωργικό κτίσμα δηλώνεται και οικοπέδο, η αξία της προσαυξάνεται με την αξία του υπολοίπου οικοπέδου όπως αυτή προσδιορίζεται από την παράγραφο 3.3 του παρόντος άρθρου.

3.4.1 Ανάλογα με τον όροφο στον οποίο βρίσκεται η αποθήκη ή το γεωργικό κτίσμα και το συντελεστή εμπορικότητας του δρόμου ή των δρόμων στον οποίο έχει πρόσοψη ή προσόψεις το κτίσμα εφαρμόζεται συντελεστής θέσης ως εξής:

α) Αν η αποθήκη ή το γεωργικό κτίσμα βρίσκεται στο ισόγειο ως συντελεστής θέσης λαμβάνεται το γινόμενο του συντελεστή εμπορικότητας επί 0,30.

β) Αν η αποθήκη ή το γεωργικό κτίσμα βρίσκεται στο υπόγειο ως συντελεστής θέσης λαμβάνεται το γινόμενο του συντελεστή εμπορικότητας επί 0,15.

γ) Αν η αποθήκη ή το γεωργικό κτίσμα βρίσκεται σε όροφο τότε ο συντελεστής θέσης καθορίζεται ως ακολούθως:

γα) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μικρότερος του 1,5 εφαρμόζεται συντελεστής: 1,00 για τον 1^ο όροφο, 1,05 για τον 2^ο όροφο, 1,10 για τον 3^ο όροφο, 1,15 για τον 4^ο όροφο, 1,20 για τον 5^ο όροφο, 1,25 για τον 6^ο ή υψηλότερο όροφο.

γβ) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 1,5 και μικρότερος του 3 εφαρμόζεται συντελεστής 1,10 για τον 1^ο όροφο, 1,05 για τον 2^ο όροφο, 1,10 για τον 3^ο όροφο, 1,15 για τον 4^ο όροφο, 1,20 για τον 5^ο όροφο, 1,25 για τον 6^ο ή υψηλότερο όροφο.

γγ) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 3 και μικρότερος του 5 εφαρμόζεται συντελεστής: 1,15 για τον 1^ο όροφο, 1,10 για τον 2^ο όροφο, 1,10 για τον 3^ο όροφο, 1,15 για τον 4^ο όροφο, 1,20 για τον 5^ο όροφο, 1,25 για τον 6^ο ή υψηλότερο όροφο.

γδ) Αν ο συντελεστής εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 5 εφαρμόζεται συντελεστής: 1,20 για τον 1^ο όροφο, 1,15 για τον 2^ο όροφο, 1,15 για τον 3^ο όροφο, 1,15 για τον 4^ο όροφο, 1,20 για τον 5^ο όροφο, 1,25 για τον 6^ο ή υψηλότερο όροφο.

3.4.2 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας της αποθήκης ή του γεωργικού κτίσματος εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,95 για έτη από 1 έως 5, 0,90 για έτη από 6 έως 10, 0,85 για έτη από 11 έως 15, 0,80 για έτη από 16 έως 20, 0,75 για έτη από 21 έως 25, 0,70 για έτη από 26 και άνω.

3.4.3 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,80 για διατηρητέο κτίσμα, 0,75 για απαλλοτριωτέο ακίνητο και 0,80 για ημιτελές κτίσμα.

3.4.4 Η αξία των βοηθητικών χώρων που είναι παρακολούθημα της αποθήκης ή του γεωργικού κτίσματος υπολογίζεται βάσει των ανωτέρω, λαμβάνοντας ως επιφάνεια ποσοστό ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) του εμβαδού των βοηθητικών χώρων.

3.4.5 Όταν η αποθήκη ή το γεωργικό κτίσμα δεν έχει πρόσοψη τότε ως συντελεστής εμπορικότητας λαμβάνεται αυτός της διεύθυνσης του ακινήτου.

3.5 Η φορολογητέα αξία θέσης στάθμευσης είναι ίση με το γινόμενο της τιμής της αντίστοιχης ζώνης επί τη συνολική επιφάνεια της θέσης στάθμευσης, το συντελεστή θέσης, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών, το συντελεστή συνιδιοκτησίας και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπραγμάτου δικαιώματος. Σε περίπτωση που στη θέση στάθμευσης δηλώνεται και οικοπέδο η αξία του ακινήτου προσαυξάνεται και με την αξία του υπολοίπου οικοπέδου, όπως αυτή προσδιορίζεται από την παράγραφο 3.3 του παρόντος άρθρου.

3.5.1 Ανάλογα με τον όροφο και τον συντελεστή εμπορικότητας του οικοπέδου στο οποίο βρίσκεται η θέση στάθμευσης εφαρμόζεται συντελεστής θέσης ως ακολούθως:

α) Αν ο Συντελεστής Εμπορικότητας είναι ίσος με 1 εφαρμόζεται συντελεστής 0,20 για το υπόγειο, 0,30 για το ισόγειο, 0,25 για τον 1^ο και επόμενους ορόφους.

β) Αν ο Συντελεστής Εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος του 1 και μικρότερος ή ίσος του 2 εφαρμόζεται συντελεστής 0,25 για το υπόγειο, 0,35 για το ισόγειο, 0,30 για τον 1^ο και επόμενους ορόφους.

γ) Αν ο Συντελεστής Εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος του 2 και μικρότερος ή ίσος του 3 εφαρμόζεται συντελεστής 0,30 για το υπόγειο, 0,40 για το ισόγειο, 0,35 για τον 1^ο και επόμενους ορόφους.

δ) Αν ο Συντελεστής Εμπορικότητας είναι μεγαλύτερος του 3 εφαρμόζεται συντελεστής 0,35 για το υπόγειο, 0,45 για το ισόγειο, 0,40 για τον 1^ο και επόμενους ορόφους.

3.5.2 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,95 για έτη από 1 έως 5, 0,90 για έτη από 6 έως 10, 0,85 για έτη από 11 έως 15, 0,80 για έτη από 16 έως 20, 0,75 για έτη από 21 έως 25, 0,70 για έτη από 26 και άνω.

3.5.3 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,80 για διατηρητέο κτίσμα, 0,75 για απαλλοτριωτέο ακίνητο και 0,80 για ημιτελές κτίσμα.

3.5.4 Η αξία των βοηθητικών χώρων που είναι παρακολούθημα της αποθήκης ή του γεωργικού κτίσματος υπολογίζεται βάσει των ανωτέρω, λαμβάνοντας ως επιφάνεια ποσοστό ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) του εμβαδού των βοηθητικών χώρων,

3.5.5 Όταν η θέση στάθμευσης δεν έχει πρόσοψη τότε συντελεστής εμπορικότητας είναι αυτός της διεύθυνσης του ακινήτου.

3.5.6 Για τα ακίνητα που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου ισχύουν τα εξής:

α) Σε περιπτώσεις ποσοστού συνιδιοκτησίας πλήρους ή ψιλής κυριότητας εφαρμόζεται συντελεστής συνιδιοκτησίας ο οποίος ορίζεται σε 0,90. Δεν εφαρμόζεται ο συντελεστής όταν ο υπόχρεος σε φόρο έχει ποσοστό συνιδιοκτησίας στην επικαρπία.

β) Σε περιπτώσεις οικοπέδου που δεν είναι οικοδομήσιμο, απαλλοτριωτέων ακινήτων και των ορισμένων οικισμών των πινάκων τιμών του Α.Π.Α.Α δεν εφαρμόζεται συντελεστής πρόσοψης.

γ) Σε περίπτωση που ακίνητο εντοπίζεται σε περισσότερα του ενός οικοδομικά τετράγωνα με πολλαπλά προσδιοριστικά στοιχεία υπολογισμού αξίας, για τον προσδιορισμό του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας λαμβάνεται εκείνος ο συνδυασμός συντελεστών που προσδιορίζει την ευνοϊκότερη για το φορολογούμενο αξία ακινήτου, εφόσον δεν υπολείπεται του 50% της υψηλότερης αξίας ακινήτου που θα μπορούσε να προκύψει από τους πιθανούς συνδυασμούς συντελεστών.

δ) Σε περίπτωση που ακίνητο εντοπίζεται σε οικοδομικό τετράγωνο όπου ισχύουν πολλαπλά προσδιοριστικά στοιχεία υπολογισμού αξίας, για τον προσδιορισμό του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας λαμβάνεται το σύνολο των συντελεστών που προσδιορίζει την ευνοϊκότερη για το φορολογούμενο αξία ακινήτου.

ε) Σε περίπτωση οικοπέδων όπου από τις τηρούμενες πληροφορίες στη βάση δεδομένων του αντικειμενικού συστήματος προσδιορισμού αξίας ακινήτων δεν προκύπτουν τα στοιχεία προσδιορισμού της τιμής του Συντελεστή Αξιοποίησης

Οικοπέδου, για τον προσδιορισμό του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας, αυτός λαμβάνεται σύμφωνα με τα κατωτέρω:

εα) Για οικόπεδα που βρίσκονται σε περιοχές με όρους δόμησης οικισμών προϋφισταμένων του 1923 ή κάτω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων, ανεξάρτητα από τη χρήση της και τη δυνατότητα κατάτμησής της σε μικρότερα άρθρα οικόπεδα, ο Συντελεστής Αξιοποίησης Οικοπέδου προσδιορίζεται ανάλογα με το εμβαδόν του οικοπέδου και σύμφωνα με τις τιμές των περιπτώσεων «κατοικία, ακάλυπτα οικόπεδα και λοιπές χρήσεις» ή «κατοικία και ακάλυπτα οικόπεδα» του αντικειμενικού συστήματος προσδιορισμού αξίας, κατά περίπτωση.

εβ) Για οικόπεδα που η τιμή του Συντελεστή Αξιοποίησης Οικοπέδου επηρεάζεται από διάφορες παραμέτρους, ως Συντελεστής Αξιοποίησης Οικοπέδου λαμβάνεται αυτός που είναι ευνοϊκότερος για το φορολογούμενο, ανά περιοχή ή περίπτωση.

εγ) Για οικόπεδα που βρίσκονται σε περιοχές που από τους πίνακες τιμών για τον προσδιορισμό του Συντελεστή Αξιοποίησης Οικοπέδου απαιτείται βεβαίωση της Πολεοδομίας, λαμβάνονται οι τιμές Συντελεστή Αξιοποίησης Οικοπέδου που δίδονται στον κατωτέρω πίνακα:

Δήμος ή Οικισμός	Συντελεστής Αξιοποίησης Οικοπέδου
ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ	$D_1 = 0,80$
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	$D_1 = 1,00 \quad D_2 = 0,80 \quad D_3 = 0,80$
ΑΙΓΑΛΕΩ	$D_1 = 1,60$
ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	$D_1 = 0,80$
ΚΗΦΙΣΙΑΣ	$D_1 = 0,40$
ΝΕΑΣ ΕΡΥΘΡΑΙΑΣ	$D_1 = 0,40$
ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	$D_2 = 1,20$
ΕΡΥΘΡΩΝ	$D_3 = 0,80$
ΜΕΓΑΡΩΝ ΝΕΟ ΜΕΛΙ	$D_3 = 0,80$
ΟΙΝΟΗΣ	$D_3 = 0,80$
ΑΝΑΒΥΣΣΟΥ	$D_1 = 0,80$
ΑΝΟΙΞΕΩΣ	$\Sigma.Α.Ο. = 0,40$
ΑΦΙΔΝΩΝ	$D_3 = 0,80$
ΔΙΟΝΥΣΟΥ	$D_1 = 0,40$
ΔΡΟΣΙΑΣ	$D_1 = 0,60$
ΠΑΛΛΗΝΗΣ (ΛΟΦΟΣ ΕΝΤΙΣΟΝ)	$\Sigma.Α.Ο. = 0,80$
ΡΟΔΟΠΟΛΗΣ	$D_1 = 0,40$
ΣΠΑΤΩΝ	$D_3 = 0,80$
ΞΑΝΘΗΣ	$D_3 = 0,40$
ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	$D_1 = 1,00$
ΝΙΓΡΙΤΑΣ	$\Sigma.Α.Ο. = 1,40$
ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ	$D_3 = 0,90$
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	$D_4 = 1,80$
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	$D_2 = 0,40$
ΛΟΥΤΡΩΝ ΑΙΔΗΨΟΥ	$D_3 = 1,00$
ΚΑΝΟΝΙΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	$D_1 = 0,40$
ΣΥΚΚΩΝΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΤΡΑΓΑΝΑΣ	$\Sigma.Α.Ο. = 0,80$
ΚΑΣΤΡΟΥ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ	$D_3 = 1,00$

ΣΑΜΟΥ	$D_1 = 1,20$
ΙΑΛΥΣΟΥ	$\Sigma.Α.Ο. = 0,40$
ΡΟΔΟΥ	$D_1 = 1,00$
ΓΟΥΡΝΩΝ	$\Sigma.Α.Ο. = 0,60$
3 ^ο ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΑΘΗΝΩΝ	$D_3 = 0,80$
ΑΙΓΑΛΕΩ	$D_3 = 0,80$
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ	$D_3 = 0,80$
ΤΑΥΡΟΣ	$D_3 = 0,80$
ΑΓ. Ι. ΡΕΝΤΗ	$D_3 = 0,80$

εδ) Για οικοπέδα που βρίσκονται εντός οικοδομικών τετραγώνων που τέμνονται από μία ή περισσότερες οριογραμμές διαφορετικών Συντελεστών Αξιοποίησης Οικοπέδου, λαμβάνεται ως τιμή Συντελεστή Αξιοποίησης Οικοπέδου η ευνοϊκότερη για το φορολογούμενο.

4. Για τα ακίνητα των οποίων η αξία των κτισμάτων τους προκύπτει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41Α του ν. 1249/1982, όπως ισχύει, με εξαίρεση τα ειδικά κτίσματα, και τα οποία βρίσκονται επί οικοπέδου η αξία του οποίου προκύπτει σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του α.ν. 1521/1950 ή επί αγροτεμαχίου, η φορολογητέα αξία προσδιορίζεται ανά κατηγορία ως εξής:

4.1 Η φορολογητέα αξία του οικοπέδου προκύπτει από το γινόμενο της τιμής οικοπέδου που ορίζεται με την προβλεπόμενη στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου Απόφαση Υπουργού Οικονομικών επί την επιφάνεια του οικοπέδου και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπραγμάτου δικαιώματος.

4.2 Η φορολογητέα αξία κατοικίας ή διαμερίσματος είναι ίση με το άθροισμα της αξίας του οικοπέδου, όπως ορίζεται στην παράγραφο 4.1 του παρόντος άρθρου, και της αξίας του κτίσματος, όπως αυτή προκύπτει από το γινόμενο της τιμής εκκίνησης επί 1,40, την επιφάνεια της κατοικίας ή του διαμερίσματος, το συντελεστή μεγέθους, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών, το συντελεστή εξομάλυνσης και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπράγματος δικαιώματος.

4.2.1 Ως επιφάνεια ορίζεται το άθροισμα των τ.μ. των κυρίων χώρων και ποσοστού εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) της επιφάνειας των βοηθητικών χώρων.

4.2.2 Ανάλογα με την επιφάνεια της περίπτωσης 4.2.1 εφαρμόζεται συντελεστής μεγέθους ως εξής: 1,00 για επιφάνεια μέχρι 200 τ.μ., 1,10 για επιφάνεια πάνω από 200 τ.μ. και μέχρι 300 τ.μ και 1,20 για επιφάνεια πάνω από 300 τ.μ.

4.2.3 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,90 για έτη από 1 έως 5, 0,80 για έτη από 6 έως 10, 0,70 για έτη από 11 έως 20, 0,60 για έτη από 21 έως 30, 0,50 για έτη 31 έως 40, 0,40 για 41 έως 50, 0,30 για έτη από 51 και άνω.

4.2.4 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,70 για απαλλοτριωτέο ακίνητο και 0,30 για ημιτελές κτίσμα.

4.2.5 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής εξομάλυνσης ως εξής: 0,70 για έτη από 21 έως 50, 0,60 για έτη 51 και άνω.

4.3 Η φορολογητέα αξία μονοκατοικίας είναι ίση με το άθροισμα της αξίας του οικοπέδου, όπως ορίζεται στην παράγραφο 4.1 του παρόντος άρθρου και της αξίας του κτίσματος, όπως αυτή προκύπτει από το γινόμενο της τιμής εκκίνησης επί 1,20, την επιφάνεια της μονοκατοικίας, το συντελεστή μεγέθους, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών, το

συντελεστή εξομάλυνσης και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπραγμάτου δικαιώματος.

4.3.1 Ως επιφάνεια ορίζεται το άθροισμα των κυρίων χώρων και ποσοστού εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) της επιφάνειας των βοηθητικών χώρων.

4.3.2 Ανάλογα με την επιφάνεια της περίπτωσης 4.3.1 εφαρμόζεται συντελεστής μεγέθους ως εξής: 1,00 για επιφάνεια μέχρι 200 τ.μ, 1,10 για επιφάνεια πάνω από 200 τ.μ. και μέχρι 300 τ.μ, 1,20 για επιφάνεια πάνω από 300 τ.μ. και μέχρι 400 τ.μ., 1,30 για επιφάνεια πάνω από 400 τ.μ. και μέχρι 500 τ.μ., 1,40 για επιφάνεια πάνω από 500 τ.μ. και μέχρι 600 τ.μ και 1,50 για επιφάνεια πάνω από 600 τ.μ.

4.3.3 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,90 για έτη από 1 έως 5, 0,80 για έτη από 6 έως 10, 0,70 για έτη από 11 έως 20, 0,60 για έτη από 21 έως 30, 0,50 για έτη 31 έως 40, 0,40 για 41 έως 50, 0,30 για έτη από 51 και άνω.

4.3.4 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,70 για απαλλοτριωτέο ακίνητο και 0,30 για ημιτελές κτίσμα.

4.3.5 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής εξομάλυνσης ως εξής: 0,70 για έτη από 21 έως 50, 0,60 για έτη 51 και άνω.

4.4 Η φορολογητέα αξία επαγγελματικής στέγης είναι ίση με το άθροισμα της αξίας του οικοπέδου, όπως ορίζεται στην παράγραφο 4.1 του παρόντος άρθρου και της αξίας του κτίσματος, όπως αυτή προκύπτει από το γινόμενο της τιμής εκκίνησης επί 1,40, την επιφάνεια της επαγγελματικής στέγης, το συντελεστή μεγέθους, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών, το συντελεστή εξομάλυνσης και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπραγμάτου δικαιώματος.

4.4.1 Ως επιφάνεια ορίζεται το άθροισμα των κυρίων χώρων και ποσοστού εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) της επιφάνειας των βοηθητικών χώρων.

4.4.2 Ανάλογα με την επιφάνεια της περίπτωσης 4.4.1 εφαρμόζεται συντελεστής μεγέθους ως εξής: 1,00 για επιφάνεια μέχρι 100 τ.μ, 0,90 για επιφάνεια πάνω από 100 και μέχρι 200 τ.μ., 0,85 για επιφάνεια πάνω από 200 τ.μ. και μέχρι 300 τ.μ, 0,80 για επιφάνεια πάνω από 300 τ.μ.

4.4.3 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,90 για έτη από 1 έως 5, 0,80 για έτη από 6 έως 10, 0,70 για έτη από 11 έως 20, 0,60 για έτη από 21 έως 30, 0,50 για έτη 31 και άνω.

4.4.4 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,70 για απαλλοτριωτέο ακίνητο και 0,30 για ημιτελές κτίσμα.

4.4.5 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής εξομάλυνσης ως εξής: 0,70 για έτη από 21 έως 50, 0,60 για έτη 51 και άνω.

4.5 Η φορολογητέα αξία γεωργικού κτηρίου ή της αποθήκης είναι ίση με το άθροισμα της αξίας οικοπέδου, όπως ορίζεται στην παράγραφο 4.1 του παρόντος άρθρου και της αξίας κτίσματος, όπως αυτή προκύπτει από το γινόμενο της τιμής εκκίνησης επί 1,30, την επιφάνεια του γεωργικού κτιρίου ή της αποθήκης, το συντελεστή μεγέθους, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών, το συντελεστή εξομάλυνσης και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπραγμάτου δικαιώματος.

4.5.1 Ως επιφάνεια γεωργικού κτιρίου – αποθήκης λαμβάνεται η συνολική επιφάνεια όλων των κτισμάτων κυρίων και βοηθητικών χώρων ή παρακολουθημάτων.

4.5.2 Ανάλογα με την επιφάνεια της περίπτωσης 4.5.1 εφαρμόζεται συντελεστής μεγέθους ως εξής: 0,70 για επιφάνεια έως και 60 τ.μ., 1,00 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 60 και έως και 500 τ.μ., 0,95 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 500 τ.μ. και έως και 1.000 τ.μ., 0,90 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 1.000 τ.μ. και έως και 1.500 τ.μ., 0,85 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 1.500 τ.μ. και έως και 2.000 τ.μ. και 0,80 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 2.000 τ.μ.

4.5.3 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,90 για έτη από 1 έως 5, 0,80 για έτη από 6 έως 10, 0,70 για έτη από 11 έως 20, 0,60 για έτη από 21 έως 30, 0,50 για έτη 31 και άνω.

4.5.4 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,70 για απαλλοτριωτέ ακίνητο και 0,50 για ημιτελές κτίσμα.

4.5.5 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής εξομάλυνσης ως εξής: 0,70 για έτη από 21 έως 50, 0,60 για έτη 51 και άνω.

4.6 Η φορολογητέα αξία θέσης στάθμευσης είναι ίση με το άθροισμα του οικοπέδου, όπως ορίζεται στην παράγραφο 4.1 του παρόντος άρθρου και της αξίας κτίσματος, όπως αυτή προκύπτει από το γινόμενο της τιμής εκκίνησης μονοκατοικίας επί 1,20, την επιφάνεια της θέσης στάθμευσης, τον συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπραγμάτου δικαιώματος.

4.6.1 Ως επιφάνεια της θέσης στάθμευσης λαμβάνεται ποσοστό εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) της επιφάνειας της.

4.6.2 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,90 για έτη από 1 έως 5, 0,80 για έτη από 6 έως 10, 0,70 για έτη από 11 έως 20, 0,60 για έτη από 21 έως 30, 0,50 για έτη 31 έως 40, 0,40 για 41 έως 50, 0,30 για έτη από 51 και άνω.

4.6.3 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,70 για απαλλοτριωτέ ακίνητο και 0,50 για ημιτελές κτίσμα.

4.7 Για τα ακίνητα που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου ισχύουν τα εξής:

4.7.1 Σε περιπτώσεις τμημάτων γης για τα οποία δεν έχει εφαρμοστεί το σύστημα Α.Π.Α.Α. και δεν υπάρχει συγκριτικό στοιχείο αξίας οικοπέδου, όπως προκύπτει σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του α. ν. 1521/1950 και ως εκ τούτου δεν συμπεριλαμβάνονται στην οριζόμενη στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου Υπουργική Απόφαση, ως τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο λαμβάνεται υπόψη η τιμή οικοπέδου που προκύπτει από τη χαμηλότερη τιμή ζώνης και το μικρότερο Συντελεστή Αξιοποίησης Οικοπέδου και Συντελεστή Οικοπέδου της ζώνης του οικείου δήμου ή κοινότητας.

4.7.2 Για τα ακίνητα των οποίων η αξία του γηπέδου τους προκύπτει σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του α.ν. 1521/1950 και υπάρχουν διαφορετικές τιμές εκκίνησης του κτίσματος λαμβάνεται η ευνοϊκότερη για το φορολογούμενο τιμή εκκίνησης.

5. Για τα ειδικά κτίσματα η φορολογητέα αξία προκύπτει από το άθροισμα της αξίας του οικοπέδου, η οποία, αν το οικόπεδο βρίσκεται εντός συστήματος Α.Π.Α.Α. προσδιορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.3 του παρόντος άρθρου και εάν βρίσκεται εκτός συστήματος Α.Π.Α.Α. προσδιορίζεται από την παράγραφο 4.1 του παρόντος, και της αξίας κτίσματος σύμφωνα με τα κατωτέρω:

5.1 Η αξία του κτίσματος των σταθμών αυτοκινήτων – βιομηχανικών βιοτεχνικών κτηρίων προκύπτει από το γινόμενο της τιμής εκκίνησης επί 1,40, την επιφάνεια, το συντελεστή μεγέθους, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπράγματος δικαιώματος.

5.1.1 Ως επιφάνεια σταθμού αυτοκινήτου – Βιομηχανικού – Βιοτεχνικού κτηρίου λαμβάνεται η συνολική επιφάνεια όλων των κτισμάτων κυρίων και βοηθητικών χώρων ή παρακολουθημάτων.

5.1.2 Ανάλογα με την επιφάνεια της περίπτωσης 5.1.1 εφαρμόζεται συντελεστής μεγέθους ως εξής: 1,00 για επιφάνεια έως και 500 τ.μ., 0,95 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 500 τ.μ. και έως και 1.000 τ.μ., 0,90 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 1.000 τ.μ. και έως και 1.500 τ.μ., 0,85 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 1.500 τ.μ. και έως και 2.000 τ.μ. και 0,80 για επιφάνεια πάνω από 2.000 τ.μ.

5.1.3 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,90 για έτη από 1 έως 5, 0,80 για έτη από 6 έως 10, 0,70 για έτη από 11 έως 20, 0,60 για έτη από 21 έως 30, 0,50 για έτη 31 και άνω.

5.1.4 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,70 για απαλλοτριωτέ ακίνητο και 0,50 για ημιτελές κτίσμα.

5.2 Η αξία του κτίσματος ξενοδοχείου, τουριστικής εγκατάστασης, νοσηλευτηρίου ή ευαγούς ιδρύματος προκύπτει από το γινόμενο της τιμής εκκίνησης επί 1,40, την επιφάνεια του κτίσματος, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπραγμάτου δικαιώματος.

5.2.1 Ως επιφάνεια ξενοδοχείου, τουριστικής εγκατάστασης, νοσηλευτηρίου ή ευαγούς ιδρύματος λαμβάνεται το άθροισμα των κυρίων χώρων και ποσοστού εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) της επιφάνειας των βοηθητικών χώρων.

5.2.2 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,90 για έτη από 1 έως 5, 0,80 για έτη από 6 έως 10, 0,70 για έτη από 11 έως 20, 0,60 για έτη από 21 έως 30, 0,50 για έτη από 31 έως 40 και 0,40 για έτη 41 και άνω.

5.2.3 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,70 για απαλλοτριωτέ ακίνητο και 0,30 για ημιτελές κτίσμα.

5.3 Η αξία του κτίσματος εκπαιδευτηρίου προκύπτει από το γινόμενο της τιμής εκκίνησης επί 1,40, την επιφάνεια του κτίσματος, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπραγμάτου δικαιώματος.

5.3.1 Ως επιφάνεια εκπαιδευτηρίου λαμβάνεται το άθροισμα των κυρίων χώρων και ποσοστού τριάντα εννέα τοις εκατό (39%) της επιφάνειας των βοηθητικών χώρων.

5.3.2 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,90 για έτη από 1 έως 5, 0,80 για έτη από 6 έως 10, 0,70 για έτη από 11 έως 20, 0,60 για έτη από 21 έως 30, 0,50 για έτη από 31 έως 40 και 0,40 για έτη 41 και άνω.

5.3.3 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,70 για απαλλοτριωτέ ακίνητο και 0,30 για ημιτελές κτίσμα.

5.4 Η αξία του κτίσματος αθλητικών εγκαταστάσεων προκύπτει από το γινόμενο της τιμής εκκίνησης εκπαιδευτηρίων επί 0,80, 1,40, την επιφάνεια του κτίσματος, το συντελεστή μεγέθους, το συντελεστή παλαιότητας, τους

συντελεστές ειδικών συνθηκών και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπραγμάτου δικαιώματος.

5.4.1 Ως επιφάνεια αθλητικής εγκατάστασης λαμβάνεται το άθροισμα των κυρίων χώρων και ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) της επιφάνειας των βοηθητικών χώρων.

5.4.2 Ανάλογα με την επιφάνεια της περίπτωσης 5.4.1 εφαρμόζεται συντελεστής μεγέθους ως εξής: 1,00 για επιφάνεια έως και 500 τ.μ., 0,95 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 500 τ.μ. και έως και 1.000 τ.μ., 0,90 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 1.000 τ.μ. και έως και 1.500 τ.μ., 0,85 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 1.500 τ.μ. και έως και 2.000 τ.μ. και 0,80 για επιφάνεια πάνω από 2.000 τ.μ.

5.4.3 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,90 για έτη από 1 έως 5, 0,80 για έτη από 6 έως 10, 0,70 για έτη από 11 έως 20, 0,60 για έτη από 21 έως 30, 0,50 για έτη από 31 έως 40 και 0,40 για έτη 41 και άνω.

5.4.4 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,70 για απαλλοτριωτέ ακίνητο και 0,30 για ημιτελές κτίσμα.

5.5 Η αξία του κτίσματος που δεν υπάγεται σε καμία από τις ανωτέρω κατηγορίες είναι ίση με το γινόμενο της τιμής εκκίνησης επί 1,40, την επιφάνεια του κτίσματος, το συντελεστή μεγέθους, το συντελεστή παλαιότητας, τους συντελεστές ειδικών συνθηκών και το ποσοστό συνιδιοκτησίας αναλόγως του είδους εμπραγμάτου δικαιώματος.

5.5.1 Ως επιφάνεια του κτίσματος λαμβάνεται το άθροισμα των κυρίων χώρων και ποσοστού σαράντα τοις εκατό (40%) της επιφάνειας των βοηθητικών χώρων.

5.5.2 Ανάλογα με την επιφάνεια της περίπτωσης 5.5.1 εφαρμόζεται συντελεστής μεγέθους ως εξής: 1,00 για επιφάνεια έως και 500 τ.μ., 0,95 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 500 τ.μ. και έως και 1.000 τ.μ., 0,90 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 1.000 τ.μ. και έως και 1.500 τ.μ., 0,85 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 1.500 τ.μ. και έως και 2.000 τ.μ. και 0,80 για επιφάνεια μεγαλύτερη από 2.000 τ.μ.

5.5.3 Ανάλογα με τα χρόνια παλαιότητας εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας ως εξής: 0,90 για έτη από 1 έως 5, 0,80 για έτη από 6 έως 10, 0,70 για έτη από 11 έως 20, 0,60 για έτη από 21 έως 30, 0,50 για έτη από 31 και άνω.

5.5.4 Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι συντελεστές ειδικών συνθηκών: 0,70 για απαλλοτριωτέ ακίνητο και 0,30 για ημιτελές κτίσμα.

6. Για τις κατηγορίες ακινήτων που αναφέρονται στις παραγράφους 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται συντελεστής παλαιότητας σε ημιτελή κτίσματα.
7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια και ειδικότερο θέμα που είναι αναγκαίο για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 33

Δήλωση νομικών προσώπων – Προθεσμία υποβολής

1. Όλα τα νομικά πρόσωπα που διαθέτουν ακίνητη περιουσία σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 27 του παρόντος την πρώτη Ιανουαρίου κάθε έτους, υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση φόρου ακίνητης περιουσίας ανάλογα με

το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. τους, με αρχή το ψηφίο 1 και ολοκλήρωση μέσα σε έντεκα (11) εργάσιμες ημέρες. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής δήλωσης για το ψηφίο 1 ορίζεται η 15^η Μαΐου του οικείου έτους. Ειδικά για το έτος 2010 ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής δήλωσης για το ψηφίο 1 ορίζεται η 15^η Ιουνίου 2010.

2. Η δήλωση υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου ή από πρόσωπο που έχει ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτόν.
3. Σε περίπτωση κληρονομιαίας περιουσίας που τελεί υπό εκκαθάριση, η οποία έχει καταληφθεί υπέρ νομικών προσώπων με τον όρο της εκτέλεσης κοινωφελών ή φιλανθρωπικών έργων, υπόχρεος για την υποβολή δήλωσης είναι ο εκτελεστής διαθήκης για το διάστημα που τη διαχειρίζεται και τη διοικεί.
4. Σε περίπτωση που νομικό πρόσωπο έχει τεθεί σε εκκαθάριση ή βρίσκεται κάτω από αναγκαστική διαχείριση, υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης είναι, κατά περίπτωση, ο εκκαθαριστής ή ο προσωρινός διαχειριστής του νομικού προσώπου.
5. Σε περίπτωση που νομικό πρόσωπο έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης είναι ο σύνδικος της πτώχευσης.
6. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και σε κάθε περίπτωση πριν από την καταχώριση του φύλλου ελέγχου στο οικείο βιβλίο, επιτρέπεται η επίδοση αρχικής ή συμπληρωματικής δήλωσης, για την οποία επιβάλλεται και ο οριζόμενος από τις διατάξεις του ν. 2523/1997 (Α'179), όπως ισχύουν, πρόσθετος φόρος. Αρχική ή συμπληρωματική δήλωση για ακίνητα που έχουν περιληφθεί στο φύλλο ελέγχου, η οποία επιδίδεται μετά την καταχώρισή του στα τηρούμενα από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας βιβλία, είναι απαράδεκτη και δεν παράγει έννομο αποτέλεσμα.
7. Για το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας συμπληρωματική θεωρείται η δήλωση με την οποία προστίθεται φορολογητέα ύλη, καθώς και δήλωση που υποβάλλεται μετά την αρχική και δεν εντάσσεται στην κατηγορία των ανακλητικών δηλώσεων.

Στην κατηγορία των συμπληρωματικών δηλώσεων εντάσσονται οι κατωτέρω περιπτώσεις:

- α) Η προσθήκη ακινήτου που δεν συμπεριλήφθηκε στην αρχική δήλωση του υποχρέου. Συμπληρωματική θεωρείται η δήλωση ακόμη και αν το ακίνητο το οποίο προστίθεται απαλλάσσεται από το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας.
  - β) Η τροποποίηση στοιχείων ακινήτου που έχει ήδη δηλωθεί, βάσει των οποίων επέρχεται αύξηση της αξίας του ακινήτου, ανεξάρτητα αν το ακίνητο φορολογείται ή απαλλάσσεται.
  - γ) Η αύξηση της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου που οφείλεται σε λανθασμένο συντελεστή εκκίνησης ή χρησιμοποίηση λανθασμένων συντελεστών αυξομείωσης ή πολλαπλασιαστικό λάθος στη συμπλήρωση του φύλλου υπολογισμού.
  - δ) Η λανθασμένη μεταφορά αριθμητικών αποτελεσμάτων στην πρώτη σελίδα της δήλωσης από εκείνα που προκύπτουν από το εσωτερικό του εντύπου.
  - ε) Η επιλογή διαφορετικού φορολογικού συντελεστή επιβολής του φόρου από τον προσήκοντα.
8. Η δήλωση αποτελεί δεσμευτικό τίτλο για το φορολογούμενο. Μπορεί για λόγους συγγνωστής πλάνης, να την ανακαλέσει εν όλω ή εν μέρει φέροντας το βάρος της απόδειξης των πραγματικών περιστατικών που τη συνιστούν. Η ανάκληση γίνεται με την υποβολή δήλωσης μέσα στο οικείο έτος. Στην

περίπτωση απόρριψης της ανάκλησης, επιδίδεται, από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, με απόδειξη, γνωστοποίηση της στον φορολογούμενο, ο οποίος μπορεί να την προσβάλλει προσφεύγοντας, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 66 του ν. 2717/1999 (Α'97), ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου. Αν η ανακλητική δήλωση υποβληθεί σε χρόνο μεταγενέστερο του οικείου έτους, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υποχρεούται να γνωστοποιήσει στο φορολογούμενο, επί αποδείξει, ότι η ανάκληση δε γίνεται δεκτή λόγω παρόδου του οικείου έτους και ο φορολογούμενος μπορεί να προσφύγει μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 66 του ν. 2717/1999 κατά της γνωστοποίησής της ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου, το οποίο αποφαινεται στην ουσία. Η συζήτηση της προσφυγής προσδιορίζεται κατά προτίμηση μέσα σε τρεις (3) μήνες το αργότερο από την κατάθεση της προσφυγής. Ανάκληση δήλωσης με σκοπό την ανατροπή οριστικής και αμετάκλητης φορολογικής εγγραφής είναι ανεπίτρεπτη.

9. Όταν ο φορολογούμενος έχει αμφιβολίες αναφορικά με την υποχρέωση υποβολής δήλωσης για ορισμένα στοιχεία φορολογητέας ύλης, έχει το δικαίωμα να υποβάλει δήλωση στην οποία γίνεται ρητή γι' αυτό επιφύλαξη, η οποία πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη. Κάθε γενική και αόριστη επιφύλαξη θεωρείται ανύπαρκτη και δεν επιφέρει κανένα αποτέλεσμα. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υποχρεούται να απαντήσει στην επιφύλαξη μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης ως εξής:

α) είτε να δεχθεί την επιφύλαξη και να διαγράψει το ποσό της φορολογητέας ύλης για το οποίο έγινε η επιφύλαξη

β) είτε να απορρίψει την επιφύλαξη και να γνωστοποιήσει αυτό στο φορολογούμενο με ιδιαίτερη ανακοίνωση, την οποία θα του επιδώσει με απόδειξη ή με το κοινοποιούμενο για την ανακρίβειες της δήλωσης φύλλο ελέγχου ή με το φύλλο ελέγχου που εκδόθηκε μετά από τη διενέργεια ελέγχου. Στην περίπτωση αυτή, αν δεν επέλθει διοικητική επίλυση της διαφοράς, ο φορολογούμενος δικαιούται να ζητήσει από το διοικητικό πρωτοδικείο, είτε με την προσφυγή που ασκεί για τυχόν διαφορές που προέκυψαν από τον έλεγχο είτε με αυτοτελή αίτηση που υποβάλλεται μέσα στην προθεσμία για την υποβολή της προσφυγής, τη διαγραφή του ποσού της φορολογητέας ύλης για την οποία έγινε η επιφύλαξη. Η συζήτηση για την προσφυγή ή την αίτηση αυτή ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου προσδιορίζεται, κατά προτίμηση, μέσα σε τρεις (3) μήνες το αργότερο από την κατάθεση της προσφυγής ή της αίτησης.

Κατά τον ίδιο τρόπο μπορεί να γίνει επιφύλαξη αναφορικά με το χαρακτηρισμό της φορολογητέας ύλης, την υπαγωγή της σε μειωμένο φορολογικό συντελεστή κ.λπ. Η επιφύλαξη δεν συνεπάγεται αναστολή της βεβαίωσης και είσπραξης του αμφισβητούμενου φόρου. Όταν η επιφύλαξη γίνει δεκτή από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή το διοικητικό δικαστήριο, ενεργείται νέα εκκαθάριση του φόρου της δήλωσης και το επιπλέον ποσό αυτού που βεβαιώθηκε ή καταβλήθηκε εκπίπτει ή συμψηφίζεται με το φόρο που προκύπτει με βάση τα οριστικά στοιχεία, όταν αυτός είναι μεγαλύτερος από το φόρο που προέκυψε με βάση τα στοιχεία της δήλωσης. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο επιπλέον φόρος επιστρέφεται.

10. Η δήλωση συντάσσεται σε έντυπο που χορηγείται από το Δημόσιο.

11. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή για το Ελληνικό Δημόσιο και τις αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες που λειτουργούν ως ειδικά ταμεία.
12. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, τα δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία που υποβάλλονται μαζί με αυτή και μπορεί να παρατείνεται η προθεσμία υποβολής της δήλωσης.

Άρθρο 34 **Δήλωση φυσικών προσώπων**

1. Για την επιβολή του φόρου ακίνητης περιουσίας φυσικών προσώπων, για το πρώτο έτος εφαρμογής, ως δήλωση φυσικού προσώπου ορίζονται οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων ετών 2005 έως 2010, οι οποίες περιλαμβάνουν το σύνολο της ακίνητης περιουσίας του την πρώτη Ιανουαρίου 2010. Η εικόνα που προκύπτει από τη σύνθεση των δηλώσεων αυτών αποτελεί τη «Δήλωση Φόρου Ακίνητης Περιουσίας» έτους 2010.
2. Για κάθε επόμενο έτος ως δήλωση φυσικού προσώπου ορίζεται η δήλωση Φόρου Ακίνητης Περιουσίας του προηγούμενου έτους, με τις μεταβολές της περιουσιακής ή οικογενειακής κατάστασης που επήλθαν, για τις οποίες υποβάλλεται δήλωση στοιχείων ακινήτων το αντίστοιχο έτος.
3. Η δήλωση των φυσικών προσώπων συντίθεται μηχανογραφικά από το Υπουργείο Οικονομικών από τις δηλώσεις στοιχείων ακινήτων των υποχρέων.
4. Ο υπόχρεος λαμβάνει γνώση της περιουσιακής του κατάστασης και της φορολογητέας αξίας της με το εκκαθαριστικό σημείωμα του φόρου ακίνητης περιουσίας, το οποίο επέχει και θέση δήλωσης φόρου ακίνητης περιουσίας του οικείου έτους.
5. Για τη σύνθεση των δηλώσεων φόρου ακίνητης περιουσίας η αποκατάσταση ενδεχόμενων τυπικών λαθών και ελλείψεων σε στοιχεία ακινήτων των δηλώσεων στοιχείων ακινήτων πραγματοποιείται ως ακολούθως:
  - 5.1. Στην περίπτωση κενού ή λανθασμένου είδους εμπράγματος δικαιώματος το ακίνητο θεωρείται ότι ανήκει κατά πλήρη κυριότητα στον ιδιοκτήτη, εφόσον το έτος γέννησης επικαρπωτή για το συγκεκριμένο δικαίωμα είναι κενό.
  - 5.2. Στην περίπτωση κενού έτους κατασκευής στον υπολογισμό αξίας ακινήτου λαμβάνεται ο μικρότερος συντελεστής παλαιότητας.
  - 5.3. Στην περίπτωση που το έτος γέννησης του επικαρπωτή έχει συμπληρωθεί με διψήφιο αριθμό τότε αυτός θεωρείται ως η ηλικία του επικαρπωτή κατά το έτος υποβολής της δήλωσης.
  - 5.4. Στην περίπτωση συμπλήρωσης ορόφου ακινήτου ως «δώμα» στον υπολογισμό αξίας ακινήτου λαμβάνονται οι συντελεστές που αφορούν τον τέταρτο όροφο.
  - 5.5. Στην περίπτωση κενού ποσοστού συνιδιοκτησίας στον υπολογισμό αξίας ακινήτου λαμβάνεται το μέγιστο δυνατό ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%).
  - 5.6. Στην περίπτωση κενού αριθμού ιδιοκτήτη για τον υπολογισμό του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας, το ακίνητο θεωρείται ότι ανήκει στον υπόχρεο.
  - 5.7. Ο υπόχρεος οφείλει μέχρι την τελευταία, για τις δημόσιες υπηρεσίες, εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα της έκδοσης του εκκαθαριστικού σημειώματος, να συμπληρώσει ορθώς τα στοιχεία των

ακινήτων αυτών που έχουν προκύψει βάσει των ανωτέρω περιπτώσεων 5.1 έως και 5.6.

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης και του εκκαθαριστικού φόρου ακίνητης περιουσίας, η διαδικασία χορήγησης των απαλλαγών, η διαδικασία σύνθεσης και διόρθωσης της δήλωσης καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 35

Υπολογισμός του φόρου νομικών προσώπων

1. Η αξία των ακινήτων των νομικών προσώπων φορολογείται με συντελεστή έξι τοις χιλίοις (6‰).
2. Η αξία των ακινήτων των ημεδαπών και των αλλοδαπών, με τον όρο της αμοιβαιότητας, νομικών προσώπων ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που επιδιώκουν αποδεδειγμένα σκοπούς κοινωφελείς, θρησκευτικούς, φιλανθρωπικούς και εκπαιδευτικούς, καθώς και τα υποκείμενα σε φόρο ακίνητα των νομικών προσώπων των περιπτώσεων ιβ', ιγ' και ιδ' του άρθρου 29, φορολογούνται με συντελεστή τρία τοις χιλίοις (3‰).
3. Με συντελεστή ένα τοις χιλίοις (1‰) φορολογούνται:
  - α) Η αξία των κτισμάτων των ακινήτων τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται για την παραγωγή ή την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας από επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως αντικειμένου εργασιών.
  - β) Η αξία των κτισμάτων των ακινήτων τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται από τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
  - γ) Η αξία των υποκείμενων σε φόρο ακινήτων των περιπτώσεων η' και ια' του άρθρου 29 του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τα ακίνητα των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που φορολογούνται με συντελεστή τρία τοις χιλίοις (3‰).
  - δ) Η αξία των ακινήτων που περιλαμβάνονται στο ενεργητικό των εταιρειών επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία και των Αμοιβαίων Κεφαλαίων Ακίνητης Περιουσίας, όπως ορίζονται στο ν. 2778/1999 (295 Α'), όπως ισχύει.
4. Ο φόρος που αναλογεί στη συνολική αξία των κτισμάτων που υπόκεινται σε φορολογία δε μπορεί να είναι μικρότερος από ένα (1) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, με εξαίρεση τα ημιτελή κτίσματα και τα γεωργικά και κτηνοτροφικά κτήρια.
5. Για τα έτη 2010, 2011 και 2012 η αξία των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων οποιασδήποτε μορφής υπάγεται σε τέλος με συντελεστή 0,33‰. Για την περίπτωση αυτή δεν έχει εφαρμογή το ελάχιστο όριο του (1) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο των κτισμάτων.

Άρθρο 36

Υπολογισμός του φόρου φυσικών προσώπων

1. Η ακίνητη περιουσία κάθε φυσικού προσώπου φορολογείται χωριστά.
2. Επί της συνολικής αξίας της ακίνητης περιουσίας κάθε φυσικού προσώπου επιβάλλεται φόρος σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Κλιμάκιο (€)	Φορολογικός συντελεστής κατά κλιμάκιο %	Ποσό φόρου κατά κλιμάκιο (€)	Σύνολο Φορολογητέας Αξίας (€)	Σύνολο Φόρου (€)
400.000,00	0	0,00	400.000,00	0,00
100.000,00	0,1%	100,00	500.000,00	100,00
100.000,00	0,3%	300,00	600.000,00	400,00
100.000,00	0,6%	600,00	700.000,00	1.000,00
100.000,00	0,9%	900,00	800.000,00	1.900,00
υπερβάλλον	1,0%			

3. Ειδικά για τα έτη 2010, 2011 και 2012 σε φορολογητέα αξία περιουσίας μεγαλύτερη των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000,00) ευρώ, ο συντελεστής φορολόγησης ορίζεται σε ποσοστό δύο (2%) τοις εκατό για την αξία άνω των πέντε εκατομμυρίων ευρώ.

Άρθρο 37

Καταβολή του φόρου νομικών προσώπων

1. Για τα νομικά πρόσωπα ο φόρος που αναλογεί καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες διμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης, οι δε υπόλοιπες την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των διμήνων που ακολουθούν.
2. Δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την ταυτόχρονη καταβολή της πρώτης δόσης, θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

Άρθρο 38

Καταβολή του φόρου φυσικών προσώπων

1. Για τα φυσικά πρόσωπα ο φόρος που αναλογεί καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η καθεμία από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου και πέμπτου μήνα, αντιστοίχως, από τη βεβαίωση του φόρου.
2. Αν ο φόρος βεβαιώνεται τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του οικείου έτους, καταβάλλεται σε δύο (2) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του τέλους και η δεύτερη μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου μήνα από τη βεβαίωση του τέλους.
3. Αν ο φόρος βεβαιώνεται το μήνα Οκτώβριο του οικείου έτους και μετά, καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του τέλους.
4. Αν το συνολικό ποσό της οφειλής είναι μέχρι διακόσια πενήντα (250) ευρώ αθροιστικά λαμβανόμενο, τούτο θα καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου.

Άρθρο 39 **Πρόσθετοι φόροι νομικών προσώπων**

Για την επιβολή των πρόσθετων φόρων και προστίμων των νομικών προσώπων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1, 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 1, καθώς και των άρθρων 2, 4, 9, 14,15, 22, 23 και 24 του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν.

Άρθρο 40 **Πρόσθετοι φόροι φυσικών προσώπων**

1. Για την επιβολή των πρόσθετων φόρων και προστίμων των φυσικών προσώπων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1, 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 1, καθώς και των άρθρων 2, 4, 9, 14,15, 22, 23 και 24 του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν.
2. Δεν επιβάλλεται το αυτοτελές πρόστιμο όταν δεν προκύπτει διαφορά φόρου για καταβολή, εφόσον έχει ήδη επιβληθεί αυτοτελές πρόστιμο για τη δήλωση στοιχείων ακινήτων.
3. Ως αφετηρία για την επιβολή των πρόσθετων φόρων και προστίμων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ορίζεται η επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων του οικείου έτους.

Άρθρο 41 **Αρμόδιος προϊστάμενος Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας νομικών προσώπων**

1. Για την παραλαβή, τον έλεγχο των δηλώσεων των νομικών προσώπων, την εξακρίβωση αυτών που δεν έχουν επιδώσει δηλώσεις και γενικά για την επιβολή του φόρου αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας, που είναι αρμόδιος για τη φορολογία εισοδήματος.
2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί κάθε φορά να τροποποιείται η αρμοδιότητα που ορίζεται στην ανωτέρω παράγραφο του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 42 **Αρμόδιος προϊστάμενος Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας φυσικών προσώπων**

1. Για τη σύνθεση, τον έλεγχο των δηλώσεων των φυσικών προσώπων και την επιβολή του φόρου αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας, που είναι αρμόδιος για τη φορολογία εισοδήματος κατά την ημερομηνία εκκαθάρισης της δήλωσης.
2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί κάθε φορά να τροποποιείται η αρμοδιότητα που ορίζεται στην ανωτέρω παράγραφο.

Άρθρο 43 **Μεταγραφή δηλώσεων**

1. Οι δηλώσεις καταχωρούνται από τον προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας σε βιβλία μεταγραφής δηλώσεων.

2. Η καταχώριση των δηλώσεων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο ενεργείται στα βιβλία μεταγραφής δηλώσεων, με βάση τη χρονολογική σειρά υποβολής ή σύνθεσής τους.

Άρθρο 44 **Βεβαίωση του φόρου**

1. Ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας βεβαιώνει το φόρο, αρχικό ή πρόσθετο, κατά περίπτωση, που προκύπτει:
  - α) βάσει των δηλώσεων που υποβάλλονται ή συντίθενται μηχανογραφικά,
  - β) βάσει των φύλλων ελέγχου, εφόσον αυτά έχουν οριστικοποιηθεί με διοικητική επίλυση της διαφοράς ή λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής,
  - γ) βάσει οριστικών αποφάσεων διοικητικών δικαστηρίων ή πρακτικών δικαστικού συμβιβασμού.
2. Για τη βεβαίωση του φόρου ακίνητης περιουσίας ο προϊστάμενος Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας συντάσσει χρηματικό κατάλογο μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από τη λήξη του μήνα που αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης και οπωσδήποτε όχι αργότερα από τρία (3) έτη από το τέλος του έτους στο οποίο αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης.

Η παράλειψη βεβαίωσης του φόρου σε προθεσμία δύο (2) μηνών αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα, που τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.
3. Δε βεβαιώνεται το ποσό που τελικώς οφείλεται με βάση οποιονδήποτε νόμιμο τίτλο, εφόσον τούτο δεν υπερβαίνει τα είκοσι επτά (27) ευρώ ανά σύνολο δήλωσης.
4. Αν με αίτηση του ενός συζύγου ζητηθεί ο διαχωρισμός της οφειλής που προκύπτει από την κοινή δήλωση Φόρου Ακίνητης Περιουσίας των συζύγων, ο αρμόδιος προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας, υποχρεούται να ανακοινώσει εγγράφως στον αιτούντα το ποσό αυτής της οφειλής. Το έγγραφο αυτό αποτελεί νόμιμο τίτλο, η ισχύς του οποίου ανάγεται στο χρόνο που έγινε η βεβαίωση του ολικού ποσού αυτής της οφειλής.
5. Αν δεν έχει επιτευχθεί διοικητική επίλυση της διαφοράς και ασκήθηκε από τον φορολογούμενο εμπρόθεσμη προσφυγή, βεβαιώνεται αμέσως από τον προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του αμφισβητούμενου κύριου και πρόσθετου φόρου.

Το ποσό αυτό βεβαιώνεται πριν τη διαβίβαση της προσφυγής στο διοικητικό δικαστήριο και καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου από τη βεβαίωση μήνα.

Η αναστολή που χορηγείται κατά τις διατάξεις των άρθρων 200 έως 205 του ν. 2717/1999, δεν αποκλείει την ολοκλήρωση της διαδικασίας βεβαίωσης και ταμειακώς του ανωτέρω ποσοστού του αμφισβητούμενου κύριου και πρόσθετου φόρου.
6. Φόρος που έχει ήδη βεβαιωθεί κατά το ποσό που δεν οφείλεται βάσει οριστικής απόφασης του διοικητικού πρωτοδικείου, εκπίπτει ή επιστρέφεται κατά περίπτωση. Τυχόν άσκηση έφεσης από το Δημόσιο κατά οριστικών αποφάσεων διοικητικών πρωτοδικείων δεν αναστέλλει, σε καμιά περίπτωση, τη διαδικασία της έκπτωσης των ποσών που βεβαιώθηκαν ή της επιστροφής των ποσών που καταβλήθηκαν αλλά δεν οφείλονται βάσει των αποφάσεων αυτών.

7. Βάσει των αποφάσεων των διοικητικών εφετειών ή του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας προβαίνει σε νέα εκκαθάριση φόρου και ενεργεί συμπληρωματική βεβαίωση του επιπλέον φόρου που τυχόν οφείλεται ή έκπτωση του επί πλέον ποσού φόρου που βεβαιώθηκε.

Άρθρο 45

Διαδικασία βεβαίωσης του φόρου – Παραγραφή

1. Για την καταχώριση των δηλώσεων που υποβάλλονται ή συντίθενται, την έκδοση των πράξεων επιβολής του φόρου, τον έλεγχο, την επίδοση των προσκλήσεων, των πράξεων και των υπολοίπων εγγράφων, την εξώδικη λύση των διαφορών, το απόρρητο των φορολογικών στοιχείων και γενικά τη διαδικασία βεβαίωσης του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 61 έως και 76, 82, 85, 107, 108, 112, 113 και 115 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2238/1994, εκτός από τις περιπτώσεις που από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ορίζεται διαφορετικά.
2. Η κοινοποίηση φύλλου ελέγχου δεν μπορεί να γίνει μετά την πάροδο δεκαετίας από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο λήγει η προθεσμία για την υποβολή της δήλωσης των νομικών προσώπων ή του έτους σύνθεσης της δήλωσης για τα φυσικά πρόσωπα. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή του φόρου παραγράφεται μετά την πάροδο της δεκαετίας.
3. Οι προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για κοινοποίηση φύλλων ελέγχου Φόρου Ακίνητης Περιουσίας, για όσες υποθέσεις αφορούν επίδικα ακίνητα μεταξύ του φορολογούμενου, νομικού ή φυσικού προσώπου και του Ελληνικού Δημοσίου, σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των ακινήτων αυτών, παρατείνονται μέχρι και έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

Άρθρο 46

Φορολογικό απόρρητο

1. Οι δηλώσεις Φόρου Ακίνητης Περιουσίας χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για φορολογικούς σκοπούς και δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίησή τους για δίωξη εκείνου που υπέβαλε τη δήλωση για παράβαση των κειμένων διατάξεων.
2. Οι δηλώσεις Φόρου Ακίνητης Περιουσίας είναι απόρρητες και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίησή τους σε οποιονδήποτε άλλον, εκτός από το φορολογούμενο τον οποίο αφορούν αυτές.
3. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, αποκλειστικά και μόνο:
  - α) Η χορήγηση στοιχείων στις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών και στους ορκωτούς εκτιμητές για την άσκηση των καθηκόντων τους, καθώς και στις περιπτώσεις που ορίζονται από το άρθρο 1445 του Αστικού Κώδικα.
  - β) Η χορήγηση στοιχείων σε δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και οργανισμούς που έχουν αρμοδιότητα διαχείρισης, παρακολούθησης ή ελέγχου των πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεων, ενισχύσεων ή επιδοτήσεων που καταβάλλονται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα και φορείς και προέρχονται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους, για την άσκηση αποκλειστικά των παραπάνω αρμοδιοτήτων τους.

γ) Η χορήγηση στοιχείων στα Γραφεία και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους καθώς και στους δικηγόρους του δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., για την υποστήριξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου ή των Ν.Π.Δ.Δ. ή την απόκρουση των κατ' αυτών αξιώσεων τρίτων ενώπιον των δικαστηρίων.

δ) Η χορήγηση στοιχείων σε δικαστική αρχή, εάν έχει διαταχθεί προσηκόντως κύρια ανάκριση, προανάκριση ή τουλάχιστον προκαταρκτική εξέταση.

ε) Η χορήγηση στοιχείων των δηλώσεων στοιχείων ακινήτων του πτωχού στο σύνδικο της πτώχευσης.

4. Η παραβίαση του φορολογικού απορρήτου του άρθρου αυτού συνιστά πειθαρχικό αδίκημα που τιμωρείται κατά τις οικείες διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου και ποινικό αδίκημα που τιμωρείται κατά τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα για παράβαση καθήκοντος.
5. Οι ευθύνες του προηγούμενου εδαφίου βαρύνουν και τα πρόσωπα, που είναι υπάλληλοι κατά την έννοια του άρθρου 13 του Ποινικού Κώδικα, τα οποία νόμιμα λαμβάνουν γνώση φορολογικών απορρήτων και χρησιμοποιούν αυτά για σκοπό διάφορο εκείνου που ο νόμος επιτρέπει ή τα ανακοινώνουν με κάθε τρόπο, άμεσο ή έμμεσο, σε τρίτους. Τα λοιπά πρόσωπα τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης μέχρι έξι (6) μήνες μετά από έγκληση του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή του αρμόδιου επιθεωρητή προς τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται η δημόσια οικονομική υπηρεσία και με πρόστιμο που ορίζεται στο ν. 2523/1997, το οποίο επιβάλλεται με πράξη του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μετά την τελεσιδικία της απόφασης του ποινικού δικαστηρίου.

Άρθρο 47

Ευθύνες και δικαιώματα των τελευταίων κυρίων ή επικαρπωτών ακινήτων

1. Οι τελευταίοι κύριοι ή επικαρπωτές των ακινήτων ευθύνονται σε ολόκληρο, μαζί με τους υπόχρεους, για την πληρωμή του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας που τα βαρύνει, εφόσον ο Φόρος Ακίνητης Περιουσίας βεβαιώθηκε σε βάρος του υποχρέου με τίτλο, ο οποίος ισχύει και για τον τελευταίο κάτοχο. Τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα να ασκήσουν τα δικαιώματα του υποχρέου, μόνο ως προς την ακύρωση ή τροποποίηση των οριστικών πράξεων του προϊσταμένου της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας, ακόμη και μετά τη πάροδο της νόμιμης προθεσμίας, οπωσδήποτε όμως μέσα σε ένα έτος από την έγγραφη ειδοποίησή τους για πληρωμή από τη δημόσια οικονομική υπηρεσία.
2. Ο φόρος που βαρύνει το κατεχόμενο ακίνητο υπολογίζεται με επιμερισμό του ολικού φόρου που αναλογεί στο σύνολο της ακίνητης περιουσίας προς την αξία του ακινήτου αυτού. Ο επιμερισμός αυτός γίνεται από τον προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας.
3. Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι των υπόχρεων σε Φόρο Ακίνητης Περιουσίας ευθύνονται σε ολόκληρο, μαζί με τους υποχρέους, για την πληρωμή των πρόσθετων φόρων που γεννήθηκαν και οφείλονται σε δικές τους πράξεις ή παραλείψεις.

Άρθρο 48
Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων, υποθηκοφυλάκων
και προϊσταμένων κτηματολογικών γραφείων

1. Απαγορεύεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο μεταβιβάζεται με αντάλλαγμα ή με χαριστική αιτία η κυριότητα ακινήτου ή μεταβιβάζονται ή δημιουργούνται εμπράγματα δικαιώματα σε αυτό, αν δεν επισυναφθεί από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει, πιστοποιητικό του αρμόδιου προϊστάμενου Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας, με το οποίο θα πιστοποιείται ότι το ακίνητο έχει δηλωθεί στην δήλωση Φόρου Ακίνητης Περιουσίας και έχει καταβληθεί ο φόρος που αναλογεί στην αξία του για τα δύο προηγούμενα της μεταβίβασης έτη.
2. Οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων υποχρεούνται να αρνηθούν τη μεταγραφή ή την καταχώριση στα κτηματολογικά βιβλία συμβολαιογραφικού εγγράφου με το οποίο μεταβιβάζεται με αντάλλαγμα ή με χαριστική αιτία η κυριότητα ενός ακινήτου ή μεταβιβάζονται ή δημιουργούνται εμπράγματα δικαιώματα σε αυτό, εάν δεν προσκομίζεται το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.
3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για το περιεχόμενο του πιστοποιητικού και την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 49
Κυρώσεις

1. Οι συμβολαιογράφοι, οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 48 του νόμου αυτού υπόκεινται σε πρόστιμο που ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000,00€) ευρώ, για κάθε παράβαση. Τα πρόστιμα αυτά επιβάλλονται με ιδιαίτερη πράξη του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. της αρμόδιας για τη φορολογία της συγκεκριμένης συμβολαιογραφικής πράξης. Κατά τη διοικητική επίλυση της διαφοράς το πρόστιμο που επιβλήθηκε μειώνεται στο ένα τρίτο (1/3) αυτού.
2. Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης δήλωσης ακινήτου και εφόσον ζητηθεί το πιστοποιητικό του άρθρου 48 του νόμου αυτού εντός εξαμήνου από την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης, επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο ισόποσο του αναλογούντος βάσει της υποβληθείσας ή συντεθείσας δήλωσης φόρου για το ακίνητο. Τα πρόστιμα αυτά επιβάλλονται με ιδιαίτερη πράξη του αρμόδιου προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ.

Άρθρο 50
Μη επιβολή φόρου και δικαιωμάτων για λογαριασμό τρίτων –
εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Κανένας άλλος φόρος, τέλος, δικαίωμα ή εισφορά για λογαριασμό του Δημοσίου ή τρίτου δεν βεβαιώνεται μαζί με το φόρο που επιβάλλεται με τα άρθρα του παρόντος.
2. Ο φόρος που επιβάλλεται με τα άρθρα του παρόντος δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων.

3. Ο Υπουργός Οικονομικών με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως:
- α) προσδιορίζει, εγκρίνει και δίνει εντολές για κάθε δαπάνη που είναι αναγκαία για την εκτέλεση και εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων του παρόντος, η οποία καταλογίζεται στα έξοδα βεβαίωσης των άμεσων φόρων, όπου από τις διατάξεις που ισχύουν δεν ορίζεται διαφορετικά.
  - β) καθορίζει όσα αφορούν την εκτέλεση των διατάξεων των άρθρων του παρόντος και γενικά κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή τους.

Άρθρο 51 **Δήλωση στοιχείων ακινήτων**

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 (Α'312), όπως ισχύει, προστίθενται εδάφια ως εξής:
- «Τα ακίνητα ή τα εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά, ανεξάρτητα από τη μεταγραφή τους, για τις ανάγκες συμπλήρωσης της δήλωσης στοιχείων ακινήτων, αναγράφονται στην οικεία δήλωση από:
- α) τον κύριο του ακινήτου, από την ημερομηνία σύνταξης του οριστικού συμβολαίου κτήσης,
  - β) τον κύριο του ακινήτου, από την ημερομηνία τελεσιδικίας της δικαστικής απόφασης καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως ή της δικαστικής απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται δικαίωμα κυριότητας ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο από οποιαδήποτε αιτία,
  - γ) τον υπερθεματιστή, από την ημερομηνία σύνταξης της κατακυρωτικής έκθεσης, σε περιπτώσεις πλειστηριασμού,
  - δ) τους κληρονόμους ακίνητης περιουσίας και συγκεκριμένα:
    - δα) από τους εκ διαθήκης κληρονόμους κατά το ποσοστό τους, εφόσον έχει δημοσιευθεί διαθήκη μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της δήλωσης έτους,
    - δβ) από τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους κατά το ποσοστό τους, εφόσον δεν έχει δημοσιευθεί διαθήκη μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της δήλωσης έτους.,
  - ε) από όσους έχουν αποκτήσει ακίνητο με οριστικό συμβόλαιο δωρεάς αιτία θανάτου, εφόσον ο θάνατος επήλθε μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της δήλωσης έτους,
  - στ) το νομέα επίδικων ακινήτων,
  - ζ) τον εκ προσυμφώνου αγοραστή ακινήτου στις περιπτώσεις σύνταξης προσυμφώνου με αυτοσύμβαση, με εξαίρεση τα εργολαβικά προσύμφωνα,
  - η) τους δικαιούχους διαμερίσματος – κατοικίας του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.), οι οποίοι έχουν παραλάβει αυτά χωρίς οριστικά παραχωρητήρια,
  - θ) τον υπόχρεο γονέα, για την ακίνητη περιουσία των προστατευόμενων τέκνων του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2234/1994, όπως ισχύει. Τέκνο το οποίο έχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος υποβάλλει αυτοτελώς δήλωση στοιχείων ακινήτων.
  - ι) τον κηδεμόνα, για την ακίνητη περιουσία σχολάζουσας κληρονομιάς για όσο διάστημα τη διαχειρίζεται,
  - ια) τον εκτελεστή διαθήκης, για την κληρονομιαία ακίνητη περιουσία για όσο διάστημα τη διαχειρίζεται και τη διοικεί,

ιβ) το σύνδικο της πτώχευσης, για την πτωχευτική ακίνητη περιουσία,
ιγ) το μεσεγγυούχο ακίνητης περιουσίας.

Από το έτος 2011 και επόμενα, για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, υπόχρεος σε δήλωση στοιχείων ακινήτων είναι ο εργολάβος για ακίνητα τα οποία συμφωνήθηκε να μεταβιβασθούν και δεν έχουν μεταβιβαστεί από τον οικοπεδούχο στον εργολάβο ή σε τρίτα πρόσωπα που αυτός θα υποδείξει, εφόσον έχουν παρέλθει τρία έτη από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας ή έχουν εκμισθωθεί ή χρησιμοποιηθεί με οποιοδήποτε τρόπο εντός των τριών αυτών ετών από τον εργολάβο».

2. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 όπως ισχύει, πριν από το τελευταίο εδάφιο προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Από το έτος 2011 και για κάθε επόμενο, τα φυσικά πρόσωπα υποχρεούνται να υποβάλλουν τη δήλωση στοιχείων ακινήτων ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. τους, με αρχή το ψηφίο 1 και ολοκλήρωση μέσα σε έντεκα (11) εργάσιμες ημέρες. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής δήλωσης για το ψηφίο 1 ορίζεται η 15^η Φεβρουαρίου του οικείου έτους.

Από το έτος 2011 και για κάθε επόμενο, τα νομικά πρόσωπα υποχρεούνται να υποβάλλουν τη δήλωση στοιχείων ακινήτων ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. τους, με αρχή το ψηφίο 1 και ολοκλήρωση μέσα σε έντεκα (11) εργάσιμες ημέρες. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής δήλωσης για το ψηφίο 1 ορίζεται η 15^η Μαΐου του οικείου έτους».

3. Στο άρθρο 23 του ν. 3427/2005, όπως ισχύει, προστίθενται μετά την παράγραφο 4 νέες παράγραφοι 5, 6, 7, 8, 9 και η παράγραφος 5 του ίδιου άρθρου αναριθμείται σε 10:

«5. Αρμόδιος για την παραλαβή των δηλώσεων στοιχείων ακινήτων, τον έλεγχο τους και την εξακρίβωση αυτών που δεν έχουν υποβάλει δηλώσεις είναι ο προϊστάμενος της αρμόδιας για τη φορολογία εισοδήματος Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας του υποχρέου την 1^η Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο γεννάται η φορολογική υποχρέωση.

6. Η υποχρέωση του φορολογουμένου για την υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων δεν παραγράφεται.

7. Οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για φορολογικούς σκοπούς και δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίησή τους για δίωξη εκείνου που υπέβαλε τη δήλωση, για παράβαση των κειμένων διατάξεων.

Οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων είναι απόρρητες και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίησή τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από το φορολογούμενο στον οποίο αφορούν αυτές.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, αποκλειστικά και μόνο:

α) Η χορήγηση στοιχείων στις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών και στους ορκωτούς εκτιμητές για την άσκηση των καθηκόντων τους, καθώς και στις περιπτώσεις που ορίζονται από το άρθρο 1445 του Αστικού Κώδικα.

β) Η χορήγηση στοιχείων σε δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και οργανισμούς που έχουν αρμοδιότητα διαχείρισης, παρακολούθησης ή ελέγχου των πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεων, ενισχύσεων ή επιδοτήσεων που καταβάλλονται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα και φορείς και προέρχονται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους, για την άσκηση αποκλειστικά των παραπάνω αρμοδιοτήτων τους.

γ) Η χορήγηση στοιχείων στα Γραφεία και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για την υποστήριξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου ή την απόκρουση των κατ' αυτού αξιώσεων τρίτων ενώπιον των δικαστηρίων.

δ) Η χορήγηση στοιχείων σε δικαστική αρχή, εάν έχει διαταχθεί προσηκόντως κύρια ανάκριση, προανάκριση ή τουλάχιστον προκαταρκτική εξέταση.

ε) Η χορήγηση στοιχείων των δηλώσεων στοιχείων ακινήτων του πτωχού στο σύνδικο της πτώχευσης.

Η παραβίαση του φορολογικού απορρήτου της παραγράφου αυτής συνιστά πειθαρχικό αδίκημα που τιμωρείται κατά τις οικείες διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου και ποινικό αδίκημα που τιμωρείται κατά τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα για παράβαση καθήκοντος.

Οι ευθύνες του προηγούμενου εδαφίου βαρύνουν και τα πρόσωπα, που είναι υπάλληλοι κατά την έννοια του άρθρου 13 του Ποινικού Κώδικα, τα οποία νόμιμα λαμβάνουν γνώση φορολογικών απορρήτων και χρησιμοποιούν αυτά για σκοπό διάφορο εκείνου που ο νόμος επιτρέπει ή τα ανακοινώνουν με κάθε τρόπο, άμεσο ή έμμεσο, σε τρίτους. Τα λοιπά πρόσωπα τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης μέχρι έξι (6) μήνες μετά από έγκληση του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή του αρμόδιου επιθεωρητή προς τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται η δημόσια οικονομική υπηρεσία και με το πρόστιμο που ορίζεται στο άρθρο 4 του ν. 2523/1997, το οποίο επιβάλλεται με πράξη του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μετά την τελεσιδικία της απόφασης του ποινικού δικαστηρίου.

8. Για τα θέματα τα οποία δεν ορίζονται ρητώς σε λοιπές διατάξεις για τις δηλώσεις στοιχείων ακινήτων, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2238/1994, όπως ισχύει.

9. Σε περίπτωση μη υποβολής, εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής ανακριβούς δήλωσης στοιχείων ακινήτων εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν».

Άρθρο 52 **Περιουσιολόγιο Ακινήτων**

Στο ν. 3427/2005 όπως ισχύει, μετά το άρθρο 23 και πριν από το άρθρο 24, προστίθεται άρθρο 23Α´ ως εξής:

«Άρθρο 23Α´

Περιουσιολόγιο Ακινήτων

1. Ως Περιουσιολόγιο Ακινήτων ορίζεται το σύνολο της ακίνητης περιουσίας κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου η οποία αποτελείται από τα εμπράγματα δικαιώματα της πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης επί ακινήτων καθώς και το δικαίωμα της αποκλειστικής χρήσης θέσεων στάθμευσης, βοηθητικών χώρων και κολυμβητικών δεξαμενών που βρίσκονται σε κοινόκτητο τμήμα υπογείου, πυλωτής, δώματος ή ακαλύπτου χώρου οικοδομής των πιο πάνω ακινήτων την 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους.
2. Το Περιουσιολόγιο Ακινήτων προκύπτει από τη μηχανογραφική διαχείριση των δηλώσεων στοιχείων ακινήτων των ετών 2005 έως 2008 που είχαν υποβληθεί από τα υπόχρεα φυσικά και νομικά πρόσωπα. Έτος δημιουργίας του Περιουσιολογίου Ακινήτων ορίζεται το 2008.
3. Το Περιουσιολόγιο Ακινήτων ενημερώνεται μέσω των δηλώσεων στοιχείων ακινήτων οι οποίες υποβάλλονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 23 του ν. 3427/2005, όπως ισχύει.

4. Το περιεχόμενο του Περιουσιολογίου Ακινήτων είναι απόρρητο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 7 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005, όπως ισχύει.
5. Το περιεχόμενο του Περιουσιολογίου Ακινήτων διαφυλάσσεται και διατηρείται στο διηλεκές από το Υπουργείο Οικονομικών.
6. Ο Υπουργός Οικονομικών με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προσδιορίζει, εγκρίνει και δίνει εντολές για κάθε δαπάνη που είναι αναγκαία για την εκτέλεση και εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, η οποία καταλογίζεται στα έξοδα βεβαίωσης των άμεσων φόρων, όπου από τις διατάξεις που ισχύουν δεν ορίζεται διαφορετικά, και καθορίζει κάθε αναγκαία λεπτομέρεια και γενικά όσα αφορούν την εκτέλεση των διατάξεων του άρθρου αυτού».

Άρθρο 53

Ολοκλήρωση εκκαθάρισης Ενιαίου Τέλους Ακινήτων έτους 2008

1. Φυσικά πρόσωπα για τα οποία δεν εκδόθηκε εκκαθαριστικό ενιαίου τέλους ακινήτων έτους 2008 έως και την 12^η Απριλίου 2010, ενώ ήταν υπόχρεα σε τέλος σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 3634/2008, υποχρεούνται να υποβάλλουν στην αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία δήλωση στοιχείων ακινήτων έτους 2008 έως και την 15^η Ιουνίου 2010, προκειμένου να δηλώσουν την ακίνητη περιουσία τους της 1^{ης} Ιανουαρίου του 2008, όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005, όπως ισχύει, χωρίς την επιβολή κυρώσεων.
2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται η διαδικασία εφαρμογής και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια και μπορεί να παρατείνεται η προθεσμία της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 54

Πρόστιμο Ενιαίου Τέλους Ακινήτων Νομικών Προσώπων

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 16 του ν. 3634/2008 (Α'9) όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 7 του άρθρου 6 του ν. 3763/2009 (Α'80), αντικαθίσταται ως εξής:
«4. Στα νομικά πρόσωπα, τα οποία δεν υπέβαλαν αρχικές δηλώσεις ενιαίου τέλους ακινήτων μετά από παρέλευση τριών μηνών από την καταληκτική προθεσμία υποβολής της δήλωσης, επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο που ορίζεται σε χίλια πεντακόσια (1.500,00€) ευρώ. Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του προϊστάμενου της αρμόδιας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας στην οποία γίνεται σύντομη περιγραφή της παράβασης και η οποία καταχωρείται και κοινοποιείται αρμοδίως. Σε διοικητική επίλυση της διαφοράς ή δικαστικό συμβιβασμό, το πρόστιμο της παραγράφου αυτής περιορίζεται στο ένα τρίτο (1/3) αυτού. Για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, τη βεβαίωση και την καταβολή του προστίμου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν. Σε περίπτωση αποδεδειγμένης ανυπαρξίας της παράβασης το πρόστιμο διαγράφεται. Η πράξη διαγραφής πρέπει να περιέχει πλήρη και ειδική αιτιολογία για την ανυπαρξία της παράβασης».
2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2009.

Άρθρο 55 **Μεταβατική Διάταξη**

1. Για τις περιπτώσεις που έχει εκδοθεί πράξη επιβολής προστίμου σύμφωνα με την παράγραφο 4 του ν. 3634/2008, όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 7 του άρθρου 6 του ν. 3763/2009 και ίσχυε πριν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, τότε:
  - α) Σε περίπτωση που έχει εκδοθεί πράξη επιβολής προστίμου και έχει επέλθει διοικητική επίλυση της διαφοράς ή δικαστικός συμβιβασμός μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου, συντάσσεται Ατομικό Φύλλο Έκπτωσης για ποσό το οποίο προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ του ποσού που έχει βεβαιωθεί και αυτού που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 16 του ν. 3634/2008, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 54 του παρόντος, σε περίπτωση διοικητικής επίλυσης της διαφοράς. Το ποσό αυτό επιστρέφεται ή συμψηφίζεται, κατά περίπτωση. Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις δικαστικού συμβιβασμού σύμφωνα με το άρθρο 71 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2238/1994, όπως ισχύει, για υποθέσεις για τις οποίες, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, έχει ασκηθεί προσφυγή και εκκρεμούν σε πρώτο βαθμό ενώπιον των διοικητικών πρωτοδικείων.
  - β) Σε περίπτωση που έχει εκδοθεί πράξη επιβολής προστίμου, δεν έχει επέλθει διοικητική επίλυση της διαφοράς ή δικαστικός συμβιβασμός και η πράξη επιβολής προστίμου έχει καταστεί οριστική μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, συντάσσεται Ατομικό Φύλλο Έκπτωσης για ποσό το οποίο προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ του ποσού που έχει βεβαιωθεί και αυτού που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 16 του ν. 3634/2008, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 54 του παρόντος, σε περίπτωση που δεν επέρχεται διοικητική επίλυση της διαφοράς. Το ποσό αυτό επιστρέφεται ή συμψηφίζεται, κατά περίπτωση.
  - γ) Σε περίπτωση που έχει εκδοθεί πράξη επιβολής προστίμου, η οποία δεν έχει καταστεί οριστική μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, χωρίς να έχει βεβαιωθεί το ποσό το οποίο αναγράφεται σε αυτήν, τότε για το ύψος του προστίμου εφαρμόζεται η παράγραφος 4 του άρθρου 16 του ν. 3634/2008, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της από το άρθρο 54 του παρόντος.
2. Το Ατομικό Φύλλο Έκπτωσης συντάσσεται κατόπιν αίτησης του υπόχρεου, η οποία υποβάλλεται μέχρι την 30^η Σεπτεμβρίου 2010.

Άρθρο 56 **Κατάργηση του Ενιαίου Τέλους Ακινήτων**

1. Από το έτος 2010 καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 5 έως και 19 του ν. 3634/2008 όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.
2. Οι καταργούμενες διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και μετά την 1η Ιανουαρίου 2010 σε υποθέσεις Ενιαίου Τέλους Ακινήτων, για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι την κατάργησή τους. Για τις υποθέσεις αυτές διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου

7, του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 10 και των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 12 του ν. 3634/2008, όπως ισχύει.

Άρθρο 57 **Ειδικός φόρος επί των ακινήτων**

1. Το άρθρο 15 του ν. 3091/2002 (Α' 330), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:
«Άρθρο 15
Ειδικός Φόρος επί των ακινήτων

1. Νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που έχουν εμπράγματα δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας σε ακίνητα τα οποία βρίσκονται στην Ελλάδα, καταβάλλουν ειδικό ετήσιο φόρο δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί της αξίας αυτών, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 17 του νόμου αυτού.

2. Από την υποχρέωση της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία έχουν την έδρα τους σύμφωνα με το καταστατικό τους:

α) Εταιρείες των οποίων οι μετοχές βρίσκονται σε διαπραγμάτευση σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά.

β) Εταιρείες οι οποίες ασκούν εμπορική, μεταποιητική, βιομηχανική, βιοτεχνική ή παροχής υπηρεσιών δραστηριότητα στην Ελλάδα, εφόσον κατά το οικείο οικονομικό έτος τα ακαθάριστα έσοδα από τη δραστηριότητά αυτή είναι μεγαλύτερα των ακαθάριστων εσόδων από ακίνητα. Στα ακαθάριστα έσοδα από ακίνητα δεν υπολογίζονται τα έσοδα από ακίνητα, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούν οι εταιρείες αποκλειστικά για την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

Στην εξαίρεση αυτή υπάγονται, ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων τους στην Ελλάδα και για διάστημα επτά ετών από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας, και εταιρείες οι οποίες ανεγείρουν κτήρια ή άλλες εγκαταστάσεις που πρόκειται να ιδιοχρησιμοποιήσουν για την άσκηση βιομηχανικής, τουριστικής ή εμπορικής γενικώς επιχείρησης. Η εξαίρεση του προηγούμενου εδαφίου αφορά τα ακίνητα στα οποία πρόκειται να λειτουργήσει η βιομηχανική, τουριστική ή εμπορική επιχείρηση και αίρεται αναδρομικά, αν η εταιρεία δεν προβεί στην έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης στα ακίνητα αυτά, μέσα σε επτά έτη από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας ή αν τα ακίνητα μεταβιβασθούν, εκμισθωθούν, εισφερθούν κατά χρήση, παραχωρηθούν δωρεάν, χρησιμοποιηθούν προς εκμετάλλευση από την εταιρεία ή τρίτο κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο, πριν τη συμπλήρωση δεκαετίας από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας.

γ) Ναυτιλιακές επιχειρήσεις που έχουν εγκαταστήσει γραφεία στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132/Α'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον α.ν. 378/1968 (Α' 82), το ν. 27/1975 (Α'77), το ν. 814/1978 (ΦΕΚ Α' 144) και το ν. 2234/1994 (Α'142') και πλοιοκτήτριες εταιρείες εμπορικών πλοίων για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν στην Ελλάδα αποκλειστικώς ως γραφεία ή αποθήκες για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών. Επίσης, εταιρείες για τα ακίνητα που εκμισθώνουν σε ναυτιλιακές εταιρείες του α.ν. 89/1967 όπως ισχύει, αποκλειστικά για την εγκατάσταση των γραφείων ή των αποθηκών τους.

δ) Εταιρείες των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει κατά πλειοψηφία στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή εταιρείες των

οποίων η πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διορίζεται από το Ελληνικό Δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

ε) Το Ελληνικό Δημόσιο στο οποίο περιλαμβάνονται και οι αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες που λειτουργούν ως ειδικά ταμεία, αλλοδαπά Κράτη με τον όρο της αμοιβαιότητας, οι γνωστές θρησκείες και δόγματα κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 13 του Συντάγματος, το Ιερό Κοινό του Πανάγιου Τάφου, η Ιερά Μονή του όρους Σινά, το Άγιο Όρος, το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων και η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας.

στ) Νομικά πρόσωπα τα οποία αποδεδειγμένα επιδιώκουν στην Ελλάδα σκοπούς κοινωφελείς, πολιτιστικούς, θρησκευτικούς, εκπαιδευτικούς για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν για τον κοινωφελή, πολιτιστικό, θρησκευτικό, εκπαιδευτικό σκοπό.

3. Εξαιρούνται από τις διατάξεις της παραγράφου 1, εφόσον έχουν την έδρα τους σύμφωνα με το καταστατικό τους στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

α) Ανώνυμες εταιρείες που έχουν ονομαστικές μετοχές μέχρι φυσικού προσώπου ή που δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα που τις κατέχουν και με την προϋπόθεση ότι τα φυσικά πρόσωπα έχουν αριθμό φορολογικού μητρώου στην Ελλάδα.

β) Εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, εφόσον τα εταιρικά μερίδια ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα στα οποία ανήκουν οι εταιρείες οι οποίες συμμετέχουν και με την προϋπόθεση ότι τα φυσικά πρόσωπα έχουν αριθμό φορολογικού μητρώου στην Ελλάδα.

γ) Προσωπικές εταιρείες, εφόσον οι εταιρικές μερίδες ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα στα οποία ανήκουν οι εταιρείες οι οποίες συμμετέχουν και με την προϋπόθεση ότι τα φυσικά πρόσωπα έχουν αριθμό φορολογικού μητρώου στην Ελλάδα.

δ) Εταιρείες, των οποίων το σύνολο των ονομαστικών μετοχών, μεριδίων ή μερίδων ανήκουν σε Ίδρυμα ημεδαπό ή αλλοδαπό, εφόσον αποδεδειγμένα επιδιώκει στην Ελλάδα κοινωφελείς σκοπούς, για τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό.

ε) Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα κάθε είδους ημεδαπά ταμεία ή ημεδαποί οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης, οι ημεδαπές συνδικαλιστικές οργανώσεις, η Αρχαιολογική Εταιρεία, τα ημεδαπά μουσεία, το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, οι Ξένες Αρχαιολογικές Σχολές, οι ημεδαποί συνεταιρισμοί που έχουν συσταθεί νόμιμα και οι ενώσεις τους, οι ημεδαπές δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις καθώς και τα νομικά πρόσωπα που υπάγονται της διατάξεις του ν. 3647/2008 (Α' 37).

Αν το σύνολο ή μέρος των ονομαστικών μετοχών, μεριδίων ή μερίδων των εταιρειών των ανωτέρω περιπτώσεων α', β', γ' ανήκει σε εταιρεία, οι μετοχές της οποίας βρίσκονται σε διαπραγμάτευση σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά, δεν απαιτείται περαιτέρω δήλωση φυσικών προσώπων για την εταιρεία αυτή, κατά το ποσοστό συμμετοχής της.

Αν το σύνολο ή μέρος των ονομαστικών μετοχών, μεριδίων ή μερίδων των εταιρειών των ανωτέρω περιπτώσεων α', β', γ' κατέχουν πιστωτικά ιδρύματα, περιλαμβανομένων και των ταμειυτηρίων ή ταμείων παρακαταθηκών και δανείων, ασφαλιστικά ταμεία, ασφαλιστικές εταιρείες, αμοιβαία κεφάλαια, περιλαμβανομένων και των αμοιβαίων κεφαλαίων επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία κλειστού τύπου, εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, εταιρείες συλλογικών επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία κλειστού τύπου,

εφόσον όλα τα ανωτέρω λειτουργούν σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εποπτεύονται από αρχή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και "θεσμικοί επενδυτές" που λειτουργούν σε οργανωμένη αγορά χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή νοείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 23 του Ν.2778/1999 (Α'295'), δεν απαιτείται περαιτέρω δήλωση των φυσικών προσώπων κατά το ποσοστό συμμετοχής τους.

Αν το σύνολο ή μέρος των ονομαστικών μετοχών, μεριδίων ή μερίδων των εταιρειών των ανωτέρω περιπτώσεων α', β', γ' ανήκει σε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που έχει την έδρα του σύμφωνα με το καταστατικό του σε άλλη εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης χώρα, απαιτείται, για να χορηγηθεί απαλλαγή, να συντρέχουν για το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου.

Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο, ο οποίος πραγματοποιείται σε εταιρεία, διαπιστωθεί ότι τα δηλωθέντα φυσικά πρόσωπα δεν είναι οι πραγματικοί φορείς της επιχείρησης των ανωτέρω περιπτώσεων υπό στοιχεία α', β', γ', τότε, από την ημερομηνία διαπίστωσης της παράβασης μέχρι και την ολοκλήρωση των διαδικασιών του ελέγχου, δεν παρέχονται από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ., για το συγκεκριμένο ακίνητο, τα προβλεπόμενα φορολογικά πιστοποιητικά τα οποία απαιτούνται κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικών πράξεων που αφορούν το ακίνητο αυτό.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου.

4. Εξαιρούνται από την υποχρέωση της παραγράφου 1 εταιρείες που έχουν την έδρα τους σύμφωνα με το καταστατικό τους σε τρίτη χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συντρέχουν οι αναφερόμενες στην παράγραφο 3 υπό στοιχεία α', β' και γ' περιπτώσεις, εφόσον υπάρχει σύμβαση διοικητικής συνδρομής για την καταπολέμηση της απάτης και της φοροδιαφυγής με τη χώρα της έδρας τους.

5. Η απόδειξη των νόμιμων προϋποθέσεων για την υπαγωγή του στις εξαιρέσεις των παραγράφων 2, 3 και 4 βαρύνει το πρόσωπο που τις επικαλείται.

6. Στις περιπτώσεις γ' και στ' της παραγράφου 2, καθώς και στην περίπτωση δ' της παραγράφου 3, η απαλλαγή χορηγείται κατόπιν αίτησης των νομικών προσώπων προς το Υπουργείο Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, ο χρόνος, η διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη χορήγηση των απαλλαγών αυτών.

7. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τα νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου θεωρούνται κύριοι ή επικαρπωτές από το χρόνο σύνταξης των οριστικών συμβολαίων ανεξάρτητα από τη μεταγραφή τους.

8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται τα απαιτούμενα κατά περίπτωση δικαιολογητικά για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

2. Στο άρθρο 17 του ν. 3091/2002 (Α'330), όπως ισχύει, προστίθεται μετά την παράγραφο 2 νέες παράγραφοι 3 και 4 ως εξής, και οι παράγραφοι 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου άρθρου αναριθμούνται σε 5, 6, 7, 8 και 9 αντίστοιχα:

«3. Υποχρέωση υποβολής δήλωσης ειδικού φόρου επί των ακινήτων έχουν:

α) Οι νομικές οντότητες και τα νομικά πρόσωπα που είναι υπόχρεα στο φόρο σύμφωνα με το άρθρο 15 του νόμου αυτού.

β) Ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης οι οποίες έχουν ως σκοπό, σύμφωνα με το καταστατικό τους, την αγορά, διαχείριση, επένδυση και εκμετάλλευση ακινήτων.

γ) Οι νομικές οντότητες και τα νομικά πρόσωπα των περιπτώσεων γ' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του νόμου αυτού, καθώς και αυτά της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του ίδιου νόμου.

4. Οι συμβολαιογράφοι οι οποίοι, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 116 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών και Γονικών Παροχών και του άρθρου 14 του α.ν. 1521/1950, αποστέλλουν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. αντίγραφα των συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων με οποιαδήποτε αιτία, οφείλουν, κατά την αποστολή των συμβολαίων στα οποία συμβαλλόμενος είναι αλλοδαπή εταιρεία ή άλλο νομικό πρόσωπο ή οντότητα ή ημεδαπή εταιρεία στην οποία μετέχει αλλοδαπή εταιρεία ή νομικό πρόσωπο ή οντότητα, να αποστέλλουν δεύτερο αντίγραφο των συμβολαίων αυτών συνοδευόμενο από ειδικό διαβιβαστικό.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών στην οποία θα διαβιβάζονται από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. τα αντίγραφα των πιο πάνω συμβολαίων, και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.».

Άρθρο 58 **Μεταβατική διάταξη** **Ειδικός φόρος επί των ακινήτων**

1. Μεταβιβάσεις ακινήτων από επαχθή ή χαριστική αιτία νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων που υπόκεινται στον ειδικό φόρο επί των ακινήτων που προβλέπεται στο άρθρο 15 του ν. 3091/2002, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το προηγούμενο άρθρο, εφόσον πραγματοποιηθούν σε φυσικά πρόσωπα μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, απαλλάσσονται από το φόρο υπεραξίας, που προβλέπεται από τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε., τον ειδικό φόρο επί των ακινήτων, καθώς και από το ήμισυ του φόρου δωρεάς ή μεταβίβασης, που αναλογεί κατά περίπτωση. Εάν το φυσικό πρόσωπο προς το οποίο πραγματοποιείται η μεταβίβαση του προηγούμενου εδαφίου αποδεικνύει ότι είναι πραγματικός κύριος του ακινήτου δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης γ' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε., υπό την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο κτήσης του ακινήτου από το νομικό πρόσωπο δε θα είχαν εφαρμογή για τον πραγματικό κύριο οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε.
2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία, λοιπές λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης αυτής και παρατείνεται η προθεσμία της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ

Άρθρο 59 Ενσωμάτωση Οδηγίας 2008/117/ΕΚ

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 16 του Κώδικα ΦΠΑ (κύρωση με το ν.2859/2000), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:
«2. Κατ' εξαίρεση, ο φόρος γίνεται απαιτητός:
α) κατά το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, με εξαίρεση τις παροχές υπηρεσιών οι οποίες φορολογούνται στον τόπο εγκατάστασης του λήπτη, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 14,
β) προκειμένου για παροχή υπηρεσιών, κατά το χρόνο έκδοσης του φορολογικού στοιχείου, όταν αυτό εκδίδεται σε χρόνο προγενέστερο της παροχής των υπηρεσιών,
γ) κατά το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου και το αργότερο τη 15η του επόμενου μήνα από αυτόν κατά τον οποίο γεννήθηκε η φορολογική υποχρέωση, προκειμένου για παραδόσεις αγαθών που απαλλάσσονται από το φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 28,
δ) κατά το χρόνο είσπραξης της προκαταβολής που πραγματοποιείται πριν την παράδοση αγαθών σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 28 ή την ολοκλήρωση της παροχής των υπηρεσιών οι οποίες φορολογούνται στον τόπο εγκατάστασης του λήπτη σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 14,
ε) κατά το χρόνο που έχει συμφωνηθεί η καταβολή κάθε δόσης σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών, για τις οποίες η αντιπαροχή καταβάλλεται περιοδικά,
στ) κατά τη λήξη κάθε ημερολογιακού έτους, προκειμένου για υπηρεσίες οι οποίες φορολογούνται στον τόπο εγκατάστασης του λήπτη σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 14, εφόσον πρόκειται για υπηρεσίες που παρέχονται συνεχώς και η παροχή τους συνεχίζεται και μετά τη λήξη του ημερολογιακού έτους και δεν έχουν οριστεί ή πραγματοποιηθεί τμηματικές καταβολές έναντι λογαριασμού ή πληρωμές στη διάρκεια της περιόδου παροχής των,
ζ) κατά το χρόνο είσπραξης της αντιπαροχής, στην περίπτωση παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών που πραγματοποιούνται ύστερα από επιταγή δημόσιας αρχής ή στο όνομά της ή σε εκτέλεση νόμου.»
2. Προστίθεται νέα παράγραφος 5.γ. στο άρθρο 36 του Κώδικα ΦΠΑ (κύρωση με το ν.2859/2000) ως εξής:
«5.γ. Οι πράξεις που αναφέρονται στις παραγράφους 5, 5.α. και 5.β. καταχωρούνται στους ανακεφαλαιωτικούς πίνακες την ημερολογιακή περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας ο φόρος καθίσταται απαιτητός, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 16 και 18 και στην περίπτωση μείωσης της φορολογητέας αξίας μετά την πραγματοποίηση της πράξης, την ημερολογιακή περίοδο που πραγματοποιείται η μείωση.»
3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν από 1.1.2010.

Άρθρο 60
Ενσωμάτωση άρθρου 3 της οδηγίας 2008/8/ΕΚ

1. Η παράγραφος 8 του άρθρου 14 του Κώδικα ΦΠΑ (κύρωση με το ν.2859/2000), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:
«8. Δικαίωμα πρόσβασης σε πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές, ψυχαγωγικές και παρόμοιες εκδηλώσεις προς υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα
Ο τόπος παροχής υπηρεσιών που αφορούν το δικαίωμα πρόσβασης σε πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές, ψυχαγωγικές ή παρόμοιες εκδηλώσεις, όπως οι εμπορικές και άλλες εκθέσεις, καθώς και παρεπόμενων υπηρεσιών σχετικά με την πρόσβαση, που παρέχονται σε υποκείμενους στο φόρο:
α) Είναι το εσωτερικό της χώρας, εφόσον οι εκδηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας.
β) Δεν είναι το εσωτερικό της χώρας, εφόσον οι εκδηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται εκτός του εσωτερικού της χώρας.»
2. Στο άρθρο 14 του Κώδικα ΦΠΑ προστίθεται νέα παράγραφος 8.α, ως εξής:
«8.α. Παροχή πολιτιστικών, καλλιτεχνικών, αθλητικών, επιστημονικών, εκπαιδευτικών, ψυχαγωγικών και παρόμοιων υπηρεσιών προς μη υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα
Ο τόπος παροχής υπηρεσιών οι οποίες αφορούν πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές, ψυχαγωγικές ή παρόμοιες δραστηριότητες, όπως εμπορικές και άλλες εκθέσεις, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών των διοργανωτών τέτοιων δραστηριοτήτων, καθώς και της παροχής παρεπόμενων προς τις υπηρεσίες αυτές υπηρεσιών που παρέχονται σε μη υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα:
α) Είναι το εσωτερικό της χώρας, εφόσον οι εκδηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας.
β) Δεν είναι το εσωτερικό της χώρας, εφόσον οι εκδηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται εκτός του εσωτερικού της χώρας.»
3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν από 1.1.2011.

Άρθρο 61
Εναρμόνιση διατάξεων του Κώδικα ΦΠΑ στις διατάξεις της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 27 του ν.3492/2006 (Α'210) αντικαθίσταται ως εξής:
«3. Για υπηρεσίες οδικής βοήθειας που εμπίπτουν στις διατάξεις της περίπτωσης ιθ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Κώδικα ΦΠΑ και παρασχέθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, δεν οφείλεται φόρος προστιθέμενης αξίας. Τυχόν καταβληθέντα ποσά επιστρέφονται και τυχόν βεβαιωθέντα ποσά διαγράφονται, με την προϋπόθεση ότι η επιστροφή δεν συνεπάγεται τον αδικαιολόγητο πλουτισμό του αιτούντος.»
2. Η παράγραφος 8 του άρθρου 19 του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίσταται, ως εξής:
«8. Στην παράδοση εφημερίδων και περιοδικών που ενεργούν οι εκδοτικές και εισαγωγικές επιχειρήσεις, καθώς και οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η τιμή λιανικής

πώλησης αυτών χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας.

Οι υποκείμενοι που μεσολαβούν στη διάθεση αυτών στο κοινό δεν επιβαρύνουν με φόρο την παράδοση αυτή, έχουν όμως δικαίωμα έκπτωσης του φόρου που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 30.»

3. Η περίπτωση λβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Κώδικα ΦΠΑ καταργείται.

Άρθρο 62

Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα ΦΠΑ

1. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 21 του Κώδικα ΦΠΑ, όπως ισχύει, προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:
«Το 0,5 της μονάδας στρογγυλοποιείται στην ανώτερη ακέραια μονάδα.»
Η παρούσα διάταξη ισχύει από 15.3.2010.
2. Η περίπτωση δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 22 αντικαθίσταται, ως εξής:
«δ) η παροχή υπηρεσιών νοσοκομειακής και ιατρικής περίθαλψης και διάγνωσης, καθώς και οι στενά συνδεδεμένες με αυτές παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, που ενεργούνται από οργανισμούς δημοσίου δικαίου. Με τις υπηρεσίες αυτές εξομοιώνονται και οι υπηρεσίες που παρέχονται στις εγκαταστάσεις θεραπευτικών λουτρών και ιαματικών πηγών.
Η εν λόγω απαλλαγή ισχύει και για λοιπούς οργανισμούς, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω οργανισμοί:
i. δεν έχουν ως σκοπό τη συστηματική επιδίωξη του κέρδους, τα ενδεχόμενα δε κέρδη τους δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να διανέμονται, αλλά να διατίθενται για τη διατήρηση ή τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών,
ii. η διοίκηση και διαχείριση των εν λόγω οργανισμών πρέπει να ασκείται από πρόσωπα που δεν έχουν, είτε αυτά τα ίδια είτε μέσω τρίτων προσώπων, άμεσο ή έμμεσο συμφέρον από τα αποτελέσματα της εκμετάλλευσης των σχετικών δραστηριοτήτων,
iii. οι απαλλαγές δεν πρέπει να δημιουργούν κίνδυνο στρέβλωσης των όρων του ανταγωνισμού.»
3. Η περίπτωση ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 22 αντικαθίσταται ως εξής:
«ε) οι παροχές ιατρικής περίθαλψης, οι οποίες πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της άσκησης ιατρικών επαγγελματιών, καθώς και οι παροχές υπηρεσιών από ψυχολόγους, μαίες, νοσοκόμους και φυσικοθεραπευτές,»
4. Η περίπτωση ια) της παραγράφου 1 του άρθρου 22 καταργείται.
5. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 34 του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίσταται ως εξής:
«1. Με την επιφύλαξη των σχετικών με την παραγραφή διατάξεων ο φόρος επιστρέφεται εφόσον:
α) καταβλήθηκε στο δημόσιο εξ' αρχής αχρεώστητα ή
β) το αχρεώστητο προκύπτει από επιγενόμενο λόγο στις κάτωθι περιπτώσεις:
i) είναι αδύνατο να μεταφερθεί για έκπτωση σε επόμενη διαχειριστική περίοδο ή σε περίπτωση μεταφοράς του για έκπτωση, η έκπτωση αυτή δεν κατέστη δυνατή ή
ii) αφορά πράξεις, που προβλέπουν οι διατάξεις των περιπτώσεων α', β', γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 30, καθώς και πράξεις για τις οποίες με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών προβλέπεται αναστολή καταβολής του φόρου ή οφείλεται σε διαφορά συντελεστών εκροών- εισροών ή,

iii) αφορά αγαθά επένδυσης, που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 33.»

6. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 5 του άρθρου 36 του Κώδικα ΦΠΑ (κύρωση με το ν.2859/2000), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) να υποβάλλει ανακεφαλαιωτικό πίνακα για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που πραγματοποιεί μετά την 1.1.1996, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 11 και του άρθρου 12, καθώς και για τις αποκτήσεις που πραγματοποιεί και αποδεικνύει ότι έγιναν με σκοπό την μεταγενέστερη παράδοση εντός άλλου κράτους – μέλους, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 15.»

7. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 6 του άρθρου 36 του Κώδικα ΦΠΑ (κύρωση με το ν.2859/2000) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) να υποβάλλουν τον ανακεφαλαιωτικό πίνακα που προβλέπεται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 5 και τη δήλωση που προβλέπεται στην περίπτωση γ' της ίδιας παραγράφου και να εφαρμόζουν όσα προβλέπονται στην περίπτωση β' αυτής.»

8. Οι διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 ισχύουν από 1.1.2010.

9. Στο άρθρο 39 του Κώδικα ΦΠΑ προστίθεται παράγραφος 9.α, ως εξής:

«9.α. Οι επιχειρήσεις της παραγράφου 1 μπορούν με δήλωσή τους να μετατάσσονται, από την έναρξη ημερολογιακού μήνα κατά τη διάρκεια του έτους, από το ειδικό καθεστώς του παρόντος άρθρου στο κανονικό καθεστώς. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. και δεν μπορεί να ανακληθεί πριν από την παρέλευση πενταετίας, από την επόμενη της μετάταξης διαχειριστική περίοδο.

Σε κάθε περίπτωση υποχρεωτικής ή προαιρετικής μετάταξης κατά τη διάρκεια του έτους, τα ακαθάριστα έσοδα κατά την τελευταία πριν από την αλλαγή της κατηγορίας των βιβλίων φορολογική περίοδο, ή μέρος αυτής, βρίσκονται με βάση τα αγορασθέντα κατά την περίοδο αυτή εμπορεύσιμα αγαθά ή παραχθέντα έτοιμα προϊόντα, μειωμένα κατά την αξία των αγαθών που εμφανίζονται στην απογραφή που συντάσσεται υποχρεωτικά ή προαιρετικά. Σε περίπτωση μη σύνταξης απογραφής, αυτή λογίζεται ως μηδενική.»

10. Η παράγραφος 10 του άρθρου 39 του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000), όπως ισχύει, αντικαθίσταται, ως εξής:

«10. Αν μία επιχείρηση μετατάσσεται υποχρεωτικά ή προαιρετικά από ένα καθεστώς σε άλλο, κατά την έναρξη διαχειριστικής περιόδου, τα αποθέματα των εμπορεύσιμων αγαθών, τα οποία υπάρχουν την τελευταία ημέρα της διαχειριστικής περιόδου που προηγείται του χρόνου της μετάταξης απογράφονται, υποχρεωτικά ή προαιρετικά, κατά συντελεστή φόρου που ισχύει την τελευταία ημέρα της διαχειριστικής περιόδου που προηγείται της μετάταξης και αποτιμώνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και:

α) Αν η μετάταξη της επιχείρησης γίνεται από τις απαλλασσόμενες ή από το ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων στο κανονικό, τα ακαθάριστα έσοδα κατά την τελευταία πριν από την αλλαγή της κατηγορίας των βιβλίων διαχειριστική περίοδο βρίσκονται με βάση τα αγορασθέντα κατά την περίοδο αυτήν εμπορεύσιμα αγαθά ή παραχθέντα έτοιμα προϊόντα, μειωμένα κατά την αξία των αγαθών που εμφανίζονται στην απογραφή έναρξης της διαχειριστικής περιόδου κατά την οποία έγινε η αλλαγή της κατηγορίας βιβλίων, με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου που επιβάρυνε τα αποθέματα, μόνο στην περίπτωση που η επιχείρηση μετατάσσεται από το καθεστώς των απαλλασσόμενων

επιχειρήσεων,

β) Αν η επιχείρηση μετατάσσεται από το κανονικό καθεστώς στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή στις απαλλασσόμενες, τα ακαθάριστα έσοδα κατά τη νέα διαχειριστική περίοδο, βρίσκονται με βάση την αξία των αγορασθέντων κατά την περίοδο αυτή εμπορεύσιμων αγαθών ή παραχθέντων έτοιμων προϊόντων, η οποία προσαυξάνεται με την αξία που εμφανίζεται στην απογραφή, με υποχρέωση καταβολής του φόρου που επιβάρυνε τα αποθέματα, μόνο στην περίπτωση που μετατάσσεται στο καθεστώς των απαλλασσόμενων επιχειρήσεων.

Σε περίπτωση μη σύνταξης απογραφής, αυτή λογίζεται ως μηδενική.»

11. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 11 του άρθρου 39 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν.2859/2000), όπως ισχύει, αντικαθίσταται, ως εξής:

«Για τα απογραφόμενα αγαθά που προβλέπουν οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων 9α, 10 και της παραγράφου αυτής, υποβάλλεται μέσα σε δύο (2) μήνες από τη μετάταξη δήλωση που περιλαμβάνει την αξία των αποθεμάτων κατά συντελεστή φόρου και το φόρο που αναλογεί.»

12. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η επιστροφή του φόρου ενεργείται από το δημόσιο με καταβολή στον αγρότη ποσού, το οποίο προκύπτει με την εφαρμογή κατ' αποκοπή συντελεστή 11%, στην αξία των παραδιδόμενων αγροτικών προϊόντων και των παρεχόμενων αγροτικών υπηρεσιών του Παραρτήματος IV του παρόντος προς άλλους υποκείμενους στο φόρο, εκτός των αγροτών που υπάγονται στο καθεστώς του παρόντος άρθρου.»

Η παρούσα παράγραφος ισχύει για πωλήσεις αγροτικών προϊόντων και παροχές αγροτικών υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από 1.1.2009 και εφεξής.

13. Οι παράγραφοι 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 41 αντικαθίστανται, ως εξής:

«3. Οι διατάξεις των άρθρων 30, 31, 32, 36 και 38 δεν εφαρμόζονται για τους αγρότες που υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού.

4. Οι αγρότες που παραδίδουν προϊόντα παραγωγής τους από λαϊκές αγορές ή πλανοδίως, εντάσσονται υποχρεωτικά στο κανονικό καθεστώς του φόρου για το σύνολο της δραστηριότητάς τους, από την ημερομηνία κατά την οποία θα εφαρμοστεί η τήρηση βιβλίου εσόδων εξόδων στους πωλητές αγροτικών προϊόντων σε λαϊκές αγορές ή πλανοδίως.

Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 δεν εφαρμόζονται στους αγρότες που:

α) παραδίδουν προϊόντα παραγωγής τους από δικό τους κατάστημα, καθώς και οι αγρότες που πραγματοποιούν εξαγωγές ή παραδόσεις των προϊόντων τους σε άλλο κράτος μέλος,

β) πωλούν αγροτικά προϊόντα παραγωγής τους, ύστερα από επεξεργασία που μπορεί να προσδώσει σ' αυτά χαρακτήρα βιομηχανικών ή βιοτεχνικών προϊόντων,

γ) ασκούν παράλληλα και άλλη οικονομική δραστηριότητα, για την οποία έχουν υποχρέωση να τηρούν βιβλία δεύτερης ή ανώτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Οι αγρότες που εμπίπτουν στις περιπτώσεις α) και β) του προηγούμενου

εδαφίου εντάσσονται στο κανονικό καθεστώς του φόρου για τις δραστηριότητες αυτές και υποχρεούνται στην έκδοση ειδικού στοιχείου που περιλαμβάνει το είδος, την ποσότητα, την ποιότητα και την κανονική αξία των αγαθών που παραδίδονται από την αγροτική εκμετάλλευση στην εμπορική δραστηριότητα.

5. Οι αγρότες που εμπίπτουν στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 υποβάλλουν δήλωση έναρξης ή μεταβολής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 36 και εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των παραγράφων 8, 9, 10, και 12 του παρόντος.

6. Αγρότες της παραγράφου 4, μπορούν να μεταταχθούν στο ειδικό καθεστώς του παρόντος άρθρου, από το χρόνο που έπαυσαν να ισχύουν οι προϋποθέσεις που τίθενται από την ίδια παράγραφο, υποβάλλοντας δήλωση μεταβολής σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 36 και εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των παραγράφων 8, 9, 11 και 12 του παρόντος.»

14. Το άρθρο 57 του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η κοινοποίηση των πράξεων που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 49 και 50 του παρόντος δεν μπορεί να γίνει ύστερα από πάροδο πενταετίας από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο λήγει η προθεσμία για την υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης ή της έκτακτης δήλωσης στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει υποχρέωση για υποβολή εκκαθαριστικής ή η προθεσμία για την υποβολή αίτησης επιστροφής από τους αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41. Μετά την πάροδο της πενταετίας παραγράφεται το δικαίωμα του δημοσίου για την επιβολή του φόρου.

2. Κατ' εξαίρεση από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να κοινοποιηθεί πράξη και μετά την πάροδο πενταετίας, όχι όμως και μετά την πάροδο δεκαετίας εφόσον:

α) δεν υποβλήθηκε εκκαθαριστική δήλωση ή έκτακτη στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει υποχρέωση για υποβολή εκκαθαριστικής

β) η μη άσκηση του δικαιώματος του δημοσίου για την επιβολή του φόρου, εν όλω ή εν μέρει, οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη από πρόθεση του υπόχρεου στο φόρο με σύμπραξη του αρμόδιου φορολογικού οργάνου,

γ) αφορά συμπληρωματική πράξη που προβλέπει η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 49.

3. Σε περίπτωση υποβολής εκπροθέσμως της εκκαθαριστικής δήλωσης ή της κατά τα παραπάνω έκτακτης δήλωσης, το δικαίωμα του δημοσίου για την κοινοποίηση των πράξεων των άρθρων 49 και 50 παρατείνεται ή αναβιώνει αναλόγως, ώστε ο υπολειπόμενος χρόνος για την παραγραφή του δικαιώματος του δημοσίου προς επιβολή φόρου να μην είναι μικρότερος των τριών ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου υποβλήθηκε η δήλωση.

4. Χρέη προς το δημόσιο, βεβαιωθέντα ή βεβαιούμενα με οποιονδήποτε τρόπο, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, παραγράφονται μετά δεκαετία από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου κατέστησαν ληξιπρόθεσμα.

5. Η κατά του δημοσίου απαίτηση προς επιστροφή του φόρου παραγράφεται μετά τρία έτη από την ημερομηνία εμπροθέσμου υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης που αφορά τη διαχειριστική περίοδο εντός της οποίας γεννήθηκε το δικαίωμα έκπτωσης αυτού, ή μετά τρία έτη από την ημερομηνία εμπροθέσμου υποβολής της έκτακτης δήλωσης στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει υποχρέωση για υποβολή εκκαθαριστικής. Σε περίπτωση μη υποβολής ή υποβολής των ανωτέρω δηλώσεων εκπροθέσμως, η κατά του

δημοσίου απαίτηση προς επιστροφή φόρου, παραγράφεται μετά τρία έτη από την ημερομηνία που οι δηλώσεις αυτές όφειλαν να είχαν υποβληθεί εμπροθέσμως.

Η αξίωση κατά του δημοσίου προς επιστροφή φόρου, αναβιώνει από της κοινοποιήσεως πράξεως προσδιορισμού του φόρου, για ίσο χρόνο, εφ' όσον έχει υποβληθεί αίτημα προς επιστροφή πριν το χρόνο παραγραφής της αξίωσης και συμπληρώθηκε ο χρόνος παραγραφής, χωρίς να ικανοποιηθεί ή να απορριφθεί αιτιολογημένα το αίτημα από υπαιτιότητα του δημοσίου.

Ως προς τα λοιπά θέματα εφαρμόζονται οι διατάξεις περί δημοσίου λογιστικού όπως εκάστοτε ισχύουν.

Η μη ικανοποίηση του αιτήματος επιστροφής ή η μη αιτιολογημένη απόρριψη αυτού εγγράφως πριν την συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής, αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα που τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.»

15. Ο τίτλος του Παραρτήματος III του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίσταται ως εξής:
«ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ (2^ο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 21)»
16. Η παράγραφος 55 του κεφαλαίου Α. Αγαθά του Παραρτήματος III του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίσταται ως εξής:
«55. Ηλεκτρική ενέργεια (Δ.Κ. 2716), το φυσικό αέριο (Δ.Κ. 2711), καθώς και θέρμανση μέσω δικτύου (τηλεθέρμανση).»
17. Καταργείται η παράγραφος 7 του Κεφαλαίου Β. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ III του Κώδικα ΦΠΑ, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α'), όπως ισχύει.
18. Οι τίτλοι των Κεφαλαίων Α', Β' και Γ' του Παραρτήματος IV του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίστανται ως εξής:
«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΔΑΣΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΛΙΕΙΑΣ & ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ»
19. Ο τίτλος που προηγείται του σημείου 4 του Κεφαλαίου Β' του Παραρτήματος IV του Κώδικα ΦΠΑ καταργείται.

Άρθρο 63

Κατάργηση τμηματικής καταβολής ΦΠΑ

1. Το άρθρο 1 της από 16.9.2009 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ 181/Α'), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3814/12.1.2010 (ΦΕΚ 3/Α') καταργείται.
2. Η παράγραφος 1 του άρθρου δεύτερου του ν. 3814/12.1.2010 (ΦΕΚ 3/Α') καταργείται.
3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 ισχύουν για πράξεις που πραγματοποιούνται από 1^η Ιουλίου 2010 και εφεξής.

Άρθρο 64

Ειδικός Φόρος Ιδιωτικών Πλοίων Αναψυχής

1. Ο τίτλος του άρθρου 2 του ν. 3790/2009 (ΦΕΚ Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής: «Ειδικός φόρος ιδιωτικών πλοίων αναψυχής».
2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 2 του ν. 3790/2009 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επιβάλλεται ειδικός φόρος υπέρ του Δημοσίου με την ονομασία «ειδικός φόρος ιδιωτικών πλοίων αναψυχής», ο οποίος βαρύνει όλα τα ιδιωτικά πλοία αναψυχής, όπως αυτά ορίζονται με το άρθρο 1 του ν. 2743/1999 (ΦΕΚ Α' 211), τα οποία ευρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια, είναι νηολογημένα σε ελληνικό ή αλλοδαπό νηολόγιο και είναι εφοδιασμένα με δελτίο Κίνησης Πλοίου Αναψυχής (ΔΕ.Κ.ΠΑ.) ή δελτίο Κίνησης θαλαμηγού (TRANSIT LOG BOOK) ή άλλο ανάλογο έγγραφο. Ο ειδικός φόρος επιβάλλεται επί των ιδιωτικών πλοίων αναψυχής μόνον εφόσον παραμένουν στην Ελληνική Επικράτεια για συνολικό χρονικό διάστημα άνω των εξήντα (60) ημερών στη διάρκεια του ημερολογιακού έτους. Ειδικά για το πρώτο έτος εφαρμογής του νόμου, το ως άνω διάστημα των εξήντα (60) ημερών θα πρέπει να συμπληρωθεί από 1.1.2009 έως 30.9.2009.».

3. Τα δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφια της παραγράφου 3, το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 και το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ν. 3790/2009 καταργούνται.

4. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του ν. 3790/2009 αντικαθίσταται ως εξής:

« Ειδικά για το πρώτο έτος εφαρμογής, ο χρόνος καταβολής θα προσδιοριστεί με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 9».

5. Το έκτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του ν. 3790/2009 αντικαθίσταται ως εξής:

« Επί ανακριβούς δήλωσης των στοιχείων του ιδιωτικού πλοίου αναψυχής, όπως μήκος, κατηγορία (επαγγελματικό), είδος (μηχανοκίνητο - ιστιοφόρο - παραδοσιακό), σημαία (ελληνική - ξένη), ταυτότητα κυρίου ή κατόχου φυσικού ή νομικού προσώπου και ΑΦΜ, επιβάλλεται από την αρμόδια, κατά τα εδάφια τρίτο και τέταρτο της παρούσας παραγράφου, Δ.Ο.Υ. πρόσθετος φόρος που ορίζεται σε ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί του ειδικού φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφευγε λόγω της ανακρίβειας, για κάθε μήνα καθυστέρησης».

6. Η παράγραφος 9 του άρθρου 2 του ν. 3790/2009 καταργείται και αναριθμείται ως παράγραφος 9, η παράγραφος 10 του ίδιου άρθρου.

7. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 2 του ν. 3790/2009 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, δύναται να καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, ο τρόπος απόδειξης της καταβολής του φόρου, ο χρόνος καταβολής κατά το πρώτο έτος εφαρμογής, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου».

8. Στην παράγραφο 9 του άρθρου 2 του ν. 3790/2009 προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Εφόσον, από τα τηρούμενα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2743/1999 Μητρώο και Αρχείο επαγγελματικών πλοίων αναψυχής, διαπιστωθεί ότι, δεν συντρέχουν οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις διατηρήσεως της εγγραφής τους σε αυτά, ανακαλείται η άδεια των επαγγελματικών πλοίων αναψυχής, το πλοίο διαγράφεται από το Μητρώο και επιβάλλεται ο ειδικός φόρος που ορίζεται στις προηγούμενες διατάξεις του άρθρου αυτού».